Financování organizace Duševní zdraví, o. p. s. působící v oblasti sociálních služeb

Bc. Klára Elšíková

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Bc. Klára ELŠÍKOVÁ**
Osobní číslo:	**M09705**
Studijní program:	**N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor:	**Finance**
Téma práce:	**Financování organizace Duševní zdraví, o. p. s. působící v oblasti sociálních služeb**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- **Na základě kritické literární rešerše popište systém financování sociálních služeb v ČR a zdroje financování sociálních služeb u nestátní neziskové organizace.**

II. Praktická část

- **Analyzujte vývoj podmínek a zdrojů financování sociální služby Klub Denního stacionáře.**
- **Zpracujte finanční plán na zabezpečení sociální služby.**
- **Zhodnoťte finanční plán a navrhněte možnosti jeho profinancování.**

Závěr

Rozsah diplomové práce:	**cca 70 stran**
Rozsah příloh:	
Forma zpracování diplomové práce:	**tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DRUCKER, Peter Ferdinand. Řízení neziskových organizací. Praxe a principy. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-85603-38-1.
PRŮŠA, Ladislav. Ekonomie sociálních služeb. Praha: ASPI Publishing, 2003. ISBN 80-86395-69-3.
REKTOŘÍK, Jaroslav et al. Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení. Vyd. 2. Praha: EKOPRESS, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-86929-25-5.
ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Úspěšná nezisková organizace. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2707-3.

Vedoucí diplomové práce:	**Ing. Milana Otrusinová, Ph.D.** Ústav financí a účetnictví
Datum zadání diplomové práce:	**18. června 2012**
Termín odevzdání diplomové práce:	**13. srpna 2012**

Ve Zlíně dne 18. června 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

L.S.

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta managementu a ekonomiky

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA
~~BAKALÁŘSKÉ~~/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním ~~bakalářské~~/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby[1];
- ~~bakalářská~~/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou ~~bakalářskou~~/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3[2];
- podle § 60[3] odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

[1] *zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů*
§ 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

[2] *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

[3] *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60[4] odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – ~~bakalářskou/~~diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);

- pokud bylo k vypracování ~~bakalářské/~~diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky ~~bakalářské/~~diplomové práce využít ke komerčním účelům.

rohlašuji, že:

- jsem ~~bakalářskou/~~diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;

- odevzdaná verze ~~bakalářské/~~diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 10. 08. 2012 Elšíková Klará

---

zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem diplomové práce je zpracovat projekt z prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost k profinancování plánovaných nákladů organizace Duševní zdraví, o. p. s. působící v oblasti sociálních služeb. V teoretické části je zpracována literární rešerše vztahující se k problematice financování sociálních služeb a k zdrojům financování těchto služeb, jejichž poskytovatelem je nestátní nezisková organizace. Analytická část obsahuje finanční analýzu organizace Duševní zdraví, o. p. s., na kterou navazuje sestavení finančního plánu nákladů. Projektová část diplomové práce pak navazuje na výsledky předchozích částí a je zaměřena na sestavení projektové žádosti v aplikaci Benefit7. Závěrem práce je zhodnocení přínosů projektové žádosti pro další činnost Duševního zdraví, o. p. s.

Klíčová slova: aplikace Benefit7, Evropský sociální fond, finanční analýza, finanční plán, nestátní nezisková organizace, neziskovost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, projekt, sociální služba

ABSTRACT

The goal of the Diploma thesis is to create the project within the Operational Program Human Resources and Employment for securing funding of intended costs of non-profit organization Dusevni zdravi, o. p. s. which acts as social services providers. The theoretical part deals with background issue of funding of non-governmental organization as social services providers and of sources of funding of social services. The analytical part focuses on financial analysis of Dusevni zdravi, o. p. s. and consequently on formation financial plan of costs. Project part proceeds from the results from preceding parts, in this part the project is created in application Benefit7. The conclusion pays attention to the project´s benefits for follow-up aktivity of Dusevni zdravi, o. p. s.

Keywords: application Benefit7, European Social Fund, financial analysis, financial plan, non-governmental organization, non-profit, Operational Program Human Resources and Employment, project, social services

Na tomhle místě bych ráda poděkovala paní Ing. Milaně Otrusinové, Ph.D., a to za její vstřícný přístup, podnětné připomínky a odborné rady, které přispěly ke zdárnému zpracování diplomové práce.

Poděkování také patří paní Mgr. Hlouškové (sociální pracovnice organizace Duševní zdraví, o. p. s.) a paní ředitelce Duševního zdraví, o. p. s. Bc. Kateřině Mozrové, DiS., které mi věnovaly čas za účelem poskytnutí informací ke zpracování projektové žádosti.

Nakonec bych chtěla poděkovat rodině za vyjádřenou podporu při psaní práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **10**

I TEORETICKÁ ČÁST **11**

1 VÝVOJ SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR **12**

1.1 PODSTATA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB 12

1.2 ZMĚNY VE FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB OD ROKU 1989 13

1.2.1 Aktuální problémy s financováním 16

2 NESTÁTNÍ NEZISKOVÁ ORGANIZACE JAKO POSKYTOVATEL SOCIÁLNÍ SLUŽBY **18**

2.1 POSTAVENÍ NNO V NÁRODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ 18

2.2 NEZISKOVOST Z POHLEDU NNO 22

2.2.1 Ekonomické aktivity NNO 22

2.3 EFEKTIVNOST A NÁKLADOVOST SOCIÁLNÍ SLUŽBY 24

2.3.1 Finanční plán u NNO 25

2.3.2 Ukazatele finanční analýzy 26

3 ZDROJE SPOJENÉ S FINANCOVÁNÍM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB **29**

3.1 VEŘEJNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ 29

3.2 FINANCE Z NEVEŘEJNÝCH ZDROJŮ 30

3.2.1 Vlastní činnost 31

3.3 ZAHRANIČNÍ ZDROJE 31

3.3.1 Evropský sociální fond 33

3.3.2 OP Lidské zdroje a zaměstnanost 34

3.4 TRENDY VE ZDROJÍCH FINANCOVÁNÍ 36

II PRAKTICKÁ ČÁST **38**

4 ZÁKLADNÍ INFORMACE O ORGANIZACI A POSKYTOVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBĚ **39**

4.1 DUŠEVNÍ ZDRAVÍ, O. P. S. 39

4.2 SOCIÁLNÍ SLUŽBA – SOCIÁLNÍ REHABILITACE 40

4.3 FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY 41

4.3.1 Individuální projekt Olomouckého kraje 45

4.4 ZHODNOCENÍ DOSAVADNÍHO ZAJIŠTĚNÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY 45

5 FINANČNÍ PLÁN ORGANIZACE **48**

5.1 SESTAVENÍ FINANČNÍHO PLÁNU 48

5.2 ANALÝZA ÚČETNÍCH VÝKAZŮ 49

5.2.1 Vybrané ukazatele finanční analýzy 57

5.3 FINANČNÍ PLÁN NA ROK 2013 59
5.4 ZDROJE PROFINANCOVÁNÍ PLÁNU 62
6 PROJEKT ZPRACOVÁNÍ ŽÁDOSTI 69
6.1 VÝZVA OP LZZ 69
6.2 APLIKACE BENEFIT7 70
6.2.1 Sestavení žádosti v aplikaci 70
6.3 ZHODNOCENÍ PROJEKTU 88
ZÁVĚR 91
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 93
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 98
SEZNAM OBRÁZKŮ 101
SEZNAM TABULEK 103
SEZNAM PŘÍLOH 104

ÚVOD

Diplomová práce pojednává o problematice financování sociálních služeb, která „trápí“ nejenom státní rozpočet, a to od roku 1989, ale především samotné poskytovatele služeb, mezi nimiž mají podstatné zastoupení nestátní neziskové organizace.

Nestátní neziskové organizace v roli poskytovatele sociálních služeb nabízí pomoc a podporu lidem v nepříznivé sociální situaci, avšak aby takovou pomoc mohli nabízet, musí být personálně, materiálně, technicky a finančně zajištěny. Získávání finančních prostředků z veřejných, ale i neveřejných zdrojů je z důvodu dopadů hospodářské krize stále více obtížnější. Tato skutečnost se projevuje i na počtu zanikajících organizací.

Duševní zdraví, o. p. s. v Přerově se řadí k těm nestátním neziskovým organizacím, které do roku 2012 jsou schopny poskytovanou sociální službu finančně zajistit, a to i navzdory úbytku finančních zdrojů. Velkou neznámou je avšak rok 2013. Duševní zdraví, o. p. s. je na Přerovsku od roku 2009 jediným registrovaným poskytovatelem sociální služby sociální rehabilitace pro osoby s chronickým duševním onemocněním.

Z důvodu zachování existence organizace je cílem diplomové práce zpracovat projekt z prostředků operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost k profinancování plánovaných nákladů Duševního zdraví, o. p. s.

Pro naplnění cíle diplomové práce je v její teoretické části věnována pozornost fungování systému financování sociálních služeb v ČR obecně, následně jsou rozebrány jednotlivé zdroje jejich financování.V praktické části je analyzovaný vývoj podmínek a zdrojů financování na konkrétní sociální službě - sociální rehabilitace poskytovaná Duševním zdravím, o. p. s. Na základě vytvořeného finančního plánu dochází k hledání možností k profinancování nákladů. Jelikož evropské fondy nabízí v rámci svých operačních programů a jednotlivých výzev finančně zajímavé možnosti pro zajištění služby, projektová část je zaměřena na zpracování projektové žádosti do operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

V současné době je zřejmá skutečnost že i v neziskovém sektoru se vytváří konkurenční prostředí – „boj“ o přidělení dotace, grantu nebo jiné finanční podpory. Stejně jako u podniku, i nezisková organizace musí na trh přijít se službou, po níž je poptávka. Po službě Duševního zdraví, o. p. s. poptávka je, proto je důležité najít vhodné zdroje financování pro udržení její existence, pro její rozvoj.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJ SYSTÉMU FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ČR

Od počátku 90. let minulého století dochází k rozsáhlé sociální transformaci, která utváří nové principy v systému sociálních služeb. V důsledku transformace se ve společnosti objevují nové druhy služeb, které mají lépe odpovídat potřebám občanů a měnícím se poměrům ve společnosti. Tyto druhy služeb kladou důraz na setrvání jedince v přirozeném prostředí (rozvoj ambulantních a terénních sociálních služeb), nikoli na celodenní ústavní péče poskytovanou ve velkých zařízeních, která byla pro státní rozpočet z dlouhodobého hlediska neudržitelnou nákladovou položkou [1].

Do přijetí zákona o sociálních službách (vydán ve Sbírce zákonů pod číslem 108/2006 Sb.) bylo financování sociálního systému závislé na státní dotační podpoře. Takto nastavený systém nijak nepodněcoval občany k vlastní iniciativě a představoval značnou zátěž pro státní rozpočet, což vedlo k potřebě transformace sociálního státu na sociální mix, tzn. aktivně zapojit občany a jejich společenstva do systému, zmírnit závislost na státní podpoře [2].

1.1 Podstata sociálních služeb

Systém sociálních služeb je v ČR upraven zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o sociálních službách), a vyhláškou MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Sociální služby nabízejí pomoc a podporu lidem v nepříznivé sociální situaci ve formě, která *zaručuje zachovávání lidské důstojnosti, ctí individuální lidské potřeby a současně posiluje schopnost sociálního začleňování každého jednotlivce do společnosti v jeho přirozeném sociálním prostředí*. [3, s. 2] Služba je zabezpečena poskytovateli sociálních služeb, tzn. FO a PO, které získaly oprávnění k poskytování služby formou registrace do registru poskytovatelů sociálních služeb. Zařazení do registru je jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných zdrojů.

Autoři Boukal, Vávrová a Novotný [4, s. 37] sociální služby definují jako *strukturovanou oblast zahrnující mnoho činností, na jejichž poskytování se podílí řada subjektů* (rodina, jednotliví občané, NO, mezinárodní humanitární organizace, obec a stát).

Na stránkách MPSV je sociální služba vymezena konkrétněji, a to jako *pomoc při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti,*

ošetřování, pomoc s výchovou, poskytnutí informace, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psychoterapie a socioterapie, pomoc při prosazování práv, zájmů [5].

Zákon o sociálních službách člení sociální služby do tří základních oblastí [6]:

- sociální poradenství (poskytování potřebných informací přispívajících k řešení nepříznivé sociální situace a je specializované pro určitou cílovou skupinu, situaci)
- služby sociální péče (zabezpečují lidem základní životní potřeby, které nemohou být zajištěny bez péče a pomoci jiné osoby, např. pečovatelská služba, chráněné bydlení)
- služby sociální prevence (předcházení sociálnímu vyloučení osob, které jsou ohroženy sociálně negativními jevy, např. noclehárny, sociální rehabilitace)

Sociální služby mohou být poskytovány formou pobytovou (spojené s ubytováním), ambulantní (služba, za níž se dochází) nebo terénní (služba poskytována osobě v přirozeném sociálním prostředí). Od formy a oblasti poskytování sociální služby se odvíjí její nákladovost.

1.2 Změny ve financování sociálních služeb od roku 1989

„*Oblast sociálních služeb je živý organismus, ve kterém je nezbytné pružně reagovat na vývoj i stále se zvyšující nároky.*“ [7]

Do roku 1989 významnou roli v sociálním systému zastávala pečovatelská služba (převážně ústavní), která byla dostupná všem občanům bez ohledu na jejich příjmovou situaci. Po úhradě nákladů za státní sociální péči občanům zůstával stanovený minimální zůstatek příjmu, který se s růstem životních nákladů valorizoval [1]. K hlavním zdrojům financování pečovatelské péče patřily různé typy dotací z veřejných rozpočtů (např. příspěvky „na lůžko“, výkon zřizovatelské funkce, grantové programy pro NNO). Tato systémová podpora se postupně rozvíjela do podoby státní dotační politiky.

Nastavený systém podpory byl z hlediska financování a dlouhodobé udržitelnosti problematický v následujících bodech [1, 2, 8, 9]:

- neexistovalo pravidlo pro valorizaci sociálních dávek, což mělo za následek konstantní úroveň dávek zpravidla po celou dobu jejich pobírání (např. byla prakticky stabilní úroveň státní dotace na lůžko v ústavním zařízení po celou 2. pol. 90. let minulého století)

- výrazné zvyšování výše úhrad za pobyt a stravování v pobytových zařízeních sociálních služeb ve 2. pol. 90. let, kdy jejich zvýšení bylo vyšší, než činilo zvýšení příjmů důchodců v rámci valorizace důchodů
- nerovný způsob financování jednotlivých typů zařízení (nerovné postavení NNO v porovnání se subjekty zřízenými státními nebo samosprávnými orgány)
- duplicitní financování některých sociálních dávek (systém zahrnoval více než 60 dávek, u nichž kontrola poskytování byla těžko zvladatelná)
- nejednoznačné financování systému sociální péče (odlišení působnosti státního a samosprávného orgánu)
- stát jako výhradní poskytovatelem sociální péče a sociální smír zabezpečuje prostřednictvím státních agentur a státních financí
- každý občan je pasivním příjemcem rovné péče paternalistického státu, tzn. takového státu, jenž je založený na bezúplatném a univerzálním pokrytí životního stylu obyvatel při jejich snížené zodpovědnosti
- problematické získávání informací o poskytovatelích sociálních služeb

Udržitelnost financování sociálních služeb, kdy podíl státního rozpočtu na financování nerostl a potřebnost služeb narůstala, závisela na financování prostřednictvím rozpočtů obcí, krajů a na zvýšení podílu úhrad ze strany uživatelů sociálních služeb [10]. Na potřebu změny systému financování reflektovala právní úprava sociálních služeb v 90. letech 20. století.

V 1. pol. 90. let došlo v rámci novelizace zákona č. 100/1998 Sb., o sociálním zabezpečení k rozšíření subjektů, jež mohou poskytovat sociální službu – jedná se o subjekty jako obce, města, NNO. Přestože došlo k rozšíření poskytovatelů, do konce roku 2002 role majoritního poskytovatele sociálních služeb nadále příslušela státu.

Situace se změnila zánikem okresních úřadů, jenž přestaly existovat ke dni 1. ledna 2003. Stát se dostává do role subjektu, který určuje podmínky pro poskytování sociálních služeb, není však jejich poskytovatelem - výjimku tvoří 5 zařízení sociálních služeb, které v současné době spravuje MPSV ČR [11].

Průlomovým rokem v oblasti financování služeb byl rok 2007 (účinnost zákona o sociálních službách), který přinesl změnu v přidělování financí poskytovatelům - přenesení působnosti státu na kraje.

Z pohledu financování je další významný posun v zavedení nové sociální dávky v roce 2007, a to příspěvku na péči, který je i v současnosti poskytován osobám závislým na potřebné pomoci jiné FO. Původní představa dopadu zavedení této dávky, která poskytovala/poskytuje prostor pro rozhodnutí o užití příspěvku samotnému uživateli, spočívala ve zvýšení objemu finančních prostředků v systému sociálních služeb. Zvýšení objemu prostředků mělo vést k „zatraktivnění" systému a přilákání nových poskytovatelů, kteří by v konečném důsledku snížili státní podíl na poskytování sociálních služeb. Tuto představu se nezdařilo naplnit, státní podíl se nesnižoval. Od roku 2010 dochází ke změně vyplácení dávky a zavádí se tzv. kombinovaný způsob výplaty, kdy jedna polovina dávky je vyplácena peněžně a druhá formou věcného plnění (za pomoci poukázek na péči), které bude uplatnitelné pouze u registrovaných poskytovatelů služeb jako úhrada za péči [12].

Z údajů za rok 2009, tzn. po třech letech od zavedení příspěvku na péči, vyplynula skutečnost, že příspěvek na péči byl i nadále využíván především při zajištění péče FO, tj. nejčastěji členem rodiny (53 % z celkového počtu případů). V systému sociálních služeb byla tato sociální dávka využita jako zdroj úhrady odebrané péče ve cca 28 % případů. [12, s. 53] Na druhou stranu je vhodné podotknout skutečnost, že v případě údajů ve využití příspěvku za období prosinec 2007 až prosinec 2010 došlo k nárůstu podílu příjemců příspěvku využívajících služby registrovaných poskytovatelů jak v pobytových (z 14,2 % na 18,2 %), tak v ambulantních (z 2,8 % na 4,5 %) a v terénních zařízeních (ze 4,8 % na 8,4 %). [13, s. 53]

Za rok 2011 se údaje o využití příspěvku u jednotlivých forem sociálních služeb nezdařilo nalézt, avšak na základě vývoje systému financování sociálních služeb je vysoká pravděpodobnost, že procentuální vyjádření podílu příspěvků končícího u poskytovatelů sociálních služeb bude v roce 2011 obdobné.

Stát přijatým zákonem o sociálních službách a jeho novelizováním vytváří právní rámec, který má šetřit státní rozpočet, přinést vyšší efektivitu a hospodárnost využití finančních prostředků jak z veřejných, tak ze soukromých zdrojů.

Zákon sleduje následující cíle v oblasti financování sociálních služeb [1, 14, 15]:

- demonopolizace sociálních služeb

- přechod od „pasivního závislého pacientství“ k „aktivnímu klientství“
- pluralizace financování sociální služby, sjednocení podmínek pro získání veřejných prostředků všemi subjekty poskytujícími službu a zajištění jejich rovnoprávného postavení i stabilního financování
- zabezpečení spoluúčasti jedince (klienta) při řešení jeho sociální situace
- zavedení povinnost obcí a krajů podporovat potřebnou síť sociálních služeb na svém území (základem pro optimální financování služeb je komunitní plánování)
- zrušení paušalizace pohledů na zdravotně postižené občany a starobní důchodce
- nastartování procesu deinstitucionalizace a individualizace péče
- zavedení nového nástroje financování, a to příspěvku na péči
- vyřešení problematiky se statistickým vykazováním (zavedení systému registrace poskytovatelů sociálních služeb u krajských úřadů)

Na financování sociální služby se podílí i samotní uživatelé služby. Výše úhrady nákladů služby ze strany uživatele je obsahem smlouvy uzavřené s poskytovatelem služby, maximální výše úhrady za ubytování a stravování je stanovena prováděcím právním předpisem, vyhláškou č. 505/ 2006 Sb. Zákonem o sociálních službách jsou vymezeny i druhy sociálních služeb, které jsou/mohou být poskytovány bezúplatně, popř. za částečnou úhradu (např. sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi). Plná úhrada nákladů se vztahuje k sociálním službám, jako jsou např. domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem.

Sociální služby pro veřejnost nemohou být čistě komerční činností orientovanou pouze na zisk. Přesto však existují komerční zařízení sociální péče, kde se klientům poskytují nadstandardní služby, a to za nadstandardní úhradu.

1.2.1 Aktuální problémy s financováním

Systém financování sociálních služeb je v současné době limitujícím faktorem pro jejich stávající možnosti zabezpečení služby na kvalitní úrovni a pro další rozvoj. Hlavním problémem financování je dlouhodobá nejistota, která dopadá převážně na činnost NNO. V případě NO, jejichž zřizovatelem je obec, město nebo stát, je financování kontinuálně zajištěno formou vázanosti na veřejné rozpočty.

Aktuální problémy s financováním služeb lze vymezit následujícími body [1, 20, 25, 26]:

- role zřizovatelem služby (obecně platí, že služby zřizované městy hospodaří s větším objemem peněz než služby nezávislých zřizovatelů)
- priorita krajských zastupitelstev (dopad na strukturu výdajů na sociální služby)
- stanovení výše příspěvku obce na realizaci sociálních služeb
- demografický vývoj (sledovat demografické změny jako je stárnutím populace)
- nevytváří se dynamizující konkurenční prostředí
- dlouhý časový interval mezi okamžikem podání žádosti o poskytnutí dotace a vyplacením schválené částky
- stanovení hranice mezi sociální a zdravotní péče
- byrokratická náročnost žádostí, důraz v žádostech položen na partnerský přístup s poskytovatelem jednotlivých služeb
- nevyjasněná hranice mezi rozsahem hlavní a vedlejší (hospodářské) činnosti
- využití příspěvku na péči (značná část příjemců využívá příspěvek na péči v rozporu s představami zákonodárců, tedy nikoli na "nákup" potřebných sociálních služeb, ale ke zvýšení svých příjmů)

Pro efektivní, účelné a hospodárné využití výdajů z veřejných rozpočtů navrhuje MPSV provést cílené normativní úpravy v následujících vybraných oblastech [16]:

- zajistit účelnější využívání příspěvku na péči
- zajistit odpovídající participaci neformálních zdrojů na zajištění péče a pomoci
- zajistit transparentní, hospodárný a nediskriminující systém přerozdělování veřejných zdrojů
- zajistit fyzickou a finanční dostupnost sociálních služeb tak, aby mohl být plošně využit systém sdílené péče
- zajistit funkční kontrolní mechanismy eliminující zneužívání veřejných zdrojů

2 NESTÁTNÍ NEZISKOVÁ ORGANIZACE JAKO POSKYTOVATEL SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Pojem NO je obecně ve společnosti užíván, avšak dodnes nedošlo k vytvoření dostatečně kvalitního právního a institucionálního rámce, který by jejich rozvoj skutečně podpořil a zmírnil roztříštěnou organizaci, která se promítá do několika obecných zákonů (občanský zákoník, obchodní zákoník, daňové zákony) [17].

Právní předpisy věnují NO pozornost, a to z hlediska úpravy jednotlivých typů[1]. Neziskový sektor obecně je jako celek regulován pouze zákonem č. 586/1992, o daních z příjmů.

V diplomové práci je soustavně pracováno s rozdělením NO k principům financování, tzn. s NNO stojícími mimo dosah veřejné správy. Pojetí NNO vychází z obecně uznávané definice RNNO, která za NNO označuje občanská sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení církví a náboženských společností [18].

2.1 Postavení NNO v národním hospodářství

Národní hospodářství zahrnuje veškeré ekonomické činnosti ve státě, veškerá zařízení a činnosti určené k uspokojování potřeb. Na základě ekonomické činnosti dochází ke členění národního hospodářství do tří sektorů (srovnej s Obr. 1), které se vzájemně podmiňují a doplňují v případech, kdy jeden z nich selhává [8]:

- státní veřejný neziskový sektor (stát)
- ziskový soukromý sektor (trh)
- nestátní neziskový sektor (třetí neboli občanský sektor)

---

[1] Jednotlivé právní formy NO jsou upraveny do následujících zákonů (včetně znění pozdějších předpisů): občanská sdružení (včetně jejich organizačních jednotek) podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů; účelová zařízení církví a náboženských společností podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností; nadace a nadační fondy podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, a obecně prospěšné společnosti podle zákona č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech.

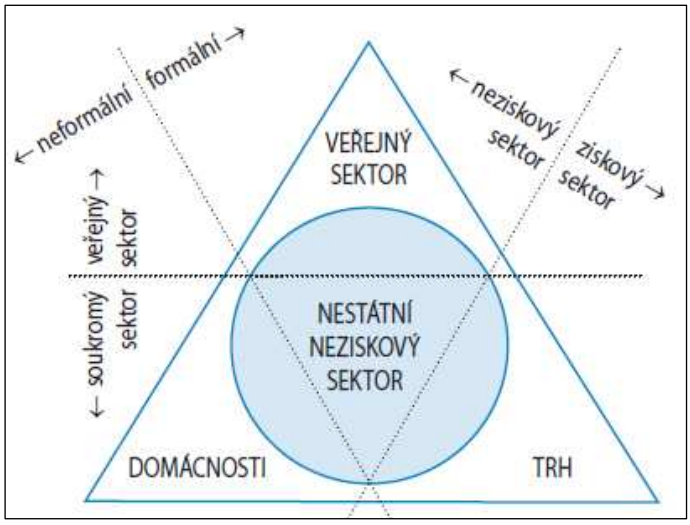

Obr. 1. Trojúhelník blahobytu – postavení NNO v ekonomice [19, cit. podle Pestoffa, s. 6]

Neziskový sektor, který prostřednictvím NNO přispívá k ekonomickému, sociálnímu a kulturnímu povznesení každého regionu, není vymezený v nějakých pevných hranicích, jelikož pro zajištění příslušných užitků „migruje“ z jednoho sektoru do druhého [2].

NNO jsou vymezovány různými způsoby. V rámci národního hospodářství jsou NNO vnímány podle autorů Hunčová [2], Hyánek [19], Boukal a Vávrová [20] jako organizace s následujícími základními vlastnostmi (výchozí je tzv. strukturálně - operacionální vymezení):

- formálně ustanovené - institucionalizované (organized)
- soukromé (private) - institucionálně odděleny od státní správy; ačkoli nejsou součástí vládního aparátu, mohou dostávat nějaký druh vládní podpory
- neziskové (non - profit) - nepřipouští se u nich žádné přerozdělování zisků vzniklých z činnosti organizace mezi vlastníky nebo vedení organizace; svojí činností mohou vytvářet zisk, který ovšem musí být použit na cíle dané posláním organizace
- samosprávné a nezávislé (self - governing) - jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností; nejsou ovládány zvenčí
- dobrovolné (voluntary) - využívají dobrovolnou účast na svých činnostech (neplacené práce pro organizaci, dary, čestná účast ve správních radách apod.)

NNO jako součást národního hospodářství plní následující hlavní funkce [21, s. 4-10]:

- expresivní (strážce hodnot, reprezentační funkce), tzn., že propůjčují „hlas“ nejrůznějším zájmům a poskytují nástroje k vyjádření velkého množství nejrůznějších pocitů a impulsů)
- servisní neboli poskytující služby (např. oblast sociálních služeb, zdravotnictví)
- advokační (činnosti sloužící jako prostředník mezi občanem a politickým děním)

Referenční rámec společnosti je tvořený systémem ekonomickým, politickým nebo komunitním (srovnej s Obr. 2). K těmto systémům vždy míří jedna hlavní funkce NNO (není ovšem výjimkou, že plní funkce najednou), a to s ohledem na převažující komunikace [21].

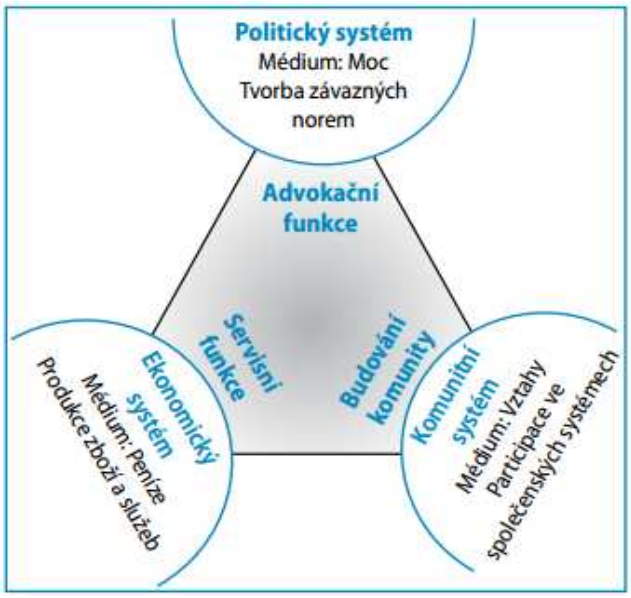

Obr. 2. Funkce NNO jako přispěvatelů do společenského subsystému [21, s. 10]

Z pohledu funkce servisní se jedná o funkci spjatou s hospodářstvím, v jehož rámci NNO poskytují služby tam, kde zákazník není schopen zaplatit za služby takovou cenu, která by pro firmy byla zajímavá nebo stát ty služby neumí či nechce poskytovat, popř. je poskytuje neefektivně [8].

Zastoupení NNO v národním hospodářství se neustále rozšiřuje, o čemž svědčí jejich rostoucí počet, který je uvedený v tabulce (Tab. 1). Nejstarší právní formou NNO je občanské sdružení, které vykazuje i největší zastoupení mezi NNO. Výrazné zastoupení občanských sdružení je dáno i jeho snadným založením – každý občan má právo svobodně se sdružovat.

Tab. 1. Statistika počtu NNO v letech 1990 – 2012 [22]

NNO	Občanské sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné organizace	Evidované PO
1990	*Prosinec*				
	3 879				
1995	*Prosinec*	*Listopad*			
	26 814	4 253			
2000	*Květen*	*Květen*	*Květen*	*Květen*	
	43 302	282	735	557	
2005	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*
	54 963	368	925	1 158	4 605
2010	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*
	72 111	449	1 205	1 958	4 352
2011	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*	*Prosinec*
	75 627	455	1 269	2 126	4 366
2012	*Červen*	*Červen*	*Červen*	*Červen*	*Červen*
	77 801	458	1 278	2 183	4 348

Je-li pozornost zaměřena na druh poskytované sociální služby, NNO jsou převážnými poskytovateli služby sociální prevence a sociální poradenství [12]. Na obrázku (Obr. 3) jsou uvedeny údaje z roku 2010, avšak tyto údaje je možné vztáhnout i na rok 2011 – mezi vykazovaným počtem sociálních služeb u dvou jejich největších poskytovatelů, tj. NNO a příspěvkové organizace (zřizované městy a kraji), je výrazný rozdíl, proto je možné tvrdit, že NNO si svoje postavení související s druhem poskytované služby udrží i do roku 2012.

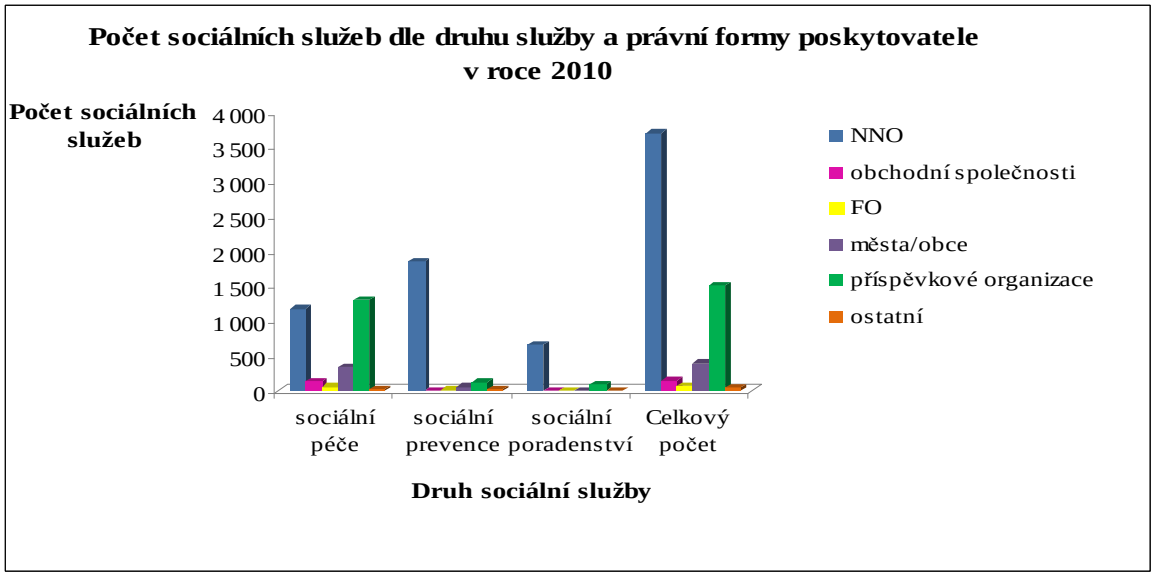

Obr. 3. Počet sociálních služeb dle druhu služby a právní formy poskytovatele v roce 2010 [vlastní zpracování]

2.2 Neziskovost z pohledu NNO

V podstatě lze činnost NNO označit jako *„neziskové podnikání“, soustavnou činnost prováděnou samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, přičemž případný zisk není rozdělován*. [8, s. 90]

Dle Hunčové [2, s. 13] nelze pojem neziskový zaměňovat za neprosperující, neproduktivní, nezbytně dotovaný z veřejných zdrojů, proto neziskovost vymezuje následujícím způsobem:

- aktivity, které nemají za účel přinést zisk tomu, kdo vložil do takové aktivity kapitál, ale mají jiný účel, jímž je užitek
- subjekty založené k neziskovým, či jiným než ziskovým účelům, k dosahování netržních užitků, tedy k veřejnému prospěchu přímo nebo zprostředkovaně
- pro případy, kdy dosažený účetní zisk není rozdělován mezi vlastníky kapitálu,
- pro případy, kdy jde o řádně účetně a legálně internalizované náklady,
- tam, kde jsou aktivity (povahy veřejných služeb a podobně) distribuovány za ceny do výše vlastních nákladů

V případě neziskovosti je podstatné oddělit kategorie hospodářského výsledku na účetní a reálné peněžní toky, a to z důvodu ztráty, kdy účetně se NNO může nacházet ve ztrátě, zatímco její CF musí být vždy vyrovnané [20]. Nastane-li situace, v níž se NNO dostane u HČ do červených čísel, nabízí se možnost vyrovnat ziskovost vedlejší neboli hospodářskou činností. Vedlejší činnost má být z hlediska racionality realizována jedině jako zisková.

2.2.1 Ekonomické aktivity NNO

Zákon o daních z příjmů se vztahuje na všechny poplatníky, tedy i na NNO. Přestože jsou NNO založeny za jiným účelem, než je dosažení zisku, v národním hospodářství existují i ekonomicky aktivní NNO generující zisk (např. sociální podniky, různé dobrovolnické a charitativní organizace s průhlednou ekonomikou), popř. NNO, kterým při poskytování služby vznikne zisk, u něhož chybí primární úmysl vytvářet zisk [23].

Možnost ekonomické aktivity NNO se odvíjí od její právní formy, např. v případě nadace je ekonomická aktivita značně omezená, občanské sdružení může produkovat zboží a služ-

by pro trh, ale musí to mít uvedené ve svých stanovách, obecně prospěšné společnosti mohou být ekonomicky aktivní, pokud to mají uvedené v zakládací smlouvě.

Zisk generovaný NNO se od podnikatelského zisku liší jeho využitím (tj. zisk NNO je určený k reinvesticím do neziskových aktivit, které jsou v souladu s cíli vycházejícími z poslání organizace) a jeho zdaněním (srovnej s Tab. 2). Zisk z podnikatelské aktivity podléhá zdanění vždy, kdežto u NNO zákon o daních z příjmů pohlíží na zisk podle činnosti (hlavní nebo vedlejší), v rámci které bylo zisku dosaženo. Zjednodušeně lze říci, že u zisku z HČ, za předpokladu, že výdaje vynaložené s prováděním této činnosti jsou vyšší než příjmy, nedochází ke zdanění. Naopak u činnosti vedlejší se zisk posuzuje stejně jako u podnikatelů.

Dále je nutné oddělit příjmy a náklady, které jsou/nejsou předmětem daně, od daně jsou osvobozeny (např. dotace, granty a dary NNO), a to z důvodu stanovení základu daně a sestavení daňového přiznání, v němž se vykazuje VH za celou organizaci.

Tab. 2. Srovnání podnikatelské organizace s NNO [20, s. 42]

Oblast	Podnikatelská organizace	NNO
Priority	1. zisk, kladné CF 2. poslání hodnoty	1. poslání, hodnoty 2. minimalizace ztráty, zisk, vyrovnaný peněžní rozpočet
Využití zisku a CF	přerozdělení mezi majitele či akcionáře, částečně reinvestice, někdy dobročinnost	reinvestování do činnosti naplňující poslání NNO
Odpovědnost managementu	především majitelé či akcionáři	členové NNO včetně širší veřejnosti

Zdanění zisku NNO je problematické zejména v souvislosti s prováděním ekonomické činnosti a nesprávným vymezením činností, které spadají pod činnost hlavní, a které pod činnost vedlejší. Problematika zdaňování NNO, která je upravena zákonem o dani z příjmu, není předmětem diplomové práce, proto se jí tato kapitola věnuje okrajově. Zákon výslovně uvádí, kdy jsou činnosti předmětem daně, případně za jakých podmínek.

2.3 Efektivnost a nákladovost sociální služby

Efektivnost tržního sektoru i soukromého sektoru lze změřit prostřednictvím produkovaného zisku, zatímco u neziskového sektoru tato možnost není [24]. Zisk jako měřítko je nepoužitelný, protože NNO převážně poskytují službu za cenu pokrývající náklady.

Hospodářský výsledek jako kritérium efektivnosti organizace je sporný ukazatel, a to minimálně ze dvou hledisek [25, s. 101]:

- NNO nejsou zřizovány jako ziskové firmy
- VH je zachycován na aktuální bázi a odtržený od toku hotovosti

Nákladovost sociálních služeb je potřeba posuzovat z hlediska struktury nákladů, a to v jakém poměru jsou celkové náklady služby rozloženy mezi lidské zdroje a provoz a materiálně technické zajištění služby. Podstatné je i území působení NNO a náročnost péče, která je dána strukturou uživatelů služeb.

Ve většině případů NNO stojí před rozhodnutím, zda zdroje soustředit na jeden úkol (velmi riskantní, avšak může přinést maximální výsledky) nebo činnost diverzifikovat [26]. Doporučením je činnost diverzifikovat, protože i prospěšný úkol dříve či později zastará a ztrácí na významu.

Pohled na výkonnost NNO se různí, např. dle Druckera [26, s. 21] mají NNO tendenci nezabývat se výkonností a výsledky, *protože se domnívají, že to, co dělají je motivováno „vyššími principy“, a striktně odmítají měřit svoji výkonnost na základě konkrétních výsledků*.

Autoři Lukeš a Novotný [8], Boukal a Vávrová [20], Šedivý a Medlíková [27] vnímají výkonnost jako soustředění disponibilních zdrojů do těch činností, z níž lze očekávat výsledky a zároveň dochází k naplňování poslání organizace.

Efektivnost hospodaření se zdroji NNO je ovlivněna následujícími faktory [8, 27]:

- povahou zdrojů (organizace hospodaří s penězi donátorů, nikoli s penězi vlastními, a donátoři nedokážou vždy hospodaření s penězi kontrolovat)
- vázaností určitých zdrojů (organizace své zdroje nemůže použít v čase a na věci, které by pro její činnost byly nejvhodnější)
- problematikou řízení cash flow (statistiky a odhady v NNO selhávají)

- problematikou v oblasti vyhodnocení ukazatelů finanční analýzy, a to z pohledu srovnatelnosti s podobnými organizacemi

Hospodaření NNO se řídí dle rozpočtu, který je nástrojem finančního plánování, a který je zejména kvalifikovaným odhadem - přesné řízení finančních toků v organizaci je téměř nemožné [27]. Přesto finanční řízení NNO, jehož cílem je zabezpečení finanční kontinuity organizace, by nemělo být podceňované. Základním principem celého finančního plánování je tzv. *termínovaná kongruence*, *která spočívá ve snaze NNO nebrat si na sebe žádné závazky s časovým horizontem delším než je to, pro které je zabezpečené financování*. [28, s. 15]

Každá organizace sleduje více anebo méně vyjádřené finanční cíle (za všeobecné cíle se dá vyjmenovat rentabilita, likvidita, zabezpečení, flexibilita a nezávislost). Pro NNO je *nejdůležitější cílová kategorie likvidita*, tzn. mít k dispozici dostatečné množství finančních prostředků pro včasné platby. [28, s. 10] Cíle finančního řízení v NNO jsou uvedeny na obrázku (Obr. 4).

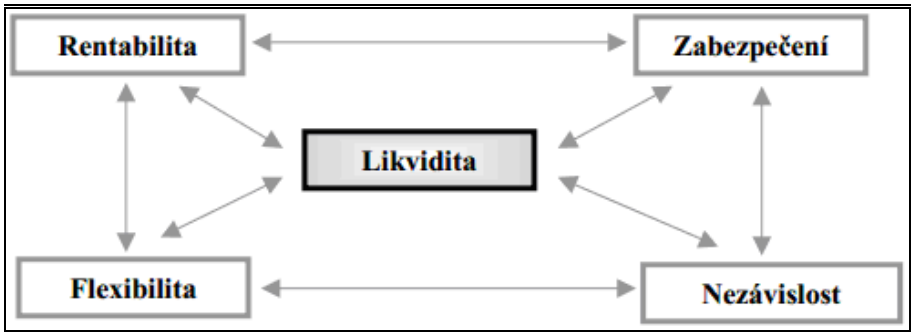

Obr. 4. Cíle finančního řízení v NNO [28, s. 10]

2.3.1 Finanční plán u NNO

Finanční plán NNO je možné vnímat jako synonymum pro plánování likvidity, která je zárukou schopnosti organizace platit své závazky. NNO převážně vytváří krátkodobé finanční plány, tzn. na dobu kratší jednoho roku.

Finanční plán je výsledkem finančního plánování, vychází z poslání organizace a na určité časové období konkretizuje cesty k dosažení cílů organizace. Při sestavování finančního plánu je vhodné rozlišit cíle na ty, které k naplnění poslání přispívají, a které jsou okrajové

nebo ztrácejí význam [26]. Důležité je si uvědomit, že NNO se liší v nabídce služby, a proto mají trochu jiné výdajové potřeby, které se zohledňují při sestavení finančního plánu.

Finanční plán je sestavován na základě současných cen, tzn., že budoucí finanční toky jsou vnímány v cenách letošního roku, avšak zároveň jsou zohledňovány nastávající změny v omezujících podmínkách [29]. Doporučením je i přiměřeně nadhodnotit výdaje a podhodnotit očekávané příjmy.

Finanční plán má tyto tři základní složky [29]:

1) plánovaný výkaz zisku a ztrát (zobrazuje plánované výnosy, náklady a výsledek hospodaření, který organizace předpokládá v jednotlivých letech plánovacího období; zahrnuje náklady a výnosy, které nemusí odpovídat reálnému peněžnímu výdaji nebo příjmu, např. odpisy jsou nákladem, ale nikoli výdajem)
2) plánovaná rozvaha (charakterizuje vývoj majetku organizace, tj. jeho dlouhodobých a oběžných aktiv a zdrojů financování tohoto majetku vlastními a cizími kapitálem)
3) plán peněžních toků (specifikuje předpokládané příjmy a výdaje v jednotlivých letech plánovacího období, a to tak, jak skutečně do firmy přicházejí a zase odcházejí; pro NNO je tok hotovosti, tedy cash flow, důležitější než ziskovost)

Prvním krokem finančního plánování je zpracování finanční analýzy, jejímž účelem je posouzení efektivnosti fungování organizace, a která představuje základní zdroj informací nejenom pro samotnou organizaci, ale i třetím subjektům (např. nadace, dárci, veřejnost).

2.3.2 Ukazatele finanční analýzy

Předpokladem pro zpracování kvalitní finanční analýzy NNO je stanovení vhodných ukazatelů a způsob jejich vyčíslení. Ukazatelé, které jsou podstatné u podnikatelských subjektů, nemusí být smysluplné pro NNO.

K metodickým nástrojům finanční analýzy NNO patří poměrové ukazatelé, jejichž výpočet vychází z rozvahy a VZZ. Do skupiny těchto ukazatelů patří [25, s. 63-68; 30, s.101-126]:

- **Ukazatele rentability/výnosnosti** hodnotící ziskovost organizace (NNO se v rámci hlavní činnosti, jejímž cílem je z hlediska rentability vyrovnanost nákladů a výnosů, zaměřuje zejména na zajištění stability a poskytování kvalitních služeb, proto tento

ukazatel nehraje takovou roli jako u podnikatelského subjektu. Ukazatel je možné uplatnit u NNO poskytující vedlejší činnost, jejíž cílem je zisk.)

Modifikovaným ukazatelem rentability je **autarkie** – vybrané ukazatelé autarkie:

a) *autarkie hlavní činnosti na bázi výnosů a nákladů* (odráží míru, v jaké je organizace soběstačná z hlediska pokrytí svých nákladů HČ z dosažených výnosů v procentech)

$$A_{HV-HČ} = \frac{V_{HČ}}{N_{HČ}} \times 100 \tag{2.1}$$

b) *míra výnosů z neinvestiční dotace na celkových provozních výnosech z HČ* (jedná se o indikátor podílu rozpočtových prostředků na financování činnosti)

$$A_{NID} = \frac{NID}{NIP} \times 100 \tag{2.2}$$

- **Ukazatele likvidity** poukazující na to, jak rychle je organizace schopna splácet své krátkodobé závazky - v případě NNO je vhodné využívat ukazatele pohotové a okamžité likvidity, ČPK

$$Okamžitá\ likvidita = \frac{finan.\ majetek\ (tj.\ peníze + pohledávky)}{KCZ} \tag{2.3}$$

Doporučená hodnota je nastavena na hodnotu 1 - hodnota vyšší než 1 může znamenat neefektivní vázání prostředků, nižší hodnota může ukazovat na nebezpečí nesolventnosti.

$$Hotovostní\ likvidita = \frac{peníze}{KCZ} \tag{2.4}$$

Doporučená hodnota osciluje kolem 1, avšak není nic neobvyklého, kdy na konci roku je u NNO zpravidla vyšší.

$$ČPK = OA - KCZ \tag{2.5}$$

ČPK je vhodný pro určení disponibilních prostředků, tzn. určení prostředků pro svou běžnou provozní činnost. Jedná se o absolutní ukazatel likvidity, tedy o okamžitou veličinu.

- **Ukazatele zadluženosti** hodnotící úvěrové zatížení organizace (jelikož NNO zpravidla nemají přístup k úvěrům, ukazateli nebude věnována pozornost)

- **Ukazatele obratovosti** celkových aktivit vyjadřující schopnost organizace využívat vložené prostředky (pro NNO představuje doplňující ukazatel hodnoty)

Doba obratu pohledávek (vhodné u organizací s vysokou hodnotou pohledávek)

$$Doba\ obratu\ pohledávek = \frac{\phi Po}{\frac{V}{360}} \tag{2.6}$$

Doba obratu krátkodobých závazků

$$Doba\ obratu\ závazků = \frac{\phi Z_v}{\frac{V}{360}} \tag{2.7}$$

Analýza zásob není u NNO natolik významná – organizace zpravidla zásoby nevytváří, popř. jejich výše je zanedbatelná.

Dalším krokem finanční analýzy by mělo být porovnání získaných dat s konkurencí v neziskovém sektoru, porovnání dat s výsledky organizace z minulých let, porovnání s plánem a odhalení vzájemných vztahů mezi jednotlivými ukazateli.

3 ZDROJE SPOJENÉ S FINANCOVÁNÍM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

„U podniku je zákazních ochoten zaplatit za výkon, v případě NNO nikoli, ale pouze za dobré úmysly ji však peníze taky nikdo nedá.“ [26, s. 98]

Podstata úspěchu NNO se váže na nabídku služby, neboť i v prostředí sociálních služeb existuje konkurence z hlediska získávání zdrojů. Autoři Šedivý a Medlíková [21, s. 33] zdůrazňují potřebu ujasnění si *diferenciátoru, tzn. stanovení si důvodu, pro který budou lidé vyhledávat právě tuhle službu, a pro který budou zrovna službu podporovat dárci*.

Pro NNO a jejich zachování existence na kvalitní úrovni je nutností vícezdrojové financování, u něhož nezáleží na počtu, ale na procentuálním zastoupení v celkovém portfoliu finančních zdrojů. *Networking neboli budování a udržování kontaktů a vztahů s ostatními lidmi a organizacemi* je v dnešní době další důležitou činností pro získání zdrojů. [4, s. 26]

Zdroje financování můžeme rozdělit do následujících základních skupin: veřejné a neveřejné zdroje financování, zahraniční zdroje.

3.1 Veřejné zdroje financování

Systém veřejného financování tvoří veřejné rozpočty, tzn. rozpočty státní správy a samosprávy. Stát přesouvá finanční prostředky do NNO formou grantů a dotací, tedy prostředků přidělených na určitý specifikovaný účel jednotlivými rezortními ministerstvy, ale i nepřímými cestami v podobě daňových úlev (např. u daně z příjmů, dědické, darovací a silniční, daně z nemovitosti), regulačních opatření [24].

V rámci státní dotační politiky směřují dotace k organizacím ve struktuře předurčené tzv. hlavními oblastmi dotační politiky (viz příloha P I), což by měly být určité státem preferované oblasti, kam by měly dotace především směřovat. Dotace, příspěvky a granty jsou dále poskytované NNO z rozpočtů krajů a obcí.

K dalším veřejným zdrojům patří následující zdroje:

- veřejné zakázky
- smlouvy o poskytování služeb
- ostatní výjimečné veřejné zdroje, např. Nadační investiční fond

3.2 Finance z neveřejných zdrojů

Za neveřejné zdroje jsou považovány jednak zdroje tuzemské, jednak zahraniční. K těmto zdrojům patří [4, 24]:

- nadace tuzemské i zahraniční (možnost obrátit se na nadace zahraniční či ze zahraničních zdrojů zde založených)
- podnikatelská sféra (např. firemní dárcovství, sponzorství, některé podniky mají vlastní grantový systém, např. ČEZ, Siemens, s.r.o., Johnson & Johnson, s.r.o)
- individuální dárcovství
- členské příspěvky (týká se především členských korporací, tj. hlavně občanských sdružení, profesní komory, politické strany)

Neveřejné zdroje financování v podobě dárcovství a sponzorství bývají často považovány za synonyma, avšak jedná se o dva odlišné zdroje. Hlavní rozdíl mezi sponzorem a dárcem spočívá v účelu poskytnutých prostředků (finančních, hmotných), kdy sponzor za poskytnutí prostředků vyžaduje protislužbu, uzavírána je obchodní smlouva, zatímco dárce protislužbu nevyžaduje a uzavírá darovací smlouvu [4]. Z pohledu dárce lze hodnotu daru odečíst od daňového základu (NNO v roli obdarovaného je od darovací daně osvobozena), sponzor si může poskytnuté prostředky zahrnout přímo do nákladů a tím snížit zdanitelný zisk.

Významnou formou nepeněžitého daru je dobrovolná práce, při níž příjemce získává levně službu, kterou by si na pracovním trhu nemohl pravděpodobně dovolit [20]. Dobrovolná práce neovlivňuje přesuny finančních prostředků (neodráží se na výsledku hospodaření NNO), jedná se o skrytý náklad. Dobrovolná práce není úplně zadarmo (např. pracovníci věnují část svojí pracovní doby vyhledání a zaškolení dobrovolníka, uhradí mu vstupné při návštěvě kulturního zařízení s uživateli služby), existují nejednotné způsoby k jejímu ocenění (např. ocenění tržními náklady práce, alternativními náklady jedince) [20].

V současnosti se rozmáhá i nefinanční podpora na internetu, kdy např. na informačním portále jsou zveřejňovány výhodné odprodeje např. kancelářského vybavení, vyřazené PC sestavy.

3.2.1 Vlastní činnost

Předpokladem vlastní činnost NNO je samofinancování, resp. vlastní podnikání, kdy se NNO nesoustředí pouze na realizaci svého poslání, ale prostřednictvím dalších často ekonomických aktivit (např. pronájem prostor, využití nehmotného majetku) si sama zajišťuje prostředky k realizaci poslání. Samofinancování nenahrazuje dárcovství, sponzorství, ani dotace, pouze tyto možnosti doplňuje. Mnoho NNO nemá zajištěné samofinancování [1].

V právním prostředí ČR neexistuje všeobecný zákaz podnikání NNO. Jednotlivé typy NNO mají vlastní právní úpravu, v níž je zahrnuta i oblast podnikání, např. politické strany, nadace a občanská sdružení podnikat nesmějí, avšak neznamená to skutečnost, že by nemohly být ekonomicky aktivní a např. neprodávat svoje produkty, neprojímat prostory.

Neexistence zákazu podnikání NNO umožňuje vytváření zisku, avšak pro zachování podstaty NNO, a to neziskovosti, tento zisk organizace (dle právních předpisů zlepšený výsledek hospodaření) musí být použit pro další činnost organizace [30]. Přestože podnikání je pro NNO legislativně přístupné, stále není ziskově zajímavé pro podnikatelský sektor.

V případě sociálních služeb podnikat neznamená maximalizovat zisk, ale organizovat službu takovým způsobem, aby byla všem dostupná. Vlastní hospodářská činnost a dluhové financování služby se nedoporučuje, a to z důvodu obav, že podnikání a možný tlak věřitelů odvede organizaci od jejího poslání [4]. Z hlediska obsahu bude úvěrová instituce kontrolovat poskytnutí půjčky NO jinak než společnostem zaměřeným na zisk.

3.3 Zahraniční zdroje

V případě zahraničních zdrojů se jedná především o evropské fondy (Strukturální fondy a Fond soudržnosti), které se jak v předvstupním období, tak i v době členství ČR v EU staly významným, časově ohraničeným nástrojem financování projektů a aktivit NNO v ČR. Tyto fondy jednak představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jednak přerozdělují prostředky cílené na eliminaci ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony [31].

Z pohledu NNO jsou podstatné *strukturální fondy, jejichž účelem je prostřednictvím rozvojových programů a projektů snižovat rozdíly v úrovni různých regionů a zaostalost nejvíce znevýhodněných oblastí*. [32, s. 17]

Do čerpání prostředků ze strukturálních fondů se ČR zapojila v rámci dvou programových období – do zkráceného programového období 2004 – 2006 a do aktuálního programového období 2007 – 2013.

V prvním programovém období existovaly čtyři strukturální fondy: Evropský fond regionálního rozvoje (EFRD), Evropský sociální fond (ESF), Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond, Finanční nástroj na podporu rybolovu.

V současném programovém období je počet strukturální fondů snížený na dva fondy, a to EFRD a EFS (je nejstarším strukturálním fondem).

Aktuální dva strukturální fondy jsou vymezeny následujícím způsobem [31]:

- ***EFRD*** se zaměřuje se na podporu *investičních projektů* jako je např. výstavba silnic a železnic, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch
- ***ESF*** se zaměřuje na podporu *neinvestičních projektů* jako je např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel

Proces poskytování pomoci ze strukturálních fondů je založený na programové bázi, do níž se promítají následující principy [32, 33]:

- princip adicionality (finanční prostředky ze strukturálních fondů nenahrazují, ale podle typu a povahy projektu doplňují prostředky národních rozpočtů)
- princip programování (realizace víceletých, v současnosti sedmiletých, a víceoborových programů, pro něž jsou zpracovány tzv. programové dokumenty, které vláda členské země předkládá EK a po jejichž schválení jsou na tyto programy alokovány finanční prostředky)
- princip koncentrace (prostředky ze strukturálních fondů jsou využívány na realizaci předem stanovených cílů a jsou cíleny do oblastí se strukturálními problémy)
- princip partnerství (jedná se o spolupráci na všech etapách administrace strukturální fondů mezi EK a členským státem, mezi partnery v rámci členského státu)
- princip subsidiarity (všechny pravomoce k plnění cílů jsou delegovány na co nejnižší možnou úroveň rozhodování)
- princip solidarity (vyspělejší státy přispívají svými příspěvky do společného rozpočtu a pomáhají tak k rozvoji méně vyspělým zemím)

- princip monitorování a evaluace (monitorování je průběžná činnost sledující dodržování předepsaných pravidel a postupů na úrovni jednotlivých projektů)

Diplomová práce je zaměřena na sociální služby, proto pozornost je dále věnována ESF.

3.3.1 Evropský sociální fond

ČR v roce 2004 (po vstupu do EU) vstoupila do zkrácené programového období, ve kterém mohly být na základě zpracovaných programových dokumentů pro období 2004 - 2006 čerpány finanční prostředky z ESF o objemu 457 mil. EUR, tj. cca 14,17 mld. Kč [34].

MPSV ČR zpracovalo ve spolupráci s partnery tři programové dokumenty pro zkrácené programové období [32]:

- OP Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) - zaměřen na celé území ČR kromě Prahy
- Jednotný programový dokument (JPD) – vztahuje se výhradně na Prahu
- Programový dokument pro Iniciativu Společenství EQUAL (CIP EQUAL) - Iniciativy Společenství byly řízeny přímo EK, zaměřeny na spolupráci subjektů napříč EU

Největší objem prostředků bylo možné v rámci zkráceného programového období čerpat z OP RLZ - 78 % z celkového objemu prostředků ESF, tj. 318 mil. EUR, bylo určeno na tento OP, z rozpočtu ČR na tento OP šlo 62 %, tj. 104 mil. EUR [33].

Uvedené OP umožňují získat finanční podporu z různých oblastí především na *tzv. neinvestiční (měkké) projekty, které jsou spojeny s investicí do lidského kapitálu a jejichž efekt se projeví až po ukončení samotného projektu* [32, s. 32].

Po ukončení zkráceného programového období mohla ČR vstoupit do realizace sedmiletých víceoborových programů. Objem finančních prostředků pro ČR na programové období 2007 – 2013 činí z ESF 3,8 mld. EUR, tj. 85 % z celkového objemu prostředků [33]. Pro naplnění principu adicionality se počítá s finanční spoluúčastí státního rozpočtu, který pokryje zbývajících 15%, tedy 0,6 mld. EUR. Celkový objem prostředků z EU se pohybuje v přepočtu na Kč kolem 124,2 mld. Kč.

Tyto prostředky mohou být čerpány v rámci následujících tématických programů, které byly schváleny EK a jsou součástí Národního strategického referenčního rámce [35]:

- OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)
- OP Praha-Adaptabilita (OP PA)

Alokace prostředků z ESF a státního rozpočtu ČR do jednotlivých OP je uvedena v tabulce (Tab. 3).

Tab. 3. Alokace prostředků z ESF a státního rozpočtu ČR, 2007 – 2013 [35]

v mld. EUR	**Období 2007 – 2013**			
OP	**Strukturální fondy**	**České veřejné zdroje**	**Celkem**	**Podíl v %**
OP LZZ	1,84	0,32	2,16	49
OP VK	1,83	0,31	2,14	48
OP PA	0,11	0,02	0,13	3

3.3.2 OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Jednotlivé OP mají rozlišné metodické materiály, které jsou zpracovávány příslušnými českými ministerstvy, proto je důležité se při vytváření žádosti seznámit s aktuálně platnou verzí dokumentace ke konkrétnímu projektu.

Globálním cílem OP LZZ je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU, a to prostřednictvím těchto specifických cílů [33, s. 42]:

- zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů
- zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti
- posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vylouče ným
- posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb
- zintenzivnění mezinárodní spolupráce v lidských zdrojích a zaměstnanosti

Při naplňování těchto specifických cílů musí být definovány prioritní osy, které je možné vnímat jako strategie skládající se z operací, jenž spolu vzájemně souvisí, mají měřitelné cíle [31]. Prioritní osa je obvykle naplňována prostřednictvím dílčích oblastí podpory.

Prioritní osy OP LZZ [35]:

- prioritní osa 1 – Adaptabilita (cílem je předcházení nezaměstnanosti, a to podporou investic do rozvoje lidských zdrojů a moderních systémů jejich řízení)
- prioritní osa 2 – Aktivní politiky trhu práce (cílem je zlepšení přístupu k zaměstnání, trvalé začlenění osob hledajících zaměstnání a prevence nezaměstnanosti skupin ohrožených na trhu práce)

- prioritní osa 3 – Sociální integrace a rovné příležitosti (cílem je pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením, zvyšování kvality a dostupnosti sociálních služeb a zavedení opatření vedoucích ke zvyšování zaměstnatelnosti těchto osob včetně prosazování rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce)
- prioritní osa 4 – Veřejná správa a veřejné služby (cílem je zvýšení institucionální kapacity, kvality, efektivnosti a transparentnosti činností institucí veřejné správy a zvyšování kvality a dostupnosti veřejných služeb)
- prioritní osa 5 – Mezinárodní spolupráce (cílem je podpora mezinárodní spolupráce v rámci rozvoje lidských zdrojů)

K sociálním službám se vztahuje prioritní osa 3, která je zaměřena na následující oblasti:

- pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo osobám sociálně vyloučeným formou přímé podpory i formou zvyšování kvality a dostupnosti sociálních služeb
- opatření vedoucí ke zvyšování zaměstnatelnosti těchto osob
- prosazování rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce
- opatření směřující k lepší slučitelnosti rodinného a profesního života

V rámci prioritní osy 3 mohou být realizovány projekty v následujících oblastech podpory:

Oblast podpory 3.1 - Podpora sociální integrace a sociálních služeb
Oblast podpory 3.2 - Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit
Oblast podpory 3.3 - Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce
Oblast podpory 3.4 - Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života

Stručná charakteristika oblasti podpory 3.1

Podpora se zaměřuje především na poskytování sociálních služeb a sociálně preventivních programů pro cílové skupiny osob, dále na podporu zvyšování odborné a profesní kvalifikace v sociální oblasti a na podporu procesů řízení a managementu organizací a subjektů poskytujících služby, především při vstupu do podnikatelského prostředí s cílem posílení možností integrace cílových skupin. Oblast podpory se také zaměřuje na podporu systémových a národních aktivit v oblasti poskytování služeb zaměřených na sociální integraci [35].

3.4 Trendy ve zdrojích financování

NNO se stále více uvědomují potřebnost vícezdrojového financování, které přispívá k zajištění jejich potřebné stability a s tím související diverzifikaci rizika finančního zabezpečení.

Vícezdrojové financování je jedním z klíčových úkolů tzv. fundraisingu. Fundraising je často dáván do spojitosti pouze s finančními zdroji, což přesně neodpovídá skutečnosti.

Dle filozofie, kterou uvádí Rektořík [24, s. 99], *fundraising nespočívá v získávání peněž, ale v získání člověka*."

Autoři Šedivý a Medlíková [27, s. 67] vymezují fundraising jako *proces navyšování fondů či zdrojů, který se netýká pouze finančních prostředků, ale spočívá i v získávání podpory formou darování služeb nebo výrobků, získávání dalších příznivců a dobrovolníků*.

Na základě informací z knih Rektořík [24, s. 98-99] a Šedivý, Medlíková [27, s. 67-68] jsou uvedeny tyto způsoby fundraisingu:

- vyhlášení veřejné sbírky (výzva předem neurčenému okruhu dárců)
- benefiční akce (spojeno s potřebou divácky a publicisticky zajímavého programu)
- vytvoření projektu a sepsání žádosti o grant nebo dotaci (založeno na byrokracii)
- osobní dopis, telefonický rozhovor, osobní setkání (předpokladem je znalost dárce)
- direct mail – přímý poštovní styk (hromadný formální adresný nebo neadresný dopis, někdy s vloženou obálkou pro odpověď nebo s poštovní poukázkou)

V oblasti firemního dárcovství se rozmáhá nový trend v podobě otevřeného deklarování spoluodpovědnosti za stav a chod společnosti, tzv. CSR (zkratka pro společenskou odpovědnost korporací). Tento trend se stal součástí programu mnoha českých firem, a to formou firemní dobrovolnictví [36]. Podpora zaměstnanců k dobrovolnictví ze strany firmy může mít podobu pružné pracovní doby, poskytnutí neplaceného volna, materiální podpory aj. Jedná se tedy o aktivity na hranici ryzího dobrovolnictví. Výhody a nevýhody firemního daru a firemního dobrovolnictví jsou uvedeny v příloze P II.

V roce 2011 k největším firemním dárcům v ČR patřily firmy uvedené v tabulce (Tab. 4).

Tab. 4. Největší firemní dárci roku 2011 [36, s. 42]

Firma	Hodnota daru (Kč)	Poměr k tržbám (%)
ČEZ	374 302 963	0,19
Česká spořitelna	60 606 998	0,12
ČSOB	46 467 938	0,15
Telefónica ČR	33 655 638	0,06
OKD	32 428 969	0,07

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ZÁKLADNÍ INFORMACE O ORGANIZACI A POSKYTOVANÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBĚ

Pro zpracování finančního plánu organizace je nezbytné seznámení se samotnou podstatou organizace, s posláním organizace a poskytovanou sociální službou. Právní forma NNO výrazně ovlivňuje její další činnosti jako např. možnost podnikání, uspořádání orgánů organizace a způsob odměňování jejich členů, rozdělení rozhodovacích pravomocí. V této části práce bude pozornost zaměřena na obecně prospěšnou společnost a na konkrétní sociální službu sociální rehabilitaci, která je upravena dle § 70, zákon o sociálních službách [6]

4.1 Duševní zdraví, o. p. s.

Duševní zdraví, o. p. s. bylo založeno bez majetkového vkladu fyzickými osobami PhDr. Blankou Rektorovou a Bc. Kateřinou Mozrovou, DiS. na dobu neurčitou. Fungování organizace je upravené zákonem č. 231/2010 Sb., o obecně prospěšných společnostech.

Založení organizace je spojené se zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností. Tento zápis proběhl ke dni 18. 3. 2008. Postavení mezi poskytovateli sociální služby organizace získala registrací sociální služby – sociální rehabilitace k datu 1. 4. 2009.

Další základní informace o organizaci (k datu 1. 8. 2012):

Sídlo:	nám. Přerovského povstání 2803/1, Přerov I – Město, 750 02 Přerov
Územní působnost:	Olomoucký kraj
IČ:	278 36 886
Statutární orgán:	Bc. Kateřina Mozrová, DiS. – ředitelka
Pracovní úvazky:	1 x HPP (úvazek 1,0), 1 x HPP (úvazek 0,8), 4 x DPČ

Organizace svojí činností navázala na aktivity Nadačního fondu Duševní zdraví, který funguje od roku 1999, který poukázal na potřebu vzniku sociální služby zaměřené na pomoc osobám s chronickým duševním onemocněním překonat náročné období, kdy se po ukončení léčby měly vracet ke každodennímu způsobu života a fungování ve společnosti. Tato pomoc není na Přerovsku zajištěna žádným obdobným zařízením.

Orgány Duševního zdraví, o. p. s.: *správní ráda* (6 členů, odměna není stanovena), *dozorčí rada* (kontrolní orgán, 3 členové, odměna není stanovena), *statutární orgán* (ředitelka pobírá odměnu z výkonu funkce).

4.2 Sociální služba – sociální rehabilitace

Organizace poskytuje jednu sociální službu, a to ambulantní formou, celoročně a bez úhrady, v pronajatých prostorách budovy MENS s. r. o. v Přerově, popř. mimo prostory s ohledem na realizovanou aktivitu, činnost.

Služba je poskytována na území Olomouckého kraje a je určena osobám s chronickým duševním onemocněním (ve věku 16 – 80 let), které podstoupily psychiatrickou léčbu nebo se podrobují ambulantní psychiatrické léčbě.

Posláním služby je podporovat osoby s chronickým duševním onemocněním tak, aby mohly vést plnohodnotný život podle svých představ - zejména podporou nezávislosti a samostatnosti ve zvládání každodenních činností, podporou žádoucích změn, k nimž došlo v důsledku léčby, posílením osobních kompetencí a schopností klientů.

Cíle poskytované služby:

- zajištění sociálních kontaktů, zprostředkování sociálně terapeutických aktivit
- vytváření podmínek k návratu do běžného života včetně pracovního uplatnění
- stabilizace režimu a denních návyků uživatele služby
- rozvoj specifických schopností a dovedností uživatelů prostřednictvím různých aktivizačních činností
- posilování návyků a nácvik výkonů pro samostatný život běžných a nezbytných
- využití zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí alternativním způsobem
- poskytování potřebných informací přispívajících k řešení nepříznivé sociální situace uživatelů služby a nacházení optimálních způsobů řešení
- podpora samostatnosti uživatelů při řešení jejich nepříznivé sociální situace
- podpora uživatelů při prosazování jejich oprávněných zájmů

Další základní údaje o poskytované službě (k 1. 8. 2012):

Identifikátor služby:	4183576
Druh služby:	služby sociální prevence (sociální rehabilitace)
Forma služby:	ambulantní
Kapacita služby:	15 osob/denně
Cílová skupina:	osoby s chronickým duševním onemocněním (16 – 80 let)
Počet uživatelů služby:	77 osob

Služba je od počátku poskytována v najatých prostorách – uživatelé mají k dispozici vybavenou kuchyň včetně běžných spotřebičů, nádobí a jídelního stolu, místnost pro ergoterapii, relaxační místnost, místnost pro cvičení s gymnastickými pomůckami, neformální místnost pro setkávání se uživatelů – Klubovna aj. V nájmu je dále kancelář sociálních pracovnic a od roku 2012 i konzultační místnost.

4.3 Finanční zajištění sociální služby

Finanční zajištění služby je pro Duševní zdraví, o. p. s. stále problematické, a to nejenom z důvodu krácení poskytovaných dotací a z nejistých vyhlídek financování sociálních služeb obecně, ale i z důvodu téměř neměnného negativního postoje veřejnosti k lidem s duševním onemocněním. Je možné tvrdit, že raději se budou financovat služby zdravotně postiženým dětem než lidem s duševním onemocněním.

Ani současný zákon o sociálních službách nevyřešil situaci v poskytování sociálních služeb lidem s duševními poruchami. Tyto osoby ve většině případů pobírají invalidní důchody, avšak nedosahují na příspěvek na péči, který je předpokladem pro financování řady služeb. Pokud člověk nedosáhne na příspěvek na péči, tak z invalidního důchodu na úhradu služby nezbývá mnoho finančních prostředků [37].

Od založení organizace až dosud jsou disponibilní zdroje soustřeďovány do jediné HČ, a to do poskytování sociální služby sociální rehabilitace, kterou Duševní zdraví, o. p. s. poskytuje bez úhrady - avšak v případě některých akcí, které jsou spojeny s úhradou vstupného, je vyžadovaný symbolický příspěvek uživatele (např. na cestovné, stravování, občerstvení). Základním cílem služby je její dostupnost pro širokou veřejnost.

Koncentrace na jednu HČ přináší výsledky ve vývoji počtu uživatelů služby -poptávka po poskytované službě roste, tedy i počet uživatelů (srovnej s Tab. 5).

Tab. 5. Počet klientů a personální zajištění služby, 2008 – 2012 [vlastní zpracování]

Stav k 31. 12.	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012***
Počet klientů	25	36	49	70	77
Počet pracovních úvazků	2	3	5	8	8
HPP	*1*	*1*	*2*	*2*	*2*
DPČ/DPP	*1*	*2*	*3*	*5*	*5*
Smlouva o výkonu funkce	*0*	*0*	*0*	*1*	*1*
Počet dobrovolníků	4	3	0	0	0

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Narůstající počet uživatelů souvisel i s postupným navyšováním pracovních úvazků (ke konci roku 2008 organizace vykazovala 1 HPP – 1, 0 úvazek a 3 dobrovolníky, zatímco v polovině roku 2012 se jednalo o 2 HPP – úvazky 0, 8 a 1, 0 a 4 DPČ). S touhle skutečností šlo ruku v ruce rozšíření a zkvalitnění nabídky aktivit a činnosti v rámci služby, která oslovila více jedinců. V roce 2012 se předpokládá rozšíření pracovněprávních vztahů, a to o jednu pozici.

Osobní náklady rok od roku rostou. V roce 2008 byly osobní náklady nejnižší (25 tis. Kč), a to z důvodu pouhých dvou pracovních úvazků (1 HPP - uzavřený k 1. 12. 2008, 1 DPP). Na nákladovosti služby v roce 2008 se z pohledu struktury nákladů nejvíce podílely provozní a materiálně technické náklady (122 tis. Kč) – bylo to dáno tím, že zpočátku služba byla zajišťována převážně na dobrovolnické bázi, následně po získání finančních prostředků došlo k navazování pracovněprávních vztahů.

Rozložení nákladů se ve sledovaném období postupně mění, což je patrné u srovnání roku 2008 s rokem 2012, kde nastává opačná situace (srovnej s Obr. 5). V roce 2012, na základě odhadů organizace, dojde k převýšení osobních nákladů (648 tis. Kč) nad náklady provozními a materiálně technickými (452 tis. Kč). Tuto situaci je možné předvídat z toho důvodu, že v roce 2011 došlo k uzavření smlouvy o poskytování ergoterapie, která je ukončena k 31. 7. 2012. Na základě této smlouvy byly odpracované hodiny v rámci ergoterapie dodavateli vyfakturovány – mzdy pracovníků se tedy nepromítly do osobních nákladů, ale byly zahrnuty do těch provozních (v roce 2011 se jednalo o proplacení faktur ve výši 62 tis. Kč).

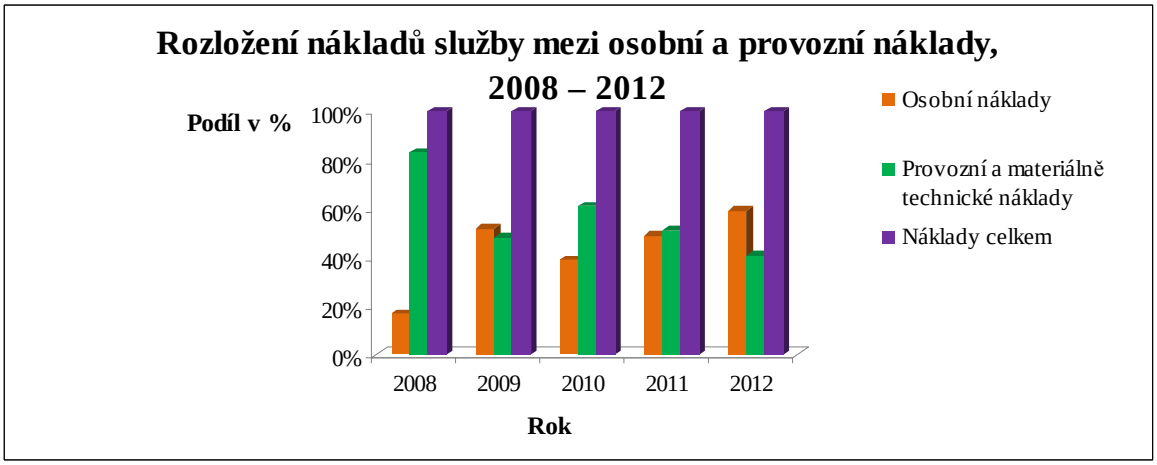

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Obr. 5. Rozložení nákladů služby mezi osobní a provozní náklady, 2008 – 2012 [vlastní zpracování]

Rostoucí počet uživatelů služby, rozšiřování nabídky aktivit, navyšování pracovních úvazků a vytváření nových pracovních míst se promítá do zvýšení osobních a provozních nákladů organizace. Pro kvalitní zajištění služby je nezbytné najít vhodné zdroje, které tyto náklady pokryjí. Struktura finančních prostředků za období let 2008 – 2012 je uvedena na obrázku (Obr. 6) a v tabulce (Tab. 6).

Tab. 6. Zdroje financování sociální služby, 2008 – 2012 [vlastní zpracování]

Před vstupem do IPOK	**2008**		**2009**		**2010**	
Zdroj financování	**v Kč**	**v %**	**v Kč**	**v %**	**v Kč**	**v %**
Veřejné zdroje	**65 000**	**37**	**193 000**	**39**	**235 000**	**35**
Kapitola 313 MPSV	-	-	-	-	150 000	22
Obecní rozpočet	65 000	37	145 000	29	85 000	13
Úřad práce Olomouc	-	-	48 000	10	-	-
Neveřejné zdroje	**112 000**	**63**	**304 000**	**61**	**429 000**	**65**
Dárci	111 000	62	281 000	57	328 000	49
Nadace	1 000	1	-	-	65 000	10
Vlastní zdroje	-	-	23 000	4	36 000	6
Prodej vlastních výrobků	-	-	*23 000*	*4*	*36 000*	*6*
CELKEM	**177 000**	**100**	**497 000**	**100**	**664 000**	**100**

Po vstupu do IPOK	**2011**		**2012***	
Zdroj financování	**v Kč**	**v %**	**v Kč**	**v %**
Veřejné zdroje	**645 000**	**81**	**638 000**	**65**
Kapitola 313 MPSV	-	-	155 000	15
Obecní rozpočet	-	-	73 000	7
Veřejná zakázka (IPOK)	645 000	81	410 000	42
Úřad práce Olomouc	-	-	-	-
Neveřejné zdroje	**154 000**	**19**	**340 000**	**35**
Dárci	44 000	6	260 000	26
Nadace	53 000	7	15 000	2
Vlastní zdroje	57 000	7	65 000	7
Veřejná sbírka	*8 000*	1	*9 000*	*1*
Tržby z prodeje služeb	*49 000*	6	*56 000*	*6*
CELKEM	**799 000**	100	**978 000**	100

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

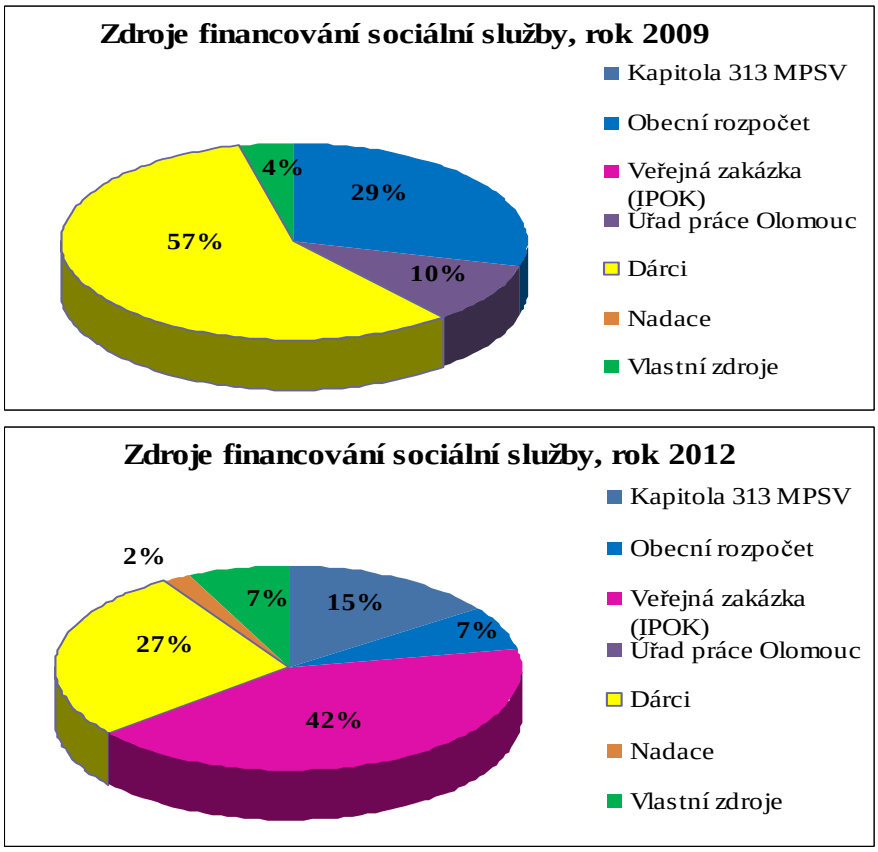

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Obr. 6. Struktura zdrojů financování za rok 2009 a 2012 [vlastní zpracování]

V letech 2008 a 2009 nebylo možné čerpat prostředky ze státního rozpočtu , proto činnost Duševního zdraví, o. p. s. byla podpořena jen z obecních rozpočtů a zejména z neveřejných zdrojů, a to firemními dárci (někteří z firemních dárců činnost Duševního zdraví, o. p. s. podporují i v současnosti). Rok 2010 umožnil organizaci čerpat prostředky na zajištění sociální služby ze státního rozpočtu, respektive z rozpočtové kapitoly 313 MPSV. V roce 2010 organizace získala na zajištění sociální služby částku ve výši 150 000 Kč, v roce 2012 o 5 000 Kč více – navýšení dotace ovšem neodpovídá stávajícím poměrům v organizaci.

Duševní zdraví, o. p. s. nemá zajištěné kontinuální financování. Z tabulky (Tab. 6) a obrázku (Obr. 6) je patrná stoupající závislost na veřejných zdrojích - v roce 2011 se na celkových zdrojích financování podílel IPOK (Individuální projekt Olomouckého kraje), který tvořil 81 % všech zdrojů, a tak se stal dominantním zdrojem financování služby. Prozatímní výhodou Duševního zdraví, o. p. s. je nalezení diferenciátoru – v Přerově a jeho okolí je Duševní zdraví, o. p. s. jediným poskytovatelem takovéto služby.

4.3.1 Individuální projekt Olomouckého kraje

Individuální projekt Olomouckého kraje „Zajištění dostupnosti vybraných sociálních služeb v Olomouckém kraji“ byl spolufinancován v rámci OP LZZ a byl jedním z největších neinvestičních projektů v Olomouckém kraji.

Projekt probíhal ve dvou etapách:

- 1. etapa poskytování sociální služby probíhala od 1. 5. 2009 do 31. 12. 2010
- 2. etapa poskytování sociální služby probíhala od 1. 1. 2011 do 31. 7. 2012

Duševní zdraví, o. p. s. vstoupila do 2. etapy projektu jako poskytovatel sociální rehabilitace, a to na základě vyhrané veřejné zakázky a následným uzavřením Smlouvy o zajištění poskytování sociálních služeb. V Olomouckém kraji bylo včetně Duševního zdraví, o. p. s. projektem podpořeno 12 poskytovatelů v oblasti sociální rehabilitace [38, s. 33].

Na základě smluvního vztahu se Duševní zdraví, o. p .s zavázala k poskytování sociální rehabilitace třetím osobám a k naplnění následujících primárních ukazatelů:

1. etapa projektu – primární ukazatel počet intervencí a skupinových aktivit (závazné minimální množství poskytované služby je 480, skutečně naplněna hodnota služby je 1 109)

2. etapa projektu: primární ukazatel počet intervencí a skupinových aktivit (závazné minimální množství poskytované služby je 140, skutečně naplněna hodnota je 898)

Druhým primárním a tedy závazným ukazatelem je počet uživatelů, u něhož byla hodnota nastavena na minimálně 10 nových uživatelů za období realizace projektu. Duševní zdraví, o. p. s. za období realizace vykázala 77 osob.

Na základě naplnění primárních ukazatelů Duševní zdraví, o. p. s. získala v 1. etapě realizace projektu částku na poskytování služby ve výši 697 353 Kč, v 2. etapě 410 254 Kč. Bezproblémové naplnění primárních ukazatelů signalizuje potřebnost služby.

4.4 Zhodnocení dosavadního zajištění sociální služby

Veřejná zakázka IPOK, jako dominantní zdroj financování služby v roce 2011 (81 % všech zdrojů) a významný zdroj v roce 2012 (42 % všech zdrojů), umožnila přístup k víceletému financování, tzn., že Duševní zdraví, o. p. s. měla zajištěné financování služby po dobu 19 měsíců v předem sjednaných platbách, což vedlo k finanční stabilitě organizace.

Finanční stabilita se promítla do atmosféry celé organizace:

- pracovníci Duševního zdraví, o. p. s. měli jistotu, že budou mít finanční prostředky na zajištění materiálu pro svojí aktivitu, nemuseli se bát o svojí pracovní pozici z důvodu nedostatku finančních prostředků, měli stálý měsíční příjem, mohli plánovat dopředu, protože věděli, jaký objem prostředků mají k dispozici
- došlo k navýšení pracovních úvazků – potřeba navýšení vycházela z narůstajícího počtu uživatelů služby
- docházelo k včasnému vypořádání závazků, lépe předvídatelné CF
- rozšíření nabídky aktivit a činností v rámci poskytované služby (nově byly zajištěny aktivity v rámci ergoterapie – keramická dílna, dílna ručních prací, výtvarná dílna; zprostředkovány besedy s odborníky – např. problematika ochrany spotřebitele, kurz první pomoci; docházení sociálních pracovnic do Klubovny, kde uživatelé služby měli možnost konzultací v neformálním prostředí; pravidelná návštěva kina v Přerově, plaveckého areálu v Přerově; výlety do okolí města Přerova aj.)
- lepší informovanost veřejnosti o činnosti organizace – zřízení webových stránek, informační letáčky s nabídkou aktivit poskytovaných v rámci služby

Celkově lze shrnout přínosy IPOK jako přiblížení se služby směrem k uživatelům. Výstupem tohoto projektu je i počet uživatelů, kteří se uplatnili na chráněném pracovišti – 12 osob. Duševní zdraví, o. p. s. svými aktivitami, svojí činností zprostředkovala pracovní uplatnění několika vybraným uživatelům, tj. uživatelům, s nimiž se spolupráce osvědčila.

Jako každá mince má dvě strany, i IPOK má své nedostatky, které se promítly zejména do struktury zdrojů financování služby. V roce 2011 se prostředky z IPOK podílely na všech příjmech 81 %, stal se dominantním zdrojem příjmů organizace. Organizace si „zvykla“ na pravidelný příjem, fundraising šel do ústraní, což se projevilo na úbytku finančních darů. V současné době, v roce 2012, bude problémem udržet stávající poměry v organizaci na stejné úrovni jako v době realizace IPOK, tj. v počtu realizovaných aktivit, v materiálním, technickém a personálním zajištění činnosti.

Ukončení individuálního projektu Zajištění dostupnosti vybraných sociálních služeb v Olomouckém kraji k 31. 7. 2012 má za následek nutnost hledání dalších finančních zdrojů. Situaci organizace není nakloněný ani vývoj výdajů na sociální služby (srovnej s Obr. 7).

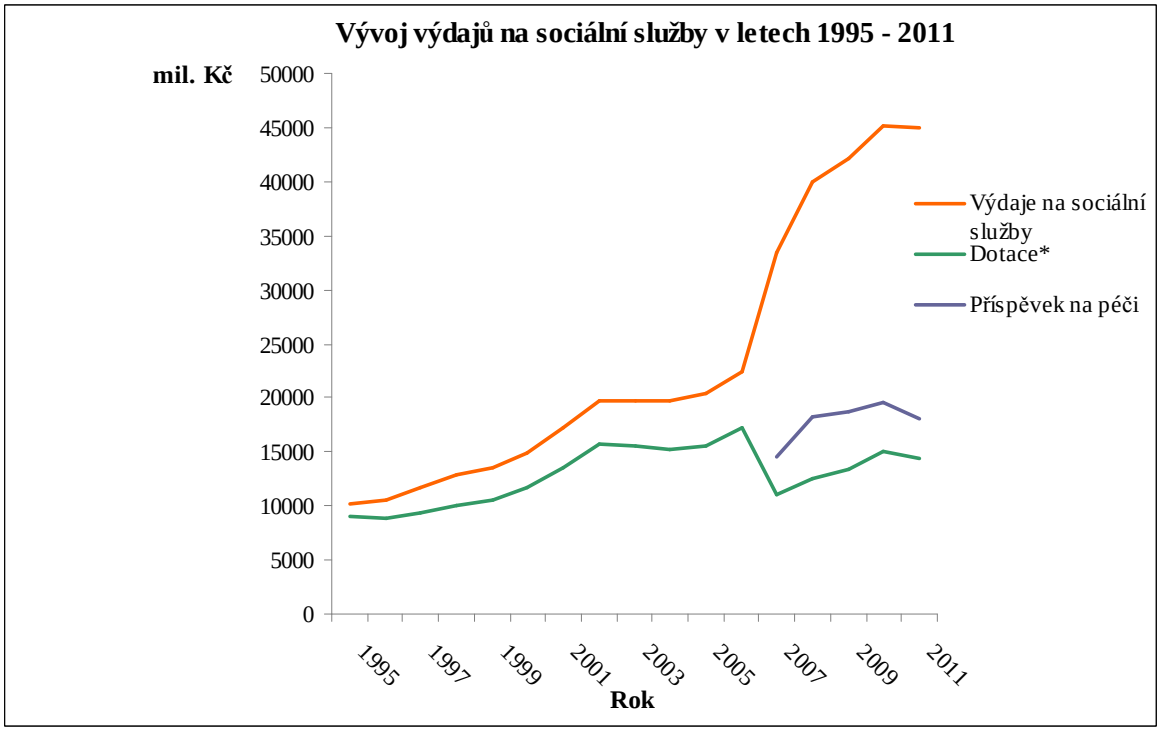

Obr. 7. Vývoj výdajů na sociální služby, 1995 – 2011 [28, s. 16]

Výdaje ze státního rozpočtu v roce 2010 byly ve výši 1 157 mld. Kč – celkové výdaje na sociální služby tvořily necelé 4 % z celkových výdajů státního rozpočtu [39]. Obdobně je tomu i v roce 2011, tzn., že výdaje na službu tvořily necelé 4 % z celkových výdajů státního rozpočtu, které byly ve výši 1 156 mld. Kč [39].

V roce 2011 došlo k přerušení rostoucího trendu ve vývoji výdajů na sociální služby, a to z důvodu snížení výše příspěvku na péči, krácení dotací a nejasnosti, v jaké míře se do zajištění potřebných služeb mají zapojit krajské rozpočty a v jaké míře státní rozpočet.

Finanční krize dopadla i na neziskový sektor, dochází k rozpočtovým škrtům. Na stránkách MF ČR [40] je zveřejněný státní rozpočet s vázanými výdaji na rok 2012. U kapitoly 313 MPSV je v roce 2012 uvedené ponížení výdajů oproti plánovaným 505 mld. Kč o 4 mld. Kč. Logicky lze tedy očekávat, že celkové výdaje na sociální služby budou v porovnání s rokem 2011 nižší. V roce 2012 jsou plánované výdaje státního rozpočtu ve výši 1 166 mld. Kč, v roce 2013 ve výši 1 092 mld. Kč, v roce 2014 1 101 mld. Kč [40].

Na základě vývoje výdajů státního rozpočtu lze předpokládat, že v roce 2013 dojde ke snížení objemu dotací do oblasti sociálních služeb. Tuto skutečnost by Duševní zdraví, o. p. s. neměla opomenout při plánování finančního zabezpečení služby na rok 2013.

5 FINANČNÍ PLÁN ORGANIZACE

Finanční plán Duševního zdraví, o. p. s. na rok 2013 reaguje na vzniklou situaci, kdy v roce 2012 končí financování z individuálního projektu a dofinancování sociálních služeb na rok 2012 MPSV nepodpořilo. Duševní zdraví, o. p. s. má vytvořený finanční polštář, a proto službu po ukončení IPOK bude organizace do konce roku 2012 schopna zabezpečit. V případě roku 2013 je situace z hlediska financování dosti nejistá, protože vytvořený finanční polštář bude zredukován, ohroženy mohou být pracovní pozice a aktivity pro uživatele služby. Důležité je tedy sestavení finančního plánu na rok 2013 a nalezení zdrojů k jeho profinancování.

Finanční plán na rok 2013 je založený na zpracování základních finančních výkazů, mezi něž se řadí rozvaha, VZZ, výkaz CF. Při vytvoření plánu se vychází z minulých období, na které sestavený finanční plán plynule navazuje. Jelikož organizace funguje od roku 2008, finanční výkazy jdou sledovány od tohoto roku po současnost.

5.1 Sestavení finančního plánu

Finanční plán Duševního zdraví, o. p. s. je vytvořený na období několika následujících měsíců, tj. na 12 měsíců, proto se jedná o krátkodobý finanční plán. Jelikož organizace se potýká s nejistotou v oblasti financování služby a neuvažuje o získání úvěrových zdrojů, plánování dlouhodobého charakteru nebude předmětem pozornosti.

Finanční plán pro rok 2013 je sestavený v podobě plánovaných účetních výkazů, přičemž se vychází z těchto předpokladů a záměrů organizace:

- provozování pouze hlavní činnosti
- navýšení pracovního úvazku sociální pracovnice (HPP - z 0,8 na 1,0 úvazku, navázání pracovního úvazku na DPP s novou pracovnicí v sociálních službách)
- nadále bude realizována služba v rámci ergoterapie – ergoterapie bude zajištěna stávajícími pracovníky, stejný počtu hodin trvání aktivity (tj. keramika 2h/týden, dílna ručních prací 3h/týden, výtvarná dílna 2,5h/týden)
- dojde k rozšíření pracovní náplně o doprovody uživatelů (na úřady, k lékaři, při návštěvě kulturních a sportovních aktivit), a to u pracovníků v sociálních službách
- plánovaný nákup DDHM: služební mobilní telefon (realizace aktivit mimo prostory Duševního zdraví, o. p. s.), fotoaparát (dokumentace aktivit mimo prostory organiza-

ce), lednice (probíhají kurzy vaření – uskladnění potravin), notebook (část služby probíhá v suterénu budovy MENS s. r. o., kde probíhají setkání s uživateli služby), vybavení pro ergoterapii (tkalcovský stav, hrnčířský kruh, šicí stroje, kovové regály aj.), kancelářské vybavení a vybavení poradenské místnosti (židle 4 ks, skříně s policemi 2 ks, knihovna – regál 2 ks)

- v roce 2013 budou dále pokračovat skupinové aktivizační aktivity jako výuka anglického jazyka, kondiční cvičení, kurzy vaření
- dojde ke zvýšení nájemného, a to o pronájem konzultační místnosti
- pokračování ve využívání externích služeb jako jsou právní a ekonomické služby, IT služby, správa webových stránek, zajišťování besed pro uživatele služby, úhrada vstupného na kulturní a sportovní akce
- vzdělávání zaměstnanců – navýšení výdajů v souvislosti s rozšířením pracovních úvazků
- zachování tradičních aktivit jako je Vánoční setkání, Týden duševního zdraví, Pobyt na obnovu duševních sil

Pro sestavení finančního plánu, který vychází ze současných cen, je prvotním krokem analýza účetních výkazů, tzn. rozvahy, VZZ a výkazu CF organizace. Následuje zhodnocení všech složek finanční rovnováhy a zhodnocení vztahů uvnitř jednotlivých skupin ukazatelů.

5.2 Analýza účetních výkazů

Rozvaha

Základní informace o majetkové struktuře organizace nám poskytne pohled na jednotlivé položky aktiv v rozvaze. V rámci vertikální analýzy rozvahy, která je uvedena v tabulce (Tab. 7), je u DM vykazována nulová hodnota, a to za celé sledované období 2008 – 2011 (DDHM do 40 tis. je účtovaný do VZZ, položka spotřeba materiálu). Veškerý majetek a vybavení, které využívá v rámci své činnosti, má najatý (je součástí smlouvy o nájmu). Jelikož firma, která prostory najímá, je od počátku podporovatelem činnosti Duševního zdraví, o. p. s., promítá se to i do možností využívání majetku.

Aktiva organizace jsou zastoupena OA, konkrétně KFM. Za sledované období KFM vykazuje výrazný podíl (mezi 73 % a 87 %) na celkových aktivech (viz Tab. 7). V rámci hori-

zontální analýzy rozvahy je v roce 2010 patrný výrazný nárůst finančních prostředků v pokladně, a to o 2 800 %, což bylo dáno předáním finančních darů v hotovosti, které na bankovní účet byly uloženy až v roce 2010 (viz Tab. 8). Likvidita organizace je na velice dobré úrovni, což je v neziskovém sektoru neobvyklé.

Hodnota OA ve sledovaném období roste, avšak stále nižším podílem. V pokladně došlo v roce 2011 k úbytku finančních prostředků o 79 % oproti předchozímu roku. Jiné pohledávky jsou od roku 2009 do roku 2011 téměř konstantní.

Položka nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů USC se objevila pouze v roce 2011, a to z důvodu proplacení zúčtovací faktury za IV.monitorovací období (říjen – prosinec 2011) až v roce 2012 – jedná se o čerpání prostředků z IPOK.

Tab. 7. Vertikální analýza majetkové a finanční struktury celé organizace, 2008 – 2011 [vlastní zpracování]

(v tis. Kč)	**2008**	**%**	**2009**	**%**	**2010**	**%**	**2011**	**%**
Aktiva celkem	**78**	**100**	**197**	**100**	**284**	**100**	**324**	**100**
DM celkem	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
OA celkem	**76**	**97**	**197**	**100**	**283**	**100**	**324**	**100**
Pohledávky	*8*	*10*	*35*	*18*	*38*	*13*	*89*	*27*
ostatní pohledávky	0	0	0	0	3	1	0	0
nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem USC	0	0	0	0	0	0	53	16
jiné pohledávky	8	10	35	18	35	12	36	11
KFM	*68*	*87*	*162*	*82*	*245*	*86*	*235*	*73*
pokladna	0	0	1	1	29	10	6	2
účty v bankách	68	87	161	82	216	76	229	71
Přechodné účty aktivní	*2*	*3*	*0*	*0*	*1*	*0*	*0*	*0*
náklady PO	2	3	0	0	1	0	0	0
Pasiva celkem	**78**	**100**	**197**	**100**	**284**	**100**	**324**	**100**
Vlastní zdroje celkem	**31**	**40**	**169**	**86**	**258**	**91**	**211**	**65**
Výsledek hospodaření celkem	*31*	*40*	*169*	*86*	*258*	*91*	*211*	*65*
Účet VH	31	40	138	70	89	31	-48	-15
VH ve schvalovacím řízení	0	0	31	16	169	60	259	80
Cizí zdroje celkem	**47**	**60**	**28**	**14**	**26**	**9**	**113**	**35**
Krátkodobé závazky	*47*	*60*	*28*	*14*	*26*	*9*	*113*	*35*
dodavatelé	22	28	13	7	2	1	7	2
zaměstnanci	17	22	10	5	16	6	71	22
závazky k institucím SZ a VZP	6	8	4	2	7	2	23	7
ostatní přímé daně	2	3	1	1	0	0	12	4
jiné závazky	0	0	0	0	1	0	0	0

Tab. 8. Horizontální analýza majetkové a finanční struktury celé organizace, 2008 – 2011 [vlastní zpracování]

(v tis. Kč)	Rok		v %	Rok	v %	Rok	v %
	2008	2009	09/08	2010	10/09	2011	11/10
Aktiva celkem	**78**	**197**	**153**	**284**	**44**	**324**	**14**
DM celkem	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
OA celkem	**76**	**197**	**153**	**283**	**44**	**324**	**14**
Pohledávky	*8*	*35*	*338*	*38*	*9*	*89*	*134*
ostatní pohledávky	0	0	0	3	-	0	-100
nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem USC	0	0	0	0	0	53	-
jiné pohledávky	8	35	338	35	0	36	3
KFM	*68*	*162*	*138*	*245*	*51*	*235*	*-4*
pokladna	0	1	0	29	2 800	6	-79
účty v bankách	68	161	137	216	34	229	6
Přechodné účty aktivní	*2*	*0*	*-100*	*1*	-	*0*	**-100**
náklady PO	2	0	-100	1	-	0	-100
Pasiva celkem	***78***	***197***	***153***	**284**	**44**	***324***	**14**
Vlastní zdroje celkem	**31**	**169**	**445**	**258**	**53**	**211**	**-18**
Výsledek hospodaření celkem	*31*	*169*	*445*	*258*	*53*	*211*	*-18*
Účet VH	31	138	345	89	-36	-48	-154
VH ve schvalovacím řízení	0	31	-	169	445	259	53
Cizí zdroje celkem	**47**	**28**	**-40**	**26**	**-7**	**113**	**335**
Krátkodobé závazky	*47*	*28*	*-40*	*26*	*-7*	*113*	*335*
dodavatelé	22	13	-41	2	-85	7	250
zaměstnanci	17	10	-41	16	60	71	344
závazky k institucím SZ a VZP	6	4	-33	7	75	23	229
ostatní přímé daně	2	1	-50	0	-100	12	-
jiné závazky	0	0	0	1	-	0	-100

Organizace je založena bez majetkového vkladu. Na celkových pasivech jsou vykazovány pouze KCZ, z nichž podstatné jsou závazky k zaměstnancům, u nichž zvýšení ve sledovaném období je důsledkem narůstajícího počtu zaměstnanců a rozšiřováním pracovních úvazků. Závazky k zaměstnancům dosahují v roce 2011 hodnoty 71 tis. Kč (viz Tab. 8), což je zejména z titulu nároku na prosincovou výplatu mezd a případných odměn. Se zvyšováním závazků k zaměstnancům jdou v ruku v ruce závazky k institucím sociálního zabezpečení (SZ) a veřejného zdravotního pojištění (VZP). Výrazný nárůst je v roce 2011 zaznamenaný u položky závazky k dodavatelům – nárůst o 250 %. Důvodem je měsíční úhrada fakturované poskytované služby v rámci ergoterapie.

Poměr cizích zdrojů k vlastním zdrojům se výrazně změnil v roce 2009, kdy vlastní zdroje dosahovaly 86 % celkových pasiv a v roce 2010 dokonce 91 % (viz Obr. 8). Je to dáno

zlepšeným VH. Rok 2010 přinesl oproti předchozímu roku 2009 podstatný nárůst hodnoty u účtu VH.

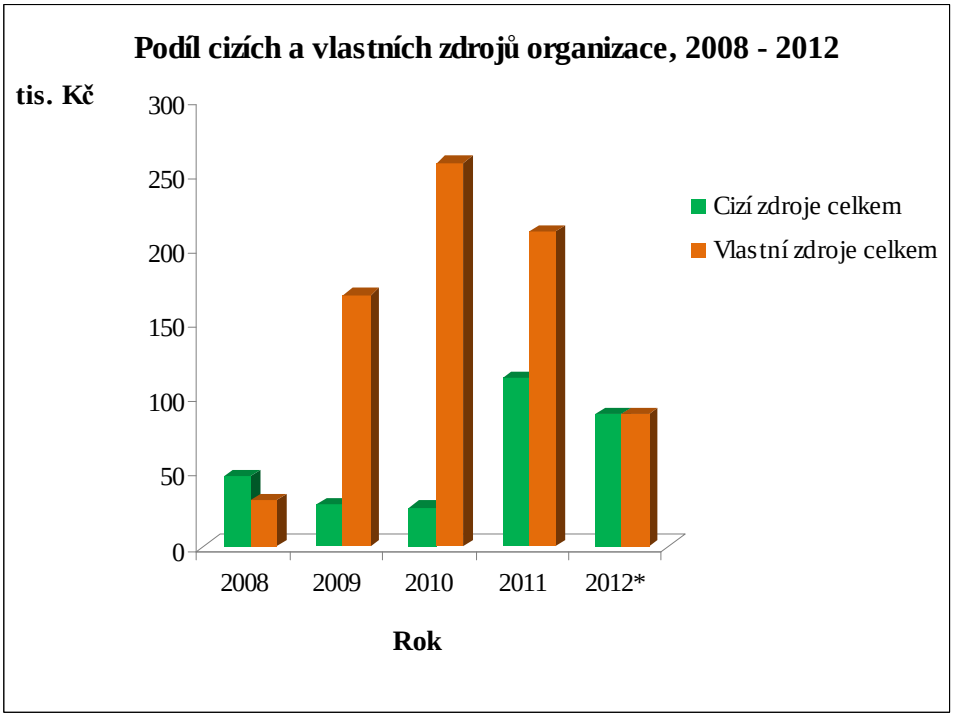

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Obr. 8. Podíl cizích a vlastních zdrojů organizace, 2008 – 2012 [vlastní zpracování]

Výkaz zisku a ztrát

Procentuální rozbor položek výnosů a nákladů obsahuje tabulka (Tab. 9). Vývojové trendy u položek VZZ jsou uvedeny v tabulce (Tab. 10).

Největší objem finančních prostředků je vynakládaný na ostatní služby, které souvisí např. s využíváním externích služeb jako je IT servis, poštovné, náklady na vzdělávací kurzy, supervizi, ergoterapie, právní služby, nájemné, ale i pořádání aktivit a akcí mimo prostory organizace, např. výlety do okolí – uživatelům je hrazeno vstupné, drobné občerstvení.

Osobní náklady organizace byly pouze v roce 2009 nad úrovní provozních a materiálních nákladů. Spotřeba materiálu se ve sledovaném období zvyšuje – jedná se o materiál pořizovaný v rámci skupinových aktivizačních aktivit, kancelářské potřeby a vybavení (do 40 tis. Kč), odborná literatura aj. Úhrada cestovného se promítla do VZZ až v roce 2011, kdy

zaměstnanci jezdili na různá školení, supervize a stáže mimo Přerov, docházelo i k úhradám cestovného při výletech s uživateli služby.

Náklady na reprezentaci ve sledovaném období se pohybovaly mezi 4 – 5 tis. Kč (spadá zde např. dary, občerstvení na akci Týden duševního zdraví, zajištění balónků s logem).

Vstup do IPOK vedl k navýšení celkových osobních nákladů, a to v roce 2011 o 88 % oproti roku 2010. Změny v roce 2009 ve srovnání s rokem 2008 jsou výrazné, a to z důvodu registrace sociální služby a získání podpory řady oslovených dárců.

V roce 2010 organizace získala prostřednictvím vlastní činnosti, a to prodejem svých výrobků, částku ve výši 36 tis. Kč, které byly využity na financování materiálu v rámci aktivizačních činností. Tržby z prodeje služeb (v roce 2009 částka 23 tis. Kč, v roce 2011 částka 49 tis. Kč) zahrnovaly taktéž tržby z prodeje výrobků, avšak z účetního hlediska na to bylo pohlíženo jako na tržby, které jsou spojeny s poskytovanou služby, a proto nedošlo k zařazení do položky tržby z prodeje výrobků, ale do položky tržby z prodeje služeb. Přitom se jedná o stejnou podstatu činnosti, na kterou je pohlíženo různými způsoby.

Tab. 9. Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát za celou organizaci, 2008 – 2011 [vlastní zpracování]

(v tis. Kč)	2008	%	2009	%	2010	%	2011	%
Náklady celkem	**147**	**100**	**360**	**100**	**574**	**100**	**847**	**100**
Spotřebované nákupy celkem	**23**	**16**	**28**	**8**	**63**	**11**	**109**	**13**
spotřeba materiálu	23	16	22	6	63	11	109	13
spotřeba energie	0	0	6	2	0	0	0	0
Služby celkem	**95**	**65**	**141**	**39**	**284**	**49**	**316**	**37**
cestovné	0	0	0	0	0	0	23	3
náklady na reprezentaci	5	3	4	1	4	1	4	0
ostatní služby	90	61	137	38	280	49	289	34
Osobní náklady celkem	**25**	**17**	**187**	**52**	**222**	**39**	**418**	**49**
mzdové náklady	21	14	142	39	168	29	321	38
zákonné sociální pojištění	4	3	44	12	53	9	96	11
zákonné sociální náklady	0	0	1	0	1	0	1	0
Daně a poplatky celkem	**2**	**1**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**
ostatní daně a poplatky celkem	2	1	0	0	0	0	1	0
Ostatní náklady celkem	**2**	**1**	**4**	**1**	**5**	**1**	**3**	**0**
jiné ostatní náklady	2	1	4	1	5	1	3	0
Výnosy celkem	**178**	**100**	**498**	**100**	**664**	**100**	**799**	**100**
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	**0**	**0**	**23**	**5**	**36**	**5**	**49**	**6**
tržby za vlastní výrobky	0	0	0	0	36	5	0	0
tržby z prodeje služeb	0	0	23	5	0	0	49	6
Jiné ostatní výnosy celkem	**3**	**2**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Provozní dotace celkem	**175**	**98**	**475**	**95**	**628**	**95**	**750**	**94**

Tab. 10. Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát za celou organizaci, 2008 – 2011 [vlastní zpracování]

(v tis. Kč)	Rok		%	Rok	%	Rok	%
	2008	2009	09/08	2010	10/09	2011	11/10
Náklady celkem	**147**	**360**	**145**	**574**	**59**	**847**	**48**
Spotřebované nákupy celkem	**23**	**28**	**22**	**63**	**125**	**109**	**73**
spotřeba materiálu	23	22	-4	63	186	109	73
spotřeba energie	0	6	-	0	-100	0	0
Služby celkem	**95**	**141**	**48**	**284**	**101**	**316**	**11**
cestovné	0	0	0	0	0	23	-
náklady na reprezentaci	5	4	-20	4	0	4	0
ostatní služby	90	137	52	280	104	289	3
Osobní náklady celkem	**25**	**187**	**648**	**222**	**19**	**418**	**88**
mzdové náklady	21	142	576	168	18	321	91
zákonné sociální pojištění	4	44	1 000	53	20	96	81
zákonné sociální náklady	0	1	-	1	0	1	0
Daně a poplatky celkem	**2**	**0**	**-100**	**0**	**0**	**1**	**-**
ostatní daně a poplatky celkem	2	0	-100	0	0	1	-
Ostatní náklady celkem	**2**	**4**	**100**	**5**	**25**	**3**	**-40**
jiné ostatní náklady	2	4	100	5	25	3	-40
Výnosy celkem	**178**	**498**	**180**	**664**	**33**	**799**	**20**
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	**0**	**23**	**-**	**36**	**57**	**49**	**36**
tržby za vlastní výrobky	0	0	0	36	-	0	-100
tržby z prodeje služeb	0	23	-	0	-100	49	0
Jiné ostatní výnosy celkem	**3**	**0**	**-100**	**0**	**0**	**0**	**0**
Provozní dotace celkem	**175**	**475**	**171**	**628**	**32**	**750**	**19**

Z předchozího rozboru VZZ je patrná skutečnosti, že organizace do roku 2011 vykazovala zlepšený VH (viz Obr. 9), a to z důvodu nevyužitých finančních zdrojů poskytnutými dárci v daném roce. Podíl vlastních zdrojů na celkových pasivech převažuje nad cizími zdroji, a to i přestože organizace je bez majetkového vkladu. Rok 2011, kdy Duševní zdraví, o. p. s. vstoupila do IPOK a tolik se nevěnovala fundraisingu, se VH dostal do červených číslech. Organizace ani v jednom sledovaném roce nevykazuje vyrovnaný VH.

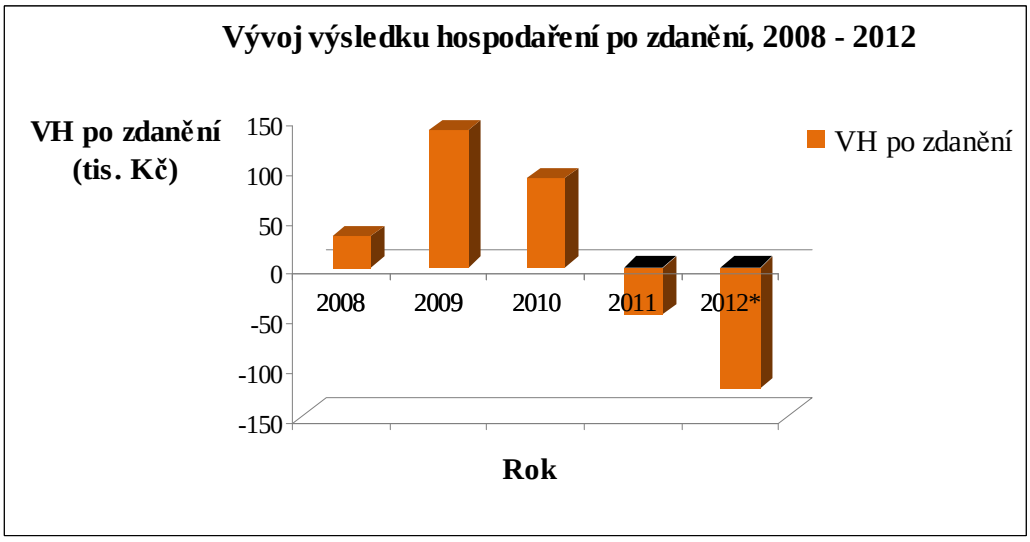

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Obr. 9. Vývoj výsledku hospodaření po zdanění [vlastní zpracování]

Na základě interních dat je možné odhadnout i vývoj VH v roce 2012 – dostane se do červených čísel z důvodu ukončení IPOK a nedostačující návaznosti finanční podpory z veřejných, ale i neveřejných zdrojů.

Výkaz cash flow

Organizace v roce 2011 vykazuje poprvé od svého založení ztrátu, avšak výše peněžních prostředků zůstává v kladných hodnotách. Vývoj CF v letech 2009 – 2012 je zaznamenaný v tabulce (Tab. 11).

Za roky 2009 a 2010 je vykazované pozitivní CF z provozní činnosti, tzn., že příjmy z činnosti organizace převýšily, a to výrazně, výdaje s touto činností spojené. CF z investiční a finanční činnost není sledované, organizace činnosti nevykonává.

Tab. 11. Vývoj toků peněžní hotovosti, 2009 – 2012 [vlastní zpracování]

v tis. Kč	2009	2010	2011	2012*
PS peněžních prostředků	**68**	**162**	**245**	**235**
VH za účetní období (celá organizace)	138	89	-48	-122
změna pohledávek	-27	-3	-51	54
změna krátkodobých závazků	-19	-2	88	-18
změna přechodných účtů aktivních	2	-1	1	0
Čisté zvýšení, resp. snížení pen. prostředků	**94**	**83**	**-10**	**-86**
KS peněžních prostředků	**162**	**245**	**235**	**149**

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

5.2.1 Vybrané ukazatele finanční analýzy

Po provedení analýzy účetních výkazů organizace je podstatné odhalit vzájemné vztahy mezi jednotlivými ukazateli. Ukazatele finanční analýzy jsou vybrány takovým způsobem, aby co nejvíce vystihovaly činnost organizace, a to za období 2008 až 2011 (viz Tab. 12). Vzorce pro výpočty jednotlivých ukazatelů jsou odvozeny od teoretické části práce.

Tab. 12 Vybrané ukazatele finanční analýzy organizace, 2008 – 2011 [*vlastní zpracování]*

	2008	**2009**	**2010**	**2011**
modifikované ukazatele rentability:				
autarkie HČ na bázi výnosů a nákladů	121,1	138,3	128,4	94,8
míra výnosů z NID na celkových provozních výnosech z HČ	36,5	38,8	45,2	87,4
ukazatele likvidity:				
pohotová likvidita	1,6	7,0	10,9	2,9
hotovostní/okamžitá likvidita	1,4	5,8	9,4	2,1
čistý pracovní kapitál (v tis. Kč)	29	169	257	211
ukazatele aktivity:				
obrat celkových aktiv z tržeb	0,0	0,1	0,1	0,2
doba obratu pohledávek z výnosů (dny)	8,1	15,5	19,8	28,6
doba obratu závazků z výnosů (dny)	47,5	27,1	14,6	31,3
další ukazatelé:				
osobní náklady/počet zaměstnanců (tis. Kč/1 zaměstnance)	12,5	62,3	44,4	52,3
osobní náklady/výnosy	0,1	0,4	0,3	0,5

Hodnota autarkie na bázi nákladů a výnosů z HČ byla od roku 2008 až 2010 výrazně nad úrovní 100 %. Tato situace byla způsobena tím, že do výnosů byly zahrnuty poskytnuté finanční dary organizaci, jejichž útrata nebyla časově limitována. Organizace tvořila zlepšený VH, a to i navzdory principu neziskovost. Využití zlepšeného VH spočívalo v rozšiřování pracovních úvazků a realizovaných aktivit - svým způsobem se také jednalo o finanční polštář, a to s ohledem na nejistou finanční podporu nově registrované služby z veřejných zdrojů. V roce 2011 došlo ke snížení hodnoty autarkie pod 100 %, což signalizovalo jednak rostoucí náklady služby, jednak problém se získáním zdrojů k jejich profinancování. V roce 2012 lze u tohoto ukazatele očekávat nižší hodnotu v porovnání s rokem 2011 – problematika dofinancování služeb po ukončení IPOK.

Míra výnosů z NID na celkových provozních výnosech z HČ dosahovala v období 2008 až 2010 hodnoty do 45 % - zbývajících 55 % představovaly nahodilé příjmy (o příjmech

z doplňkové činnosti není uvažováno, protože za sledované období organizace žádné nevykazovala). Opačná situace nastala v roce 2011, kdy pouze 12,6 % představovalo nahodilé příjmy, zbývající část tvořily prostředky z vyhrané veřejné zakázky. V roce 2012 se ve srovnání s předcházejícím rokem předpokládá zvýšení nahodilých příjmů a snížení NID, tzn. snížení soběstačnosti z hlediska pokrytí svých nákladů HČ z dosažených výnosů. Navzdory této snížené soběstačnosti bude v roce 2012 organizace schopna náklady HČ pokrýt, a to z důvodu vysoké úrovně likvidity.

U Duševního zdraví, o. p. s. byla za sledované období patrná vysoká úroveň likvidity, tj. disponovala dostatečným množstvím finančních prostředků pro včasné platby. Vysokou úroveň likvidity by bylo možné okomentovat i způsobem, že poskytnuté finanční prostředky nebyly dostatečně využity. Avšak dá-li se udržovaná vysoká likvidita do souvislosti se současnou špatnou finanční situací organizace, je zřejmá skutečnost, že díky vytvořenému finančnímu polštáři z předchozího roku bude možné službu i v roce 2012 finančně zajistit.

Za vytvořeným finančním polštářem stojí firemní a individuální dárci, kteří každým rokem svoje finanční prostředky organizaci darují na zajištění provozu organizace s neurčitou dobou pro vyčerpání (výjimku tvořil rok 2011, kdy služba byla zajištěna v rámci IPOK a pravidelní dárci nebyli osloveni z důvodu zajištěné finanční stability). Tito dárci jsou v úzkém kontaktu s činností organizace a o záměrech čerpání a využití prostředků jsou informováni.

Organizace se i svojí vlastní ekonomickou činností (konkrétně prodejem výrobků), kterou má zakotvenou v zakládací smlouvě, snaží vylepšit finanční situaci. Ukazatel obratu celkových aktiv z tržeb avšak za sledované období vykazuje velice nízké hodnoty, a to z důvodu nízké orientace na prodej výrobků. V roce 2012 tato hodnota výrazně nenaroste, prodej výrobků bude i nadále „nevýrazným“ zdrojem financování HČ.

Vedle ukazatele obratu celkových aktiv je vhodné sledovat další ukazatele aktivity jako je doba obratu pohledávek a závazků. Doba obratu pohledávek za sledované období se prodloužila, zatímco u doby obratu závazků se v porovnání s rokem 2008 zkrátila. V roce 2008 trvala úhrada závazků téměř 6 x déle v porovnání s úhradou pohledávek. V roce 2011 byla naopak situace diametrálně odlišná - docházelo k dřívější úhradě pohledávek než-li úhradě závazků. Za sledované období došlo k snížení rozdílů mezi počty dnů k úhradě zá-

vazků a pohledávek – doby obratu se čím dál více k sobě přibližují. V roce 2012 lze očekávat téměř vyrovnanou dobu obratu pohledávek a závazků.

Z rozložení nákladů služby mezi osobní a provozní náklady v letech 2008 – 2012 vyplynul rostoucí podíl osobních nákladů. Tuto skutečnost potvrzuje i ukazatel podíl osobních nákladů na výnosech - rok od roku roste, avšak stále je tento podíl na poměrné nízké úrovni. Osobní náklady na 1 zaměstnance (do výpočtu nejsou zahrnuti dobrovolníci) dosahovaly maxima v roce 2009, tj. 62 300 Kč na 1 zaměstnance. Od té doby počet pracovníků roste, mění se formy pracovněprávních vztahů a rozsah práce. Na tyto měnící se podmínky reaguje vývoj osobních nákladů na 1 zaměstnance. Jelikož personální zajištění služby v roce 2012 je obdobné s rokem 2011, je možné tvrdit, že hodnota ukazatele v roce 2012 nebude výrazně odlišná.

5.3 Finanční plán na rok 2013

Předchozí analýza účetních výkazů vedla ke zjištění, že HČ Duševního zdraví, o. p. s. bude do konce roku 2012 jak finančně, tak personálně i materiálně zajištěna. Problematický se jeví rok 2013.

Finanční plán na rok 2013 (viz Tab. 13) je sestavený v současných cenách, plynule navazuje na předpokládané výdaje na HČ za rok 2012, sleduje cíle služby a její poslání, zahrnuje předpoklady a záměry organizace uvedené v kapitole 5. 1. Ve finančním plánu na rok 2013 jsou náklady mírně nadhodnoceny - u položek jako spotřeba materiálu a ostatní služby (max o 15 % z navýšeného rozdílu). Naopak v případě výnosů dochází k mírnému podhodnocení jednotlivých položek – očekávané výnosy jsou na úrovni roku 2012.

Finanční plán na rok 2013 je sestavený tak, aby odpovídal doporučenému rozmezí poměru nákladů na personální zajištění (60 – 80 % z celkových nákladů) a nákladů na materiální vybavení (20 – 40 % z celkových nákladů). Náklady na personální zajištění tvoří 65 % z celkových nákladů finančního plánu na rok 2013.

Cílem finančního plánu je najít rovnováhu mezi náklady a výnosy, tzn. dosáhnout vyrovnaného VH za rok 2013, a tím naplnit podstatu neziskovosti.

Tab. 13. Finanční plán organizace na rok 2013 [vlastní zpracování]

(v tis. Kč)	2012*	2013	13/12 (v %)
Náklady celkem	**1 100**	**1 361**	**23,7**
Spotřebované nákupy celkem	**96**	**107**	**8,3**
spotřeba materiálu	96	107	8,3
spotřeba energie	0	0	0
Služby celkem	**352**	**362**	**3,4**
cestovné (uživatel, zaměstnanci)	27	27	0
náklady na reprezentaci	4	4	0
ostatní služby	321	331	4,4
Osobní náklady celkem	**648**	**884**	**36,4**
mzdové náklady	493	696	41,2
zákonné sociální pojištění	155	188	21,3
zákonné sociální náklady	0	0	0
Daně a poplatky celkem	**1**	**1**	**0**
ostatní daně a poplatky celkem	1	1	0
Ostatní náklady celkem	**3**	**7**	**0**
jiné ostatní náklady	3	7	0
Výnosy celkem	**978**	**1 361**	**39,2**
Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem	**65**	**65**	**0**
tržby za vlastní výrobky	9	9	0
tržby z prodeje služeb	56	56	0
Jiné ostatní výnosy celkem	**0**	**0**	**0**
Provozní dotace celkem	**913**	**1 296**	**48**
VH celkem	**-122**	**0**	**-100**

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Plánované náklady se v roce 2012 zvýší o 29,9 % oproti nákladům roku 2011, finanční plán na rok 2013 počítá se zvýšením nákladů o 23,7 % oproti roku 2012. Ačkoli náklady organizace neustále rostou, tempo růstu nákladů oproti předchozímu roku klesá.

Plánované náklady roku 2013 jsou vyčísleny na hodnotu 1 361 tis. Kč. Navýšení souvisí zejména s položkou osobní náklady, kdy se očekává navýšení HPP (z 0,8 na 1,0 úvazku) u sociální pracovnice, zvýšení mzdy sociální pracovnice, dále uzavření DPP s 5 osobami (stávající pracovnice, u nichž dojde k rozšíření pracovních úvazku) – viz Tab. 14.

Tab. 14. Plánované osobní náklady v roce 2013 [vlastní zpracování]

v tis. Kč	2012*	2013	13/12 (v %)
Osobní náklady - mzdové náklady	**493**	**696**	**41,2**
hrubé mzdy (HPP, smlouva o výkonu funkce)	455	552	21,3
ostatní osobní náklady (DPP)	38	144	278,9

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

K dalšímu navýšení nákladů dojde u položek spotřeba materiálu a ostatní služby. V tabulce (Tab. 15) a tabulce (Tab. 16) jsou konkretizovány položky, k nimž se zvýšení (které není příliš výrazné) vztahuje.

Tab. 15. Plánovaná spotřeba materiálu v roce 2013 [vlastní zpracování]

(v tis. Kč)	2012*	2013	13/12 (v %)
Spotřebované nákupy celkem – spotřeba materiálu	**96**	**107**	**8,3**
Potraviny	9	9	0
Vybavení DDHM do 40 tis.	30	30	0
Ergoterapie - materiál, vybavení	40	51	27,5
Kancelářské potřeby	10	10	0
Jiné (odborná literatura,…)	7	7	0

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Tab. 16. Plánované služby v roce 2013 [vlastní zpracování]

(v tis. Kč)	2012*	2013	13/12 (v %)
Služby celkem - ostatní služby	**321**	**331**	**4,4**
nájemné	134	135	0,1
právní a ekonomické služby	34	36	5,9
školení, kurzy, supervize	27	30	11,1
vstupné (zaměstnanci, uživatelé)	18	18	0
ergoterapie - služba	43	43	0
poštovné, telefon, IT služby	7	10	42,9
jiné (občerstvení - zaměstnanci, uživatelé,stravování a ubytování - rekondiční pobyt,..)	58	59	0,1

* Rok 2012 vychází z odhadů na základě interních dokumentů organizace

Ze sestaveného finančního plánu na rok 2013 je patrná skutečnost, že organizace je schopna udržet provozní a materiálně technické náklady na přibližně stejné úrovni jako v roce 2012. V případě osobních nákladů je potřebné navýšení, jelikož poptávka po službě narůstá

a už v současné době se organizace potýká na hranici personálního zajištění služby (mnoho klientů, málo pracovníků).

5.4 Zdroje profinancování plánu

Duševní zdraví, o. p. s. má možnost finančně si zajistit službu sociální rehabilitaci na rok 2013 následujícími veřejnými zdroji:

- veřejná zakázka
- státní rozpočet – kapitola 313 MPSV
- obecní rozpočet statutárního města Přerova
- krajský rozpočet Olomouckého kraje

Z hlediska neveřejných zdrojů se jedná o zdroje jako:

- nadace
- fundraisingová činnost
- individuální a firemní dárce

V případě zahraničních zdrojů se nabízí možnost čerpání prostředků z evropských fondů v programovém období 2007 – 2013, konkrétně v rámci OP LZZ.

Většina možností pro získání finančních prostředků na zajištění služby pro rok 2013 je zveřejněna, vyhlášena již v roce 2012. Konkrétně se jedná o veřejnou zakázku *Poskytování sociálních služeb „Sociální rehabilitace“ v Olomouckém kraji*, jejímž zadavatelem je Olomoucký kraj, dále o grantovou výzvu Nadace Partnerství v rámci *Blokového grantu – Fond pro nestátní neziskové organizace* a o OP LZZ – prioritní osa 3.

Veřejná zakázka

Olomoucký kraj v pozici zadavatele zveřejnil v Informačním systému o veřejných zakázkách (http://www.isvzus.cz) dne 20. 7. 2012 oznámení o následující zakázce: *Poskytování sociálních služeb „Sociální rehabilitace“ v Olomouckém kraji* - předkládání zakázek je možné do 14. 8. 2012.

Veřejná zakázka je realizována v rámci projektu „Vybrané služby sociální prevence v Olomouckém kraji“, který je realizován v rámci OP LZZ. Zakázka je rozdělena na 11 částí - pro Duševní zdraví, o. p. s. je podstatná *část 9. Poskytování služby sociální rehabilitace pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním na Přerovsku*. Období realizace projektu je od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014, maximální cena zakázky je 644 465

Kč/rok - za celé období realizace je maximální cena 1 288 930 Kč. Další základní informace k veřejné zakázce je uvedené v tabulce (Tab. 17).

Tab. 17. Základní informace k veřejné zakázce [vlastní zpracování]

Cílová skupina:	osoby s chronickým duševním onemocněním
Místo poskytování:	okres Přerov
Minimální množství poskytovaných služeb:	960 intervencí a skupinových aktivit za období realizace (tj. 480 aktivit/rok)

Na základě předchozí zkušenosti Duševního zdraví, o. p. s. s veřejnou zakázkou by nemělo být problémem naplnění minimálního množství poskytované služby. Na druhou stranu nabídková cena je cca o 50 tis. nižší v porovnání s nabídkovou cenou za rok 2011.

Nadace Partnerství

V červenci 2012 byla vyhlášena grantová výzva Nadace Partnerství v rámci Blokového grantu – Fond pro nestátní neziskové organizace. Tento grant je financovaný z Programu švýcarsko - české spolupráce. Duševní zdraví, o. p. s. je oprávněná žádat o finančních zajištění služby na období let 2013 až 2014, protože naplňuje podmínky stanovené ve 3. výzvě Blokového grantu pro oprávnění podání žádosti – základní informace ke grantu jsou uvedené v tabulce (Tab. 18).

Tab. 18 Informace k Blokovému grantu – Fond pro NNO [42]

Prioritní oblast:	poskytování sociální služby
Podporované oblasti:	služby sociální prevence
Cílová skupina:	osoby s duševním onemocněním
Celková alokace finančních prostředků: z toho pro projekty v oblasti sociálních služeb	35,4 mil. Kč 17,2 mil. Kč
Minimální a maximální výše jednoho grantu:	185 tis. Kč – 4,6 mil. Kč
Míra spolufinancování:	min. 10 %
Doba trvání realizace projektu:	12 – 24 měsíců
Uzávěrka podávaní žádosti:	2. října 2012
Zveřejnění výsledků:	25. ledna 2013

Jedním z cílů tohoto grantu je podpora sub-projektů zaměřených na poskytování sociálních služeb ze strany NNO na území Olomouckého kraje, které nejsou jednorázového charakteru, ale jedná se u nich o systematickou činnost. Mezi specifické cíle grantu patří implementace sub-projektů poskytování sociálních služeb ze strany NNO, prostřednictvím kterých se přispěje ke zvýšení dostupnosti a zlepšení úrovně sociálních služeb a zvýšení sociální soudržnosti v definovaném území.

Žádost je možné podat prostřednictvím on-line grantové databáze Grantys, do níž je Duševní zdraví, o. p. s. zaregistrována.

OP LZZ

Duševní zdraví, o. p. s. dosud nemá zkušenosti s čerpáním evropských finančních prostředků, i když výzvy na internetových stránkách ESF by se na činnost organizace daly vztáhnout. Činnost Duševního zdraví, o. p. s. je možné podpořit v rámci OP LZZ a jeho prioritní osy 3 Sociální integrace a rovné příležitosti, která je naplňována prostřednictvím oblasti podpory 3.1 s názvem Podpora sociální integrace a sociálních služeb. V rámci OP LZZ je možné dosáhnout na nevratnou finanční pomoc v podobě dotace.

Jelikož na finanční pomoc z OP LZZ není právní nárok, výběr projektu spočívá na principu soutěže, kdy je sledováno naplnění formálních náležitostí a kritérií přijatelnosti. Následně dochází k předání žádosti k věcnému hodnocení externím hodnotitelům.

Prioritní osa 3 OP LZZ je v programovém období 2007 – 2013 podpořena finančními prostředků o objemu 13,5 mld. Kč a ze všech prioritních os k datu 5. 6. 2012 registruje nejvíce žádostí, z nichž schváleno a následně realizováno je pouze 28 % z celkového počtu žádostí (viz Tab. 19). Přesné vyčíslení počtu žádostí, schválených a realizovaných projektů je uvedené v tabulce (Tab. 20).

Tab. 19. Čerpaní peněz na projekty v rámci OP LZZ, 2007-2013 [43]

Údaje ke dni 5. 6. 2012				
Částka v mld. Kč		**Programové období 2007-2013**		
Prioritní osa	**Celková alokace**	**Registrované žádosti**	**Schválené projekty**	**Projekty v realizaci**
1	14,7	26,7	13,4	12,7
2	18,1	20,4	15,9	15,6
3	13,5	34,1	9,7	9,6
4	5,9	6,4	4,6	4,4
5	1,1	3,1	0,6	0,5

Tab. 20. Počty projektů dle stavů a prioritních os, 2007 - 2013 [43]

Údaje ke dni 5. 6. 2012			
Počet projektů	**Počty projektů dle stavů a prioritních os**		
Prioritní osa	**Registrované žádosti**	**Schválení projekty**	**Projekty v realizaci**
1	3 628	1 689	1 673
2	1 136	321	312
3	4 736	894	865
4	742	494	490
5	513	103	99

Na výzvu číslo 86, typu grantového projektu a v rámci oblasti podpory 3. 1 je vyčleněný objem prostředků ve výši 150 mil. Kč (viz Tab. 21). Jelikož výzva byla zveřejněna dne 2. února 2012 a platila do 6. června 2012, je u této výzvy uvedena hodnota 0, protože uvedené údaje se vztahují k datu před vypršením platnosti výzvy.

U každé prioritní osy OP LZZ je nově umožněno v programovém období 2007 – 2013 využít tzv. křížového financování, které dává možnost doplňkovým způsobem v rámci limitu 10 % na každou prioritní osu financovat aktivity spadající do oblasti pomoci z druhého fondu (pro ERDF z ESF a naopak), pokud jsou taková opatření nezbytná pro uspokojivé provádění projektu a přímo s ním souvisí. Limit pro použití křížového financování je stanoven vždy v konkrétní výzvě [32].

Tab. 21. Finanční objem výzev a projektů v oblasti podpory 3.1 [43]

Údaje k 5. 6. 2012			
Výzva	**Objem výzvy (v mil. Kč)**	**Registrované žádosti**	**Schválené projekty**
22 GG	108	1012	108
45 GG	158	684	158
65 GG	90	90	45
66 GG	120	558	120
78 GG	45	132	34
87 GG	70	4	0
21 GG	129	1180	128
43 GG	129	634	120
67 GG	120	557	118
86 GG	150	0	0
30 GG	249	1333	154
5 IP	6821	10 374	5642
73 IP	70	68	0
4 IP	509	789	225

Pro oblast podpory 3. 1 bylo k 5. 6. 2012 vypsáno celkem 11 globálních grantů a 3 individuální projekty. Pojem globální grant (GG), grantový program (GP) a individuální projekt (IP) vymezuje slovník pojmů na stránkách ESF následujícím způsobem [35]:

- *Globální grant* je rámcový plán pro realizaci konkrétní oblasti podpory nebo její části. Jde o jeden ze způsobů implementace programu, který se používá pro přidělování finančních prostředků na GP.
- *Globální projekt* je projekt obvykle menšího rozsahu, předkládaný na základě výzvy financované z GG. Výzvy k předkládání GP jsou určeny pro všechny subjekty, které splňují podmínky oprávněnosti žadatele uvedené v textu výzvy.
- *Individuální projekt* je projekt většího rozsahu, který předkládá předem stanovený příjemce nebo úzký okruh příjemců na základě přímé výzvy. Příjemci IP mohou být úřady práce, kraje, odborné útvary ministerstev, Úřad vlády aj.

Duševní zdraví, o. p. s. má možnost zpracováním kvalitního projektu získat v rámci OP LZZ finanční prostředky až na 100 % pokrytí způsobilých výdajů spojených s realizací projektu.

V případě financování služby ze státního, krajského a obecního rozpočtu ještě nedošlo ke zveřejnění grantových programů v oblasti sociálních služeb, k vyhlášení dotačního řízení a termínů pro předkládání žádostí o finanční podporu na rok 2013.

Státní rozpočet – kapitola 313 MPSV

Duševní zdraví, o. p. s. se zapojila poprvé do dotačního řízení MPSV v roce 2010. I na rok 2011 byla podána žádost o přidělení dotace, avšak o přidělení nebylo rozhodnuto z důvodu zapojení se organizace do IPOK, který neumožňoval spolufinancování činnosti ze státního rozpočtu. Činnost Duševního zdraví, o. p. s. byla dále podpořena ze státního rozpočtu v roce 2012, avšak z požadovaných 338 tis. Kč organizace získala 155 tis. Kč. Jelikož dochází ke krácení dotací ze státního rozpočtu, je možné tvrdit, že v případě schválení žádosti o přidělení dotace na rok 2013 se bude jednat o částku kolem 155 tis. Kč, která byla do teď MPSV poskytována.

Předpokládané vyhlášení dotačního řízení pro rok 2013 proběhne v srpnu roku 2012 prostřednictvím webových stránek MPSV v rámci sekce „Dotace na poskytování sociálních služeb“. Duševní zdraví, o. p. s. žádost na rok 2013 určitě zpracuje a podá prostřednictvím internetové aplikace OKslužby – poskytovatel.

Statutární město Přerov

Město Přerov podpořilo činnost Duševního zdraví, o. p. s. (konkrétně různé podoby projektu s názvem Klub Denního stacionáře) v letech 2008, 2009, 2010 a 2012. Lze říci, že vždy alespoň jedna z podaných žádostí v rámci grantového programu v oblasti sociálních služeb byla podpořena, i když objem finančních prostředků z tohoto zdroje financování jen z části pokrýval/pokrývá skutečné výdaje organizace. V roce 2012 poskytnutá částka na provoz organizace činila 35 tis. Kč ze žádaných 279 tis. Kč. Další grantový program v oblasti sociálních služeb bude na webových stránkách města Přerova zveřejněný v prosinci 2012.

Pro rok 2013 lze předpokládat zpracování žádosti a následnou podporu statutárního města Přerova, avšak stejně jako v předchozích letech objem finančních prostředků bude jen z části pokrývat náklady činnosti Duševního zdraví, o. p. s. Nutností pro zachování činnosti organizace bude hledání dalších zdrojů.

Krajský rozpočet Olomouckého kraje

Krajský rozpočet do této doby činnost Duševního zdraví, o. p. s. nepodpořil, a to i navzdory podaným žádostem o finanční podporu. V roce 2012 byla podána žádost o poskytnutí příspěvku ve výši 290 tis. Kč (nepodpořeno). Přesto i v únoru 2013 se organizace připojí k ostatním žadatelům a zažádá o finanční podporu v rámci příspěvkových programů administrovaných Odborem sociálních věcí Krajského úřadu Olomouckého kraje. Vyhlášení možnosti podání žádostí bude uvedené na stránkách Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Duševní zdraví, o. p. s. se zabývá **i fundraisingem**, a to způsobem vyhlášení veřejné sbírky. Dále se zaměřuje na **oslovování firemních a individuálních dárců**. Organizaci se daří nalézt významnou podporu u dárců, o čemž vypovídá zastoupení darovaných finančních prostředků na celkových příjmech organizace v letech 2008, 2009 a 2010. Organizaci se podařilo oslovit nejenom „jednorázové“ dárce, ale i dárce, kteří činnost organizace podporují dlouhodobě. Lze tedy předpokládat, že zastoupení darů na celkových příjmech bude i nadále zastávat významnou roli.

Ke konci roku 2011 organizace získala osvědčení ke konání veřejné sbírky a k účelu veřejné sbírky zřídila i oddělený bankovní účet. Prostředky na účet veřejné sbírky jsou získány zejména z prodeje výrobků, které jsou výtvorem uživatelů navštěvující ergoterapii, která je poskytována v rámci služby. Výrobky jsou prodávány v rámci Dne otevřených dveří, velikonočního a předvánočního prodeje, akce Týdne duševního zdraví. Získané prostředky

z prodeje jsou využity na zkvalitnění aktivit v rámci ergoterapie (zejména nákup materiálu, vybavení). Veřejná sbírka jako zdroj financování ergoterapie se na její celkových výdajích podílí minimálně, nedochází ani k pokrytí výdajů vynaložených na vytvoření výrobku. Jedná se o doplňkový zdroj financování.

Jednotlivě popsané zdroje financování služby Duševního zdraví, o. p. s. jsou aktuálními možnostmi pro zajištění služby na rok 2013, tedy zdrojem k naplnění sestaveného finančního plánu na rok 2013. Všechny uvedené možnosti budou organizací využity. Konečné rozhodnutí o financování sociální služeb se bude odvíjet od schválených žádostí, projektů a přiznaných finančních prostředků. Některé zdroje financování je možné kombinovat, některé nikoli. Proto je vždy důležité seznámit se všemi podmínkami vztahujícími se spolufinancování projektu jinými zdroji.

Za nejvíce vyhovující k profinancování finančního plánu na rok 2013 považuji využití zahraničního zdroje, tzn. získání prostředků v rámci OP LZZ, a to na základě zpracované projektové žádosti. Důvodem je možnost získání prostředků nejenom na rok 2013, ale i rok 2014, a to v takové výši, která umožňuje pokrytí celkových výdajů na poskytovanou službu Duševního zdraví, o. p. s.

6 PROJEKT ZPRACOVÁNÍ ŽÁDOSTI

Při přípravě žádosti byly použity příručky Desatera OP LZZ [44], které je možné získat na stránkách ESF Fóra nebo www.esfcr.cz. Konkrétně se jedná o následující dokumenty:

Výzva pro předkládání grantových projektů OP LZZ, Průvodce vyplněním projektové žádosti 1. 7, Příručka pro žadatele (D1), Metodika monitorovacích indikátorů (D8), Horizontální témata OP LZZ (D3), Manuál pro publicitu (D4), Veřejná podpora a podpora de minimis (D7).

Obsahem této kapitoly je popis postupu při on-line vyplňování a podávání žádosti o finanční podporu v rámci OP LZZ v aplikaci Benefit7.

6.1 Výzva OP LZZ

Na internetových stránkách ESF v ČR (http://www.esfcr.cz, záložka „Výzvy“) byla zveřejněna výzva č. 86 pro předložení GG v rámci oblasti podpory s názvem Podpora sociální integrace a sociálních služeb - detail výzvy je uvedený v tabulce (Tab. 22).

Tab. 22. Detail výzvy v OP LZZ [vlastní zpracování]

Číslo výzvy:	**86**
Název výzvy:	Výzva pro předkládání GP 3.1 – Služby a programy
Číslo a název prioritní osy:	4. 3 Sociální integrace a rovné příležitosti
Typ výzvy:	globální grant
Výzva platí:	od 2. 2. 2012 v 10:00 do 6. 6. 2012 v 12:00
Vyhlašující subjekt:	MPSV, Odbor implementace fondů EU
Celková částka pro tuto výzvu:	150 000 000 Kč
Cíl podpory:	Sociální začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením, včetně odstraňování bariér v jejich přístupu ke vzdělávání a k zaměstnání, cestou zajištění a zvyšování dostupnosti, kvality a kontroly služeb.

Duševní zdraví, o. p. s. jako poskytovatel ambulantní služby sociální prevence splňuje požadavky pro podání žádosti o finanční podporu, a to konkrétně v těchto bodech:

- organizace je NNO, která je zřízena dle zákona o obecně prospěšných společnostech
- pomáhá s návratem osob s chronickým duševním onemocněním zpět do společnosti a na trh práce, s udržením se na trhu práce
- poskytovaná sociální služba je v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb Olomouckého kraje
- cílová skupina pochází z jiného regionu než z hlavního města Prahy
- nežádá o podporu kurzů PC a na výuku cizích jazyků
- doba realizace projektu nepřesahuje 36 měsíců

Pro organizaci Duševní zdraví, o. p. s. je tedy smysluplné zabývat se dalšími kroky pro sestavení žádosti.

6.2 Aplikace Benefit7

Žádost o finanční podporu projektu z OP LZZ je nutné zaslat v elektronické i listinné podobě. Pouze aplikace Benefit7 umožňuje vyplnění a podání elektronické žádosti, proto byla nutná registrace do této aplikace (http://www.eu-zadost.cz). Na základě registrace se jednak zpřístupnily jednotlivé části žádosti, jednak docházely emaily s informacemi souvisejícími s upozorněním na různé změny a doplnění v žádosti.

Pro seznámení se s fungováním aplikace byl nastudovaný dokument „Průvodce vyplněním projektové žádosti 1. 7“.

6.2.1 Sestavení žádosti v aplikaci

Důležitým předpokladem pro správně načtení jednotlivých částí žádosti je její založení ve správné výzvě. V aplikaci Benefit7 je ve Výzvě pro předkládání GP 3.1 - Služby a programy k nalezení 20 záložek v tzv. datové oblasti, které utváří kompletní žádost (viz Obr. 10). Jednotlivé záložky byly vyplňovány postupně.

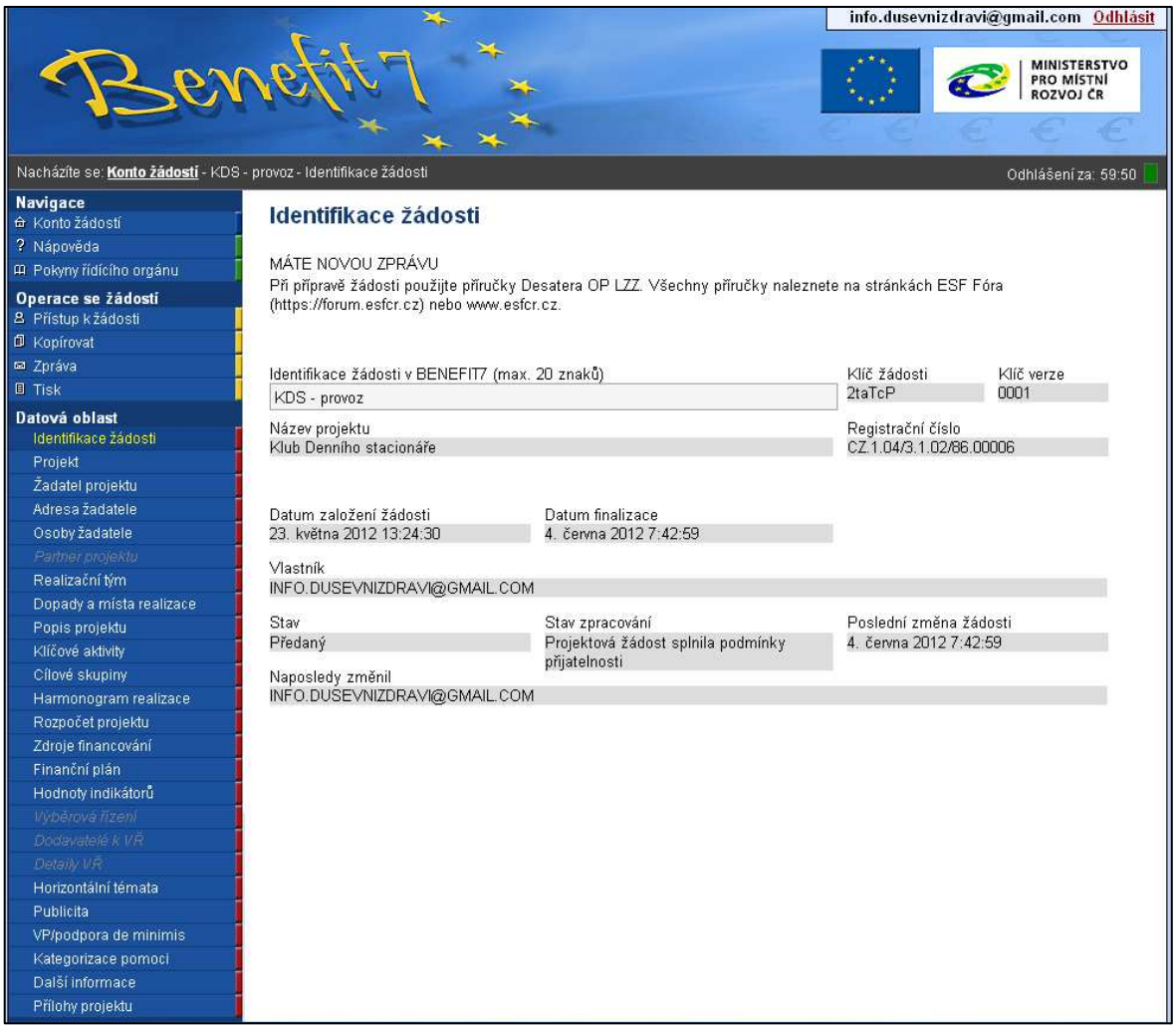

Obr. 10. Identifikace žádosti [vlastní zpracování]

Následuje rozbor a zpracování jednotlivých záložek v aplikaci Benefit7.

Projekt:

V této části žádosti je uvedený název projektu (Klub Denního stacionáře) a předpokládané období realizace projektu (1. 1. 2013 – 30. 6. 2014).

Trvání projektu na dobu 18 měsíců je nastavené z toho důvodu, že Duševní zdraví, o. p. s. nemá zkušenosti s čerpáním prostředků z EFS a jediná zkušenost s víceletým financováním byla v rámci IPOK, který trval 19 měsíců.

Datum ukončení projektu je nastavený na konec června roku 2014 – na základě zkušeností s provozem služby v letních měsících dochází ke snížené návštěvnosti aktivit ze strany uživatelů, a proto bude časový prostor (nikoli na úkor času věnovaného uživatelům) pro zpracování závěrečných výstupů.

Jelikož projekt Klub Denního stacionáře je podporován různými donátory a dárci od roku 2008 (do tohoto projektu jsem byla od prvopočátku jako dobrovolník, později jako pracovník zapojena), nebylo složité sestavit stručný popis projektu – projekt navazuje na dosažené výsledky z předchozích let, avšak neustále službu, a v rámci ní konané aktivity a činnosti, rozvíjí takovým způsobem, aby co nejvíce odpovídala aktuálním potřebám cílové skupiny.

Stručný popis projektu:

Projekt Klub Denního stacionáře spadá do činnosti typu A. Reaguje na rostoucí počet pacientů, kteří přicházejí do psychiatrických a psychologických ambulancí. Duševní onemocnění (schizofrenie, deprese, poruchy osobnosti, neurotické poruchy) může postihnout každého z nás. Obecně jsou lidé s duševním onemocněním společností vnímáni negativně, což ještě více znesnadňuje jejich fungování v každodenním životě a stupňuje pocit rezignace a nezájmu o budoucnost, o svůj život. Péče o tyto osoby je dlouhodobě podceňována, navazující služby chybí, užší provázanost sociálních služeb a služeb v oblasti zdravotnictví je nedostatečná.

Projekt vyplňuje prostor mezi dosavadní léčbou onemocnění a návratem k běžnému způsobu života, který byl vlivem duševní poruchy často zásadním způsobem narušen a pozměněn. Dále napomáhá jednotlivcům vystoupit ze začarovaného kruhu (psychiatrická léčebna - návrat do běžného života - pocit neporozumění - stáhnutí se do izolace - zhoršení psychického stavu - psychiatrická léčebna).

Cílem projektu je prostřednictvím ambulantní sociální služby sociální rehabilitace nabídnout osobám s duševním onemocněním (ve věku 16 - 80 let) aktivity, které flexibilně reagují na dosavadní léčbu, eliminují prohlubování pocitu sociální izolace, umožňují následnou rehabilitaci v přirozeném prostředí a podporují uživatelé při získávání návyků souvisejících se zařazením na trh práce.

Aktivní zapojení uživatelů do realizace projektu má pozitivní vliv na jejich psychický stav, sebevědomí a kvalitu života. Jednotlivci budou podporováni v seberealizaci, získají podporu v základních oblastech života, jako je práce a vzdělávání, smysluplné trávení volného času, rodina, mezilidské vztahy, osobní a společenský život apod.

Pracovníci, kteří se podílí na realizaci projektu, splňují kvalifikační předpoklady dle zákona č. 108/2006 Sb. a mají také dlouholeté zkušenosti a znalosti z oboru psychiatrie a psychologie, které mohou uplatit v přístupu k cílové skupině.

Žadatel projektu:

V této části žádosti se uvádí základní informace o organizaci: IČ, název a právní forma organizace, typ žadatele. Dále je pozornost věnována stručné charakteristice a zkušenostem organizace v oblasti zaměření projektu – tato část je vyplněná na základě interních dokumentů.

Stručná charakteristika organizace a zkušenosti v oblasti zaměření projektu:

Duševní zdraví, o. p. s. je od roku 2009 poskytovatelem sociální rehabilitace na území města Přerova v pronajatých prostorách budovy MENS s. r. o. v Přerově, ve které sídlí i Psychosociální centrum, se kterým organizace od počátku úzce spolupracuje. Cílovou skupinou jsou osoby s chronickým duševním onemocněním ve věku 16 až 80 let.

Snaha pomáhat osobám s duševním onemocněním na profesionální úrovni vzešla z činnosti Nadačního fondu Duševní zdraví (založený v roce 1999), který poukázal na potřebu vzniku sociální služby, zaměřené na pomoc duševně nemocným osobám překonat náročné období, kdy se po ukončení léčby měly vracet ke každodennímu způsobu života a fungování ve společnosti. Činnost organizace navazuje na úsilí týmu psychiatrů a psychologů v péči o duševně nemocné osoby. Součástí služby je řada aktivit (vzdělávacích, aktivizačních, kulturních, sportovních, společenských), které byly převzaty od Nadačního fondu za účelem jejich zkvalitnění a profesionalizace.

Po dlouhou dobu byly aktivity zajišťovány v rámci dobrovolnické činnosti, a to zejména zdravotními sestrami Psychosociálního centra v Přerově. V současné době je služba zajišťována kvalifikovaným personálem - 2 sociální pracovnice, 4 zdravotní sestry se zkušenostmi v psychiatrii a s osvědčením k výkonu pozice pracovnice v sociálních službách, 1 ergoterapeutka.

První zkušenosti v oblasti zaměření projektu spadají do roku 2008, kdy město Přerov podpořilo první podobu projektu Klubu Denního stacionáře. Od té doby dochází v činnosti organizace k výrazným posunům - rozšíření počtu uživatelů i aktivit, profesionalizace služby, vytvoření pracovních míst, rozšíření a vybavení prostor pro poskytování služby, zprostředkování pracovního uplatnění uživatelů (spolupráce s Krokem, v. o. s. Hranice a Chráněnou dílnou sv. Terezičky v Přerově).

Oblast zaměření projektu neustále navazuje na předchozí dosažené výsledky, které jsou zkvalitňovány a rozšiřovány ve prospěch osob s duševním onemocněním a pracovníků organizace.

Adresa žadatel, osoby žadatele:

Uvádí si jednak oficiální adresa, jednak adresa pro doručení – v případě projektu Klubu Denního stacionáře se jedná o totožné adresy (viz Obr. 11).

Obr. 11. Adresa žadatele [vlastní zpracování]

U osob žadatele je uvedený kontakt na statutárního zástupce organizace (tj. ředitelka organizace) a kontaktní osobu – jelikož žádost jsem zpracovala, pod kontaktní osobou je uvedené moje jméno (viz Obr. 12).

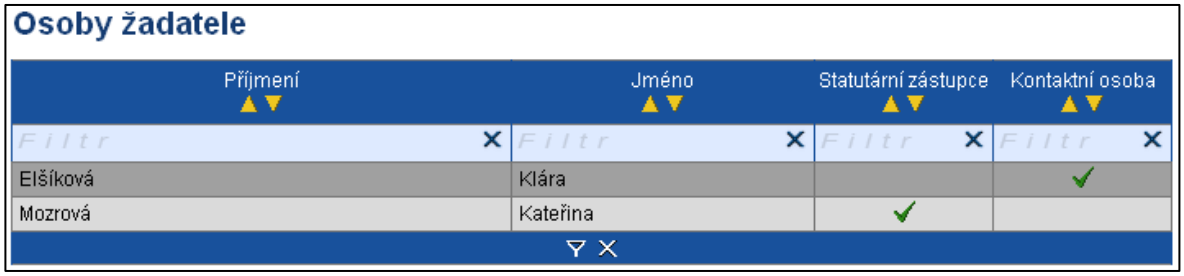

Obr. 12. Osoby žadatele [vlastní zpracování]

Realizační tým:

Po ujasnění si všech aktivit, které budou do projektu zahrnuty, byly vytyčeny a popsány jednotlivé pracovní pozice. Nedochází k uvedení jmen u jednotlivých pozic, pouze k jejich očíslování, a to pro případ, že by došlo k nějaké nečekané změně v obsazení pozice.

Pro získání představy o průměrných výdělcích je využito informací z informačního systému dostupného na www.mpsv.cz/ISPV.php. Vyhlašovatel této výzvy nestanovil žádné limity mzdových výdajů.

Na základě konzultací s paní ředitelkou organizace je nastavený druh pracovněprávního vztahu, úvazek a sazba vztahující se k dané pracovní pozici. Stanovení počtu odpracovaných hodin u pozice pracovníků v sociálních službách a ergoterapeuta vychází z dosavadní realizace aktivit v rámci ergoterapie, tj. keramika 1 x týdně (2 hodiny/týden, tj. 104 hodin/rok), dílna ručních prací 1 x týdně (3 hodiny/týden = 156 hodin/rok), výtvarná dílna 1 x týdně (2,5 hodiny/týden = 130 hodin/rok). Pracovní náplň u těchto pozic bude rozšířena o doprovody uživatelů služby na různé kulturní a sportovní aktivity, tj. o 48 hodin za rok více pro pracovníka. Ergoterapeut vykonává dohled na činností pracovníka v sociálních službách v rámci ergoterapie, tj. celkem 390 hodin.

Celkové náklady na danou pozici za období působení v realizačním týmu jsou dopočítány automaticky (viz Obr. 13).

Realizační tým

Číslo	Název pozice	Název subjektu	Forma	Celkové náklady v Kč
001	Sociální pracovník/pracovnice 1	Duševní zdraví, o.p.s. (...	Pracovní smlouva	396 000,00
002	Sociální pracovník/pracovnice 2	Duševní zdraví, o.p.s. (...	Pracovní smlouva	396 000,00
003	Pracovník/pracovnice v sociálních sl...	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPP	25 200,00
004	Pracovník/pracovnice v sociálních sl...	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPP	34 560,00
005	Pracovník/pracovnice v sociálních sl...	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPP	29 880,00
006	Pracovník/pracovnice v sociálních sl...	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPP	25 200,00
007	Psycholog/psycholožka	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPP	20 400,00
008	Ergoterapeut/ergoterapeutka	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPČ	72 360,00
009	Finanční manažer/manažerka	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPČ	90 000,00
010	Odborný garant/odborná garantka p...	Duševní zdraví, o.p.s. (...	DPČ	90 000,00

Obr. 13. Realizační tým [vlastní zpracování]

Dopady a místa realizace:

Duševní zdraví, o. p. s. od svého založení poskytuje službu na území Olomouckého kraje (tj. území dopadu), ve městě Přerově (tj. místo realizace).

Popis projektu:

Tato záložka je vyplněna na základě prostudování Příručky pro žadatele (D1) - zahrnuje informace vztahující se k charakteristice hlavních cílů projektu, zdůvodnění potřebnosti projektu, popis možných rizik ohrožujících realizaci projektu, inovativnosti projektu, udržitelnosti aktivit projektu po skončení podpory z OP LZZ. Hlavní cíle projektu mají vý-

znamné dopady na sestavení rozpočtu, proto je uvedeno zpracování pouze této části záložky.

Charakteristika hlavních cílů projektu

Hlavním cílem projektu je poskytnout osobám s duševním onemocněním navazující službu na jejich léčbu, a to v přirozeném prostředí. Pro osobu, která ukončí pobyt v psychiatrické léčebně, je návrat do původního způsobu života problémem. Projekt se proto zaměřuje na poskytnutí pomoci při postupném návratu do každodenního života a do společnosti, podporuje stabilizaci psychického stavu, hledá odpovídající možnosti uplatnění na trhu práce. Cílem je poskytnutí rehabilitace, a to aktivitami eliminujícími sociální izolaci (výlety, soutěže, návštěvy kulturních a sportovních zařízení), podporujícími seberealizaci a uplatnění na trhu práce (ergoterapie - keramická, výtvarná dílna, dílna ručních prací) a eliminujícími ve společnosti předsudky o duševních nemocech (Týden pro duševní zdraví).

Klíčové aktivity:

Již před psaním žádosti existovala představa aktivit, v jejichž poskytování by bylo vhodné pokračovat s tím, že by došlo k jejich lepšímu materiálnímu zajištění a k odbornějšímu vedení (konkrétně klíčová aktivita Ergoterapie, Klubovna, Vánoční setkání, Aktivizační a vzdělávací aktivity pro cílovou skupinu, Pobyt na obnovu duševních sil). Pod ostatními klíčovými aktivitami jsou navrženy nové postupy, které reagují na potřeby nejen cílové skupiny, ale i samotných pracovníků.Každá klíčová aktivita je v žádosti detailně popsána. Přehled aktivit je na obrázku (Obr. 14).

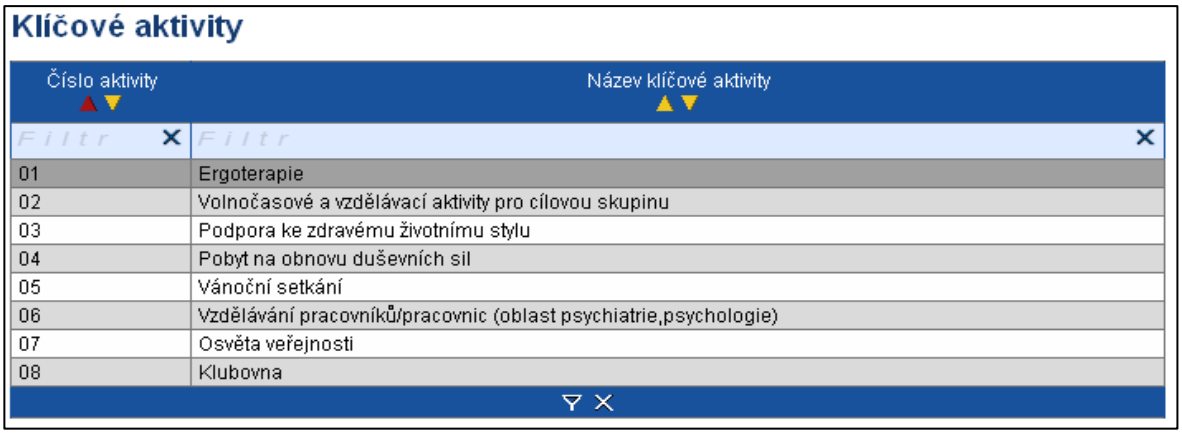

Klíčové aktivity

Číslo aktivity	Název klíčové aktivity
Filtr	Filtr
01	Ergoterapie
02	Volnočasové a vzdělávací aktivity pro cílovou skupinu
03	Podpora ke zdravému životnímu stylu
04	Pobyt na obnovu duševních sil
05	Vánoční setkání
06	Vzdělávání pracovníků/pracovnic (oblast psychiatrie,psychologie)
07	Osvěta veřejnosti
08	Klubovna

Obr. 14 Klíčové aktivity [vlastní zpracování]

Cílová skupina:

Do cílové skupiny projektu spadají osoby s chronickým duševním onemocněním. V této záložce jsou popsány vazby aktivit projektu na potřeby cílové skupiny a popsán způsob zapojení cílové skupiny do projektu.

Vazba aktivit projektu na potřeby cílové skupiny

Osoby s chronickým duševním onemocněním se obtížně navracejí na trh práce, ztrácí a obtížně znovu navazují kontakt s rodinou, ale i širším sociálním prostředím - významnou měrou se na tom podílí nedostatečná informovanost veřejnosti, což má za následek stigmatizaci těchto osob.

Realizací aktivit projektu usilujeme o poskytnutí včasné a snadno dosažitelné pomoci osobám s chronickým duševním onemocněním a tím přispět ke zkvalitnění jejich života a uplatnění ve společnosti - zejména podporou nezávislosti a samostatnosti ve zvládání každodenních činností, podporou žádoucích změn ve stavu uživatele služby, k nimž došlo v důsledku léčby, posílením osobních kompetencí a schopností klientů.

Usilujeme také o destigmatizaci a odstranění sociální izolace osob s chronickým duševním onemocněním.

Harmonizace projektu:

V této záložce jsou rozvrženy klíčové aktivity do jednotlivých měsíců a roků realizace (viz Obr. 15)

Harmonogram realizace

Rok	Číslo aktivity	Název aktivity	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2013	01	Ergoterapie	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2013	02	Volnočas…	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2013	03	Podpora …	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2013	04	Pobyt na …									✓			
2013	05	Vánoční s…									✓			
2013	06	Vzděláván…			✓	✓						✓	✓	
2013	07	Osvěta ve…						✓				✓		
2013	08	Klubovna	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2014	01	Ergoterapie	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
2014	02	Volnočas…	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
2014	03	Podpora …	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
2014	06	Vzděláván…			✓	✓								
2014	07	Osvěta ve…						✓						
2014	08	Klubovna	✓	✓	✓	✓	✓	✓						

Obr. 15. Harmonogram realizace [vlastní zpracování]

Rozpočet projektu:

Jak je doporučené i v Průvodci vyplněním projektové žádosti, přípravě rozpočtu je věnována veliká pozornost. Cílem je sestavení reálného rozpočtu, který zahrnuje jen ty položky, které jsou pro projekt relevantní a jejichž výdaje jsou považovány za tzv. způsobilé výdaje. Pro sestavení rozpočtu byla výchozí Metodika způsobilých výdajů.

Rozpočet je připravený v tabulce, kde jsou předdefinovány první dvě úrovně výdajů projektu. Další úrovně jsou přidány dle potřeby projektu.

Stanovení jednotlivých položek

01 Osobní náklady – v záložce Realizační tým byly u jednotlivých pracovních pozic uvedeny i náklady. Tyto náklady bylo možné načíst do rozpočtu projektu – automaticky byly doplněny položky *01. 01 Pracovní smlouvy*, *01. 02 Dohody o pracovní činnosti* a *01. 03 Dohody o provedení práce*. *01. 04 Jiné osobní náklady* – tam jsou zařazeny odměny, které jsou způsobilým výdajem v případě splnění např. mimořádného úkolu příslušným pracovníkem. Sociálním pracovníkům/pracovnicím je odměna nastavena ve výši 13. platu, pracovníkům/pracovnicím v sociálních službách je s ohledem na předpokládaný odpracovaný počet hodin nastavena odměna na jednu osobu ve výši 3 000 Kč za celé

období realizace projektu – na této pozici není očekávané časté plnění mimořádných úkolů.U ostatních pozic není o odměnách uvažováno. Rozpočet na osobní náklady je uvedený na obrázku (Obr. 16).

Rozpočet projektu

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
01	Osobní náklady			1 590 682,00	0,00	77,23	
01.01	Pracovní smlouvy			792 000,00	0,00	38,45	✓
01.01.01	Sociální pracovník/pracovnice 1	18,00	22 000,00	396 000,00	0,00	19,23	
01.01.02	Sociální pracovník/pracovnice 2	18,00	22 000,00	396 000,00	0,00	19,23	
01.02	Dohody o pracovní činnosti			252 360,00	0,00	12,25	✓
01.02.01	Ergoterapeut/ergoterapeutka	603,00	120,00	72 360,00	0,00	3,51	
01.02.02	Finanční manažer/manažerka	18,00	5 000,00	90 000,00	0,00	4,37	
01.02.03	Odborný garant/odborná gar…	18,00	5 000,00	90 000,00	0,00	4,37	
01.03	Dohody o provedení práce			135 240,00	0,00	6,57	✓
01.03.01	Psycholog/psycholožka	68,00	300,00	20 400,00	0,00	0,99	
01.03.02	Pracovník/pracovnice v sociá…	210,00	120,00	25 200,00	0,00	1,22	
01.03.03	Pracovník/pracovnice v sociá…	288,00	120,00	34 560,00	0,00	1,68	
01.03.04	Pracovník/pracovnice v sociá…	249,00	120,00	29 880,00	0,00	1,45	
01.03.05	Pracovník/pracovnice v sociá…	210,00	120,00	25 200,00	0,00	1,22	
01.04	Jiné osobní náklady			411 082,00	0,00	19,96	✓
01.04.01	Odměny (sociální pracovník/…	2,00	22 000,00	44 000,00	0,00	2,14	
01.04.02	Odměny (pracovník v sociáln…	4,00	3 000,00	12 000,00	0,00	0,58	
01.04.03	Zákonné odvody na zdravotní…	2,00	134 640,00	269 280,00	0,00	13,07	
01.04.04	Zákonné odvody na zdravotní…	2,00	30 600,00	61 200,00	0,00	2,97	
01.04.05	Zákonné odvody na zdravotní…	1,00	24 602,00	24 602,00	0,00	1,19	

Obr. 16. Rozpočet projektu – Osobní náklady [vlastní zpracování]

Dosud uvedené osobní náklady jsou v podobě hrubých mezd, proto do jiných osobních nákladů jsou zahrnuty i zákonné odvody na zdravotní a sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem. V roce 2012 zaměstnavatel za zaměstnance na zdravotním (9 %) a sociálním pojištění (25 %) odvadí částku ve výše 34 % z hrubé mzdy – pro nastavení zákonných odvodů v rozpočtu projektu se vychází z těchto procentuálních bodů.

U pracovněprávných vztahů založených na DPČ a DPP se vychází pro určení výše zákonného pojištění z platných podmínek pro rok 2012.

V případě pozice Pracovník/pracovnice v sociálních službách a Psychog/psycholožka, jejichž pracovněprávní vztah je uzavřený formou DPP (max. 300 hodin ročně), pojištění není placené, jelikož odměna nepřesahuje 10 000 Kč/měsíc.

U pozic Finanční manažer/manažerka a Odborný garant/garantka projektu (DPČ, 02 úvazku) dochází k zákonným odvodům, jelikož odměna v obou případech překračuje

hranici 2 500 Kč/měsíc (tato hranice je od pojištění osvobozena). Obdobné je to u pozice Ergoterapeut/ergoterapeutka.

02 Cestovné - u této položky není uvedená žádná částka, a to z toho důvodu, že za způsobilý výdaj je označené cestovné spojené se zahraničními pracovními cestami a s cestovními náhrada

mi pro zahraniční experty (srovnej s Obr. 17). V rámci Klubu Denního stacionáře není žádná zahraniční pracovní cesta naplánována – stejně jako v předchozích letech.

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
02	Cestovné			0,00	0,00	0,00	
02.01	Místní personál v zahraničí			0,00	0,00	0,00	
02.01.01	Diety (ubytování, stravné)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
02.01.02	Doprava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
02.02	Cestovní náhrady pro zahran...			0,00	0,00	0,00	
02.02.01	Diety (ubytování, stravné)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
02.02.02	Doprava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓

Obr. 17. Rozpočet projektu – Cestovné [vlastní zpracování]

03 Zařízení a vybavení – v rámci této kapitoly je nakoupené nové či použité vybavení, zařízení hmotné a nehmotné povahy. V Metodice způsobilých výdajů je přesně vymezené jaké zařízení a vybavení spadá pod způsobilé, popř. nezpůsobilé výdaje. Jednotlivé položky spadající do této kapitoly jsou uvedeny na obrázku (Obr. 18).

U položky *03. 01 Neodpisovaný hmotný majetek* jsou zaznamenány způsobilé výdaje převážně na nákup drobného hmotného majetku (tzn. na samostatné movité věci, popř. soubory movitých věcí, jejichž doba použitelnosti je delší než 1 rok a pořizovací cena nižší než 40 000 Kč), který je pro realizaci projektu nezbytný. Vyčíslení nákladů na jednotlivé položky probíhá pomocí srovnávače cen (konkrétně www.heureka.cz).

Jedná se o nákup notebooku, mobilního telefonu, fotoaparátu, přenosné pokladny (tyto „přenosné“ položky souvisí se skutečností, že část služby, a tedy i klíčových aktivit, je poskytována v Klubovně – tj. v suterénu budovy MENS s. r. o. a mimo prostory budovy – např. výlety do okolí).

Hlavní položku tvoří nákup materiálu a vybavení pro ergoterapii, která je uvedena jako jedna z klíčových aktivit (keramická dílna, výtvarná dílna, dílna ručních prací). Při stanovení částky se vychází ze získaných informací od pracovnic v sociálních službách a ergote-

rapeutky, které v současné době ergoterapii provádí a vědí, co je do budoucna užitečné pořídit.

V závislosti na výši získaných prostředků se zvažuje pro zkvalitnění ergoterapie pořízení nákladnějších položek jako je tkalcovský stav, keramický kruh, šicí stroje (4 ks). Veškeré tyto nákladnější položky jsou zakomponovány do celkové částky nákladů. Na každou aktivitu v rámci ergoterapie připadá 45 000 Kč (v této částce je zahrnuta i finanční rezerva ve výši 2 500 Kč pro mimořádné výdaje za období realizace projektu).

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
03	Zařízení a vybavení			158 700,00	158 700,00	7,71	
03.01	Neodpisovaný hmotný majetek			158 700,00	158 700,00	7,71	
03.01.01	Nákup			158 700,00	158 700,00	7,71	✓
03.01.0…	Notebook	1,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,49	
03.01.0…	Mobilní telefon	1,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00	0,10	
03.01.0…	Flipchart tabule, popisovač	2,00	1 700,00	3 400,00	3 400,00	0,17	
03.01.0…	Rychlovarná konvice (1ks Kl…	2,00	500,00	1 000,00	1 000,00	0,05	
03.01.0…	Přenosná pokladna	1,00	300,00	300,00	300,00	0,01	
03.01.0…	Odborná literatura	6,00	500,00	3 000,00	3 000,00	0,15	
03.01.0…	Ergoterapie (keramika, ruční …	3,00	45 000,00	135 000,00	135 000,00	6,55	
03.01.0…	Fotoaparát	1,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	0,19	
03.01.02	Nájem/leasing	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
03.02	Neodpisovaný nehmotný ma…			0,00	0,00	0,00	
03.02.01	Nákup	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
03.02.02	Nájem/leasing	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
03.03	Odpisovaný nehmotný majetek			0,00	0,00	0,00	
03.03.01	Nákup	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
03.03.02	Nájem/leasing	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
03.04	Odpisy vlastního majetku			0,00	0,00	0,00	
03.04.01	Odpisy hmotného majetku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
03.04.02	Odpisy nehmotného majetku	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓

Obr. 18. Rozpočet projektu – Zařízení a vybavení [vlastní zpracování]

Náklady z této kapitoly nedosahují ani 8 % celkových způsobilých výdajů projektu – je splněná podmínka, že tyto výdaje nesmí přesáhnout 20 % celkových způsobilých výdajů projektu.

04 Nákup služeb - položka *04. 04 Náklady na konference/kurzy* souvisí s jednou z klíčových aktivit projektu. Současná hodnota kurzů v oblasti psychiatrie a psychologie - problematika duševních onemocnění, specifika jednotlivých duševních poruch, komunikace s duševně nemocnými se pohybuje mezi 1 500 Kč – 2 500 Kč. Předpokladem projektu je zaměstnání dvou sociálních pracovníků/pracovnic, pro které je tato klíčová aktivita určena. Návštěvnost kurzu je nastavena pro každého pracovníka/pracovnici na 5 kurzů, plánované výdaje jsou ve výši 2 000 Kč za kurz.

Z této kapitoly jsou pokryty výdaje především související s pronájmem prostor – položka *04. 05 Jiné náklady*. V současné době má organizace v pronájmu nebytové prostory budovy MENS s. r. o. v Přerově. S velikou pravděpodobností budou tyto prostory i s vybavením pronajímány do budoucna, a to na základě dvou smluv o podnájmu nebytových prostor (prostory pro Klubovnu – výměra 44,30 m^2, ostatní prostory pro poskytování služby – výměra 140 m^2). Od roku 2008 se výše nájmu nezvýšila – pronajímatel činnost Duševního zdraví, o. p. s. dlouhodobě podporuje, a proto pro vyčíslení výše nájmu je počítáno s dosavadními náklady (ve smlouvách o podnájmech je uvedený i měsíční paušální poplatek za úhradu vodného, stočného, spotřebu elektrické a tepelné energie). Dále jsou zahrnuty i výdaje za pronájem prostor pro klíčovou aktivitu Vánoční setkání, která se uskutečňuje od založení organizace a jejíž pozitivní přínosy pro osoby s duševním onemocněním jsou nezanedbatelné – při stanovení částky se vychází z výdaju, který je plánovaný pro realizaci večírku v roce 2012 (částka cca 2 600 Kč za 4 hodiny), a s finanční rezervou 15 %. Částka uvedená v rozpočtu projektu dosahuje po zaokrouhlení na tisíce výše 3 000 Kč. V souvislosti s realizací Vánočního večírku jsou do této položky zahrnuty i výdaje spojené se zajištěním hudební produkce – opět se vychází z plánovaných výdajů na rok 2012 navýšených o 15 %.Vyčíslení jednotlivých položek je uvedené na obrázku (Obr.19).

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
04	Nákup služeb			147 000,00	0,00	7,14	
04.01	Publikace/školící materiály/...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
04.02	Odborné služby/studie a výzk...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
04.03	Náklady vyplývající přímo ze ...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
04.04	Náklady na konference/kurzy			20 000,00	0,00	0,97	✓
04.04.01	Vzdělávací kurzy a školení pr...	10,00	2 000,00	20 000,00	0,00	0,97	
04.05	Jiné náklady			127 000,00	0,00	6,17	✓
04.05.01	Pronájem prostor (ergoterap...	1,00	72 000,00	72 000,00	0,00	3,50	
04.05.02	Pronájem Klubovny	1,00	38 000,00	38 000,00	0,00	1,85	
04.05.03	Pronájem prostor (Vánoční s...	1,00	3 000,00	3 000,00	0,00	0,15	
04.05.04	Hudební produkce (Vánoční ...	1,00	4 000,00	4 000,00	0,00	0,19	
04.05.05	Besedy, odborné přednášky ...	10,00	1 000,00	10 000,00	0,00	0,49	

Obr. 19. Rozpočet projektu – Nákup služeb [vlastní zpracování]

Jelikož prostory, které má organizace smluvně v podnájmu, nemohou být stavebně upravovány, kapitola **05 Stavební úpravy** je na hodnotě nula (viz Obr. 20).

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
05	Stavební úpravy			0,00	0,00	0,00	
05.01	Drobné stavební úpravy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓

Obr. 20. Rozpočet projektu – Stavební úpravy [vlastní zpracování]

06 Přímá podpora - tato kapitola je důležitou součástí pro naplnění cílů projektu. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, stejně jako smysluplné trávení volného času spojené s aktivizací osob s chronickým duševním onemocněním vyžaduje výdaje za vstupné a cestovné (za období realizace je naplánováno 13 menších výletů do okolí města Přerova a 2 větší výlety).

Pobyt na obnovu duševních sil jako další klíčová aktivita je tvořen náklady na ubytování, stravování a ubytování pro cílovou skupinu. Předpokládaný počet osob je 20 uživatelů služby, 2 pracovnice v sociálních službách, 1 sociální pracovnice a 1 psycholog.

Důležité je, aby položka Přímá podpora nepřesahovala 20 % celkových způsobilých výdajů projektu – v rámci projektu Klubu Denního stacionáře se hodnota dostala na cca 6 % (srovnej s Obr. 21).

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
06	Přímá podpora			128 000,00	0,00	6,21	
06.01	Mzdové příspěvky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
06.02	Cestovné, ubytování a stravné			63 000,00	0,00	3,06	✓
06.02.01	Pobyt na obnovu duševních …	1,00	45 000,00	45 000,00	0,00	2,18	
06.02.02	Volnočasové aktivity - jednod…	15,00	1 200,00	18 000,00	0,00	0,87	
06.03	Příspěvek na péči o dítě a da…	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
06.04	Jiné výše neuvedené náklady			65 000,00	0,00	3,16	✓
06.04.01	Úhrada vstupného (cílová sk…	1,00	65 000,00	65 000,00	0,00	3,16	

Obr. 21. Rozpočet projektu – Přímá podpora [vlastní zpracování]

07 Křížové financování - v rámci této kapitoly se financují takové výdaje, které jsou obvykle způsobilými výdaji pouze v rámci pravidel financování z EFRD (viz Obr. 22). V rámci projektu Klubu Denního stacionáře jsou zde zahrnuty výdaje na nákup nábytku bez ohledu na pořizovací cenu, avšak maximálně se může jednat o 25 % způsobilých výdajů projektu. Vzhledem k vybavení prostor starším nábytkem, který je součástí podnájmu prostor pro poskytování služby, jsou z této kapitoly prostředky čerpány. Cena nábytku je odvozena na základě internetových stránek www.heureka. cz.

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
07	Křížové financování			35 200,00	0,00	1,71	
07.01	Odpisovaný hmotný majetek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
07.02	Odpisované technické zhodn…	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	✓
07.03	Neodpisovaný nábytek			35 200,00	0,00	1,71	✓
07.03.01	Kancelářské židle (2ks), křes…	10,00	1 800,00	18 000,00	0,00	0,87	
07.03.02	Pohovka	1,00	5 000,00	5 000,00	0,00	0,24	
07.03.03	Psací stůl	2,00	2 500,00	5 000,00	0,00	0,24	
07.03.04	Regál - knihovna (2ks); skříň…	4,00	1 800,00	7 200,00	0,00	0,35	

Obr. 22. Rozpočet projektu – Křížové financování [vlastní zpracování]

08 Přímé způsobilé náklady celkem, 09 Přímé způsobilé náklady bez křížového financování, 11 Celkové způsobilé náklady, 12 Celkové nezpůsobilé náklady, 13 Celkové náklady projektu - jedná se o automaticky vyplněné položky (viz Obr. 23).

10 Nepřímé náklady – při vyplňování on-line žádosti se v rozpočtu tato položka nezobrazuje, a to z toho důvodu, že nepřímé náklady se neprokazují. Hodnota této položky je dopočítána automaticky.

Nepřímé (nezpůsobilé) náklady jsou náklady, které nejsou nebo nemohou být přímo spojené s konkrétní aktivitou daného projektu (např. náklady spojené s administrací projektu, poštovné, internet, bankovní poplatky). Dále zde spadají i náklady na vnitrostátní pracovní cesty, zařízení a vybavení – kancelářské potřeby, občerstvení cílové skupiny a zaměstnanců. Výše nepřímých nákladů je vyjádřena v jednotkách procent - v této výzvě je stanovena na 18 % vzhledem k celkovým způsobilým nákladům po odečtení nákladů na křížové financování. Na projekt Klubu Denního stacionáře připadají nepřímé náklady ve výši 364 389 Kč.

Kód	Název nákladu	Počet kusů	Cena kusu	Náklad celkem	Z toho investiční (Kč)	%	Podpoložka
08	Přímé způsobilé náklady cel…			2 059 582,00	158 700,00	100,00	
09	Přímé způsobilé náklady bez…			2 024 382,00	158 700,00	98,29	
11	Celkové způsobilé náklady			2 423 970,76	158 700,00	117,69	
12	Celkové nezpůsobilé náklady	1,00	364 388,76	364 388,76	0,00	17,69	
13	Celkové náklady projektu			2 788 359,52	158 700,00	135,38	

Obr. 23. Rozpočet projekt – Rozložení nákladů [vlastní zpracování]

Celkové náklady projektu jsou ve výši cca 2 778 000 Kč, avšak míra spolufinancování z prostředků EU je vztahována pouze ke způsobilým nákladům, které jsou v tomhle projektu ve výši necelých 2 424 000 Kč.

Zdroje financování:

Tato záložka se generuje automaticky po vyplnění záložky Rozpočet projektů. Představuje míru spolufinancování z prostředků EU. Míra spolufinancování se vztahuje pouze ke způsobilým veřejným výdajům. Všechny částky jsou uvedeny v Kč. Rozložení částek mezi zdroje financování je uvedené na obrázku (Obr. 24).

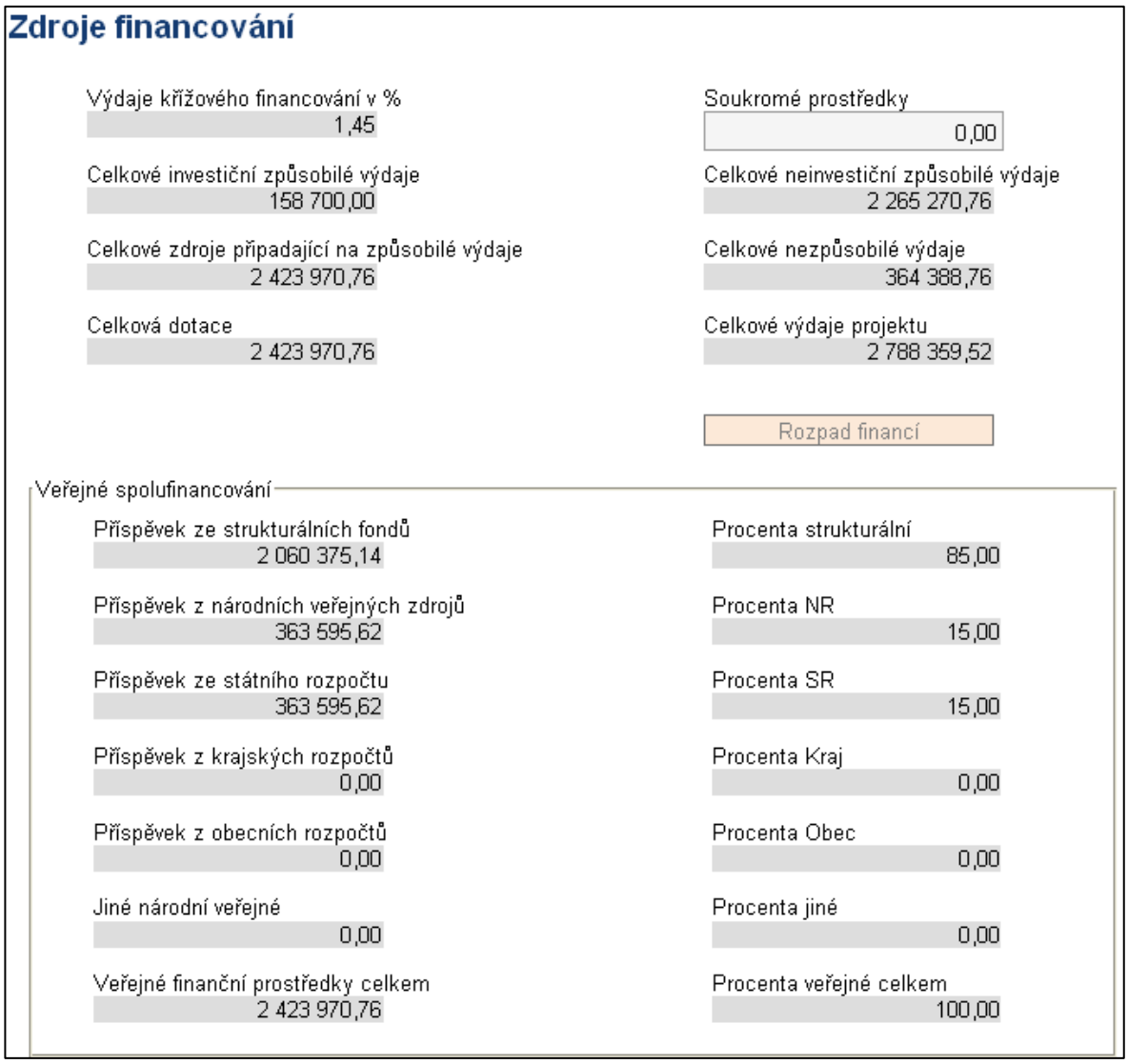

Obr. 24. Zdroje financování [vlastní zpracování]

Finanční plán:

Tato záložka je doplněna automaticky a představuje plán o předpokládaných žádostech o platbu v průběhu realizace projektu (viz Obr. 25). Finanční plán je pouze indikativní, nelze jej v aplikaci upravovat.

Finanční plán

Číslo žádosti	Pořadí žádosti o platbu	Datum předložení žádosti o platbu	Předpokládaná požadovaná částka
01	1. platba	1.3.2013	484 794,00
02	2. platba	1.9.2013	646 392,00
03	3. platba	1.3.2014	646 392,00
04	4. platba	1.9.2014	646 392,76

Obr. 25. Finanční plán [vlastní zpracování]

Hodnoty indikátorů:

Při nastavení hodnoty indikátorů se vycházelo z Metodiky monitorovacích indikátorů (D8). Dochází k výběru mezi konkrétními indikátory, které jsou přednastaveny. Je nutné uvést postup pro určení cílového hodnoty indikátoru.

Monitorovací indikátor neboli ukazatel poskytuje zpětnou vazbu o tom, zda poskytnutá finanční podpora splnila svůj účel. Jelikož nastavená hodnota je závazkem, počet podpořených osob je nastavený na takovou hodnotu, které lze skutečně dosáhnout (a s největší pravděpodobností by tato hodnota měla být překročena). I přestože v roce 2012 bude dle odhadu službu využívat 77 osob, v projektu je cílová hodnota nastavena na 50 osob (viz Obr. 26), a to z toho důvodu, že u některých uživatelů dojde v roce 2012 k naplnění cíle a tedy k ukončení smlouvy o poskytování služby (odhadem 6 uživatelů), 12 uživatelů služby se během roku 2011 a 2012 aktivně zapojilo do pracovního procesu a předpokládá se, že službu nebudou potřebovat. Dalším důvodem pro snížení počtu podpořených osob je skutečnost, že 9 uživatelů služby se (od roku 2011) účastní pouze aktivity, která není součástí tohoto projektu.

Hodnoty indikátorů

Kód nár.číselníku	Název indikátoru	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Datum cílové hodnoty	Měrná jednotka
07.41.00	Počet podpořených osob - celkem	0,00	50,00	30.6.2013	Počet osob

Obr. 26. Hodnoty indikátorů [vlastní zpracování]

Horizontální témata, Publicita, VP/Podpora de minimus, Kategorizace pomoci

Záložka Horizontální témata je vyplněná na základě informací z příručky Horizontální témata OP LZZ (D3). Jedná se o označení a zodpovězení několika otázek k horizontálním tématům.

Na záložce Publicita jsou zadány údaje o způsobu zajištění publicity projektu společně s popisem vybraných nástrojů (viz Obr. 27). Důležité nastudování materiálu Manuál pro publicitu (D4).

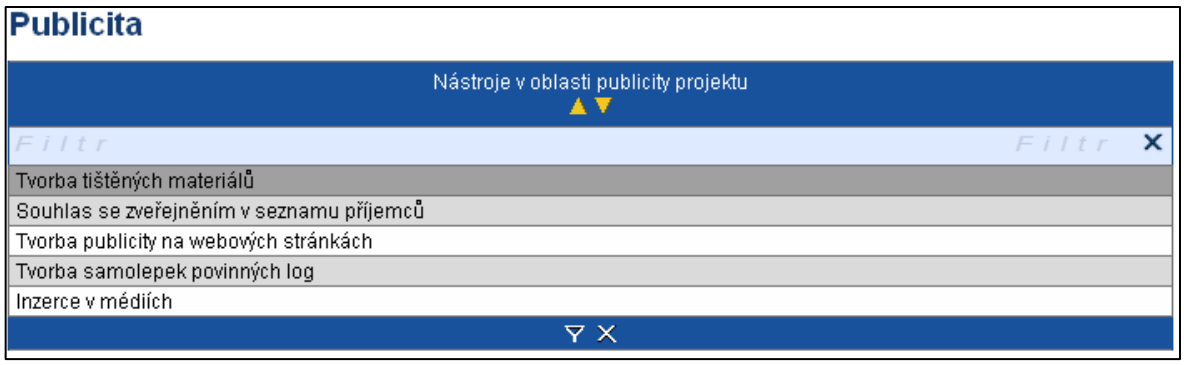

Obr. 27. Publicita [vlastní zpracování]

Při vyplňování této záložky se vycházelo také z příručky Veřejná podpora a podpora de minimis (D7). I přestože tato žádost nezakládá veřejnou podporu, musí být vyplněna (jedná se o osm textových polí: Velikost žadatele a velikost partnerů, Popis služeb a dodávek poskytovaných žadatelem a partnery, Existence relevantního trhu v ČR a EU týkajícího se poskytovaného plnění, resp. plnění zaměnitelného, účast subjektů z jiných členských států EU na relevantním trhu, Místo, kde je plnění k dispozici klientům, Charakteristika klientů využívajících poskytované plnění, včetně uvedení, zda je plnění určeno i pro klienty z jiných členských států EU resp. je pravděpodobné, že bude využíváno klienty z jiných členských států EU, Použitelnost podpory z OP LZZ pro plnění nabízené na relevantním trhu - je možné využití podpory pro plnění nabízené na relevantním trhu vyloučit, Jaký dopad bude mít podpora z OP LZZ na postavení žadatele a partnerů na relevantním trhu - změní se druh či množství nabízeného plnění, rozšíří se oblast, ve které nabízí plnění, rozšíří se okruh klientů i na klienty z jiných členských států EU).

Kategorizace pomoci – na této záložce je na základě OKEČ (Odvětvová klasifikace ekonomických činností) vybrána nejvíce odpovídající zaměření činnosti Duševního zdraví, o. p. s., a to Cesty k integraci a znovu zapojení znevýhodněných osob na trh práce; boj proti

diskriminaci v přístupu na trh práce a v profesním postupu a podpora kladného přístupu k rozmanitosti v zaměstnání (viz Obr. 28).

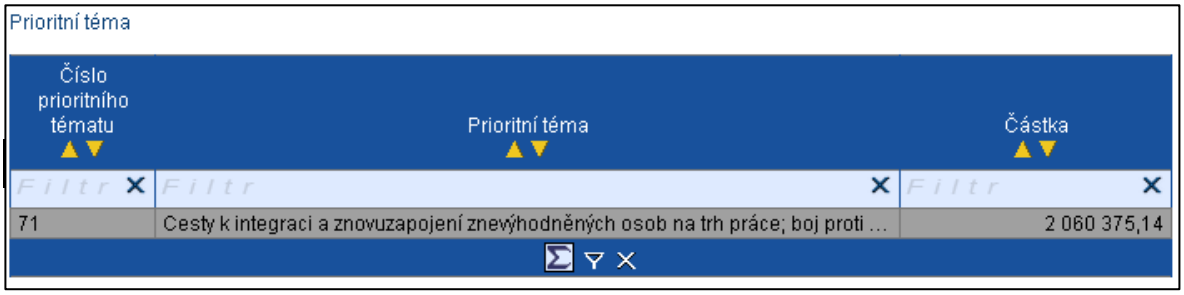
Prioritní téma

Číslo prioritního tématu	Prioritní téma	Částka
71	Cesty k integraci a znovuzapojení znevýhodněných osob na trh práce; boj proti ...	2 060 375,14

Obr. 28. Prioritní téma [vlastní zpracování]

Dokládají se dvě požadované přílohy, a to Smlouva o založení obecně prospěšné společnosti a vyjádření Krajského úřadu Olomouckého kraje (kraj se vyjádřil, že tento projekt řeší potřeby kraje uvedené ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2011 -2014). Kraj vyslovil doporučující stanovisko k realizaci projektu. Přiložené přílohy projekty jsou uvedeny na obrázku (Obr. 29).

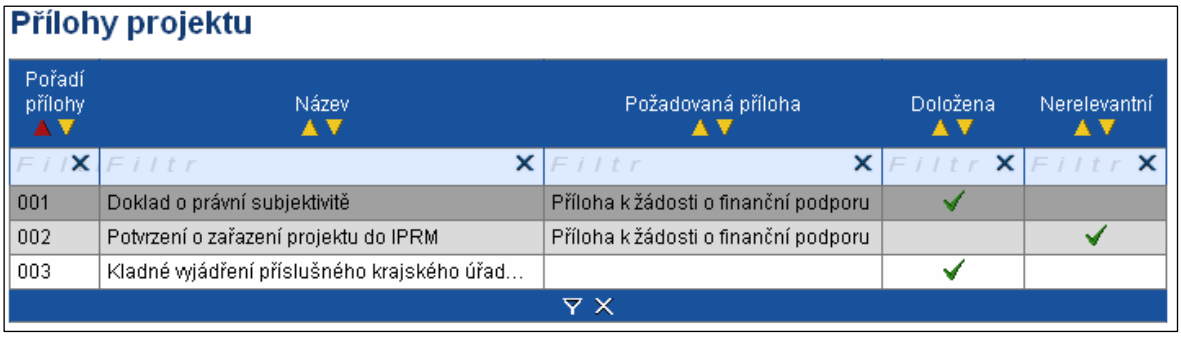
Přílohy projektu

Pořadí přílohy	Název	Požadovaná příloha	Doložena	Nerelevantní
001	Doklad o právní subjektivitě	Příloha k žádosti o finanční podporu	✓	
002	Potvrzení o zařazení projektu do IPRM	Příloha k žádosti o finanční podporu		✓
003	Kladné vyjádření příslušného krajského úřad...		✓	

Obr. 29. Přílohy projektu [vlastní zpracování]

6.3 Zhodnocení projektu

Zpracovaný projekt s názvem Klub Denního stacionáře v rámci OP LZZ představuje jednu z možností profinancování finančního plánu na rok 2013. Jedná se o víceletý zdroj financování, který by zabezpečil službu „nejenom“ po dobu 12 měsíců, ale na dobu 19 měsíců, tzn. 19 měsíců finanční stability organizace. Duševní zdraví, o. p. s. má zkušenosti s víceletým financováním v rámci IPOK – tento způsob financování služby se osvědčil, organizace bez problému naplnila potřebné indikátory.

OP LZZ je vhodným zdrojem financování z toho důvodu, že v několika oblastech se příliš neodlišuje od realizace projektu v rámci IPOK.

V případě, kdy projekt Klub Denního stacionáře by byl podpořený, organizace se zaváže k pravidelnému předkládání monitorovacích zpráv, v nichž bude podávat informace o průběhu celého projektu (u IPOK byly monitorovací zprávy překládány jednou za 3 měsíce, u OP LZZ budou nejméně jednou za 6 měsíců). Struktura monitorovacích zpráv se ve své podstatně příliš neliší - obsahuje popis uskutečněných aktivit, čerpání rozpočtu, uvedení podstatných i nepodstatných změn v projektu, naplňování monitorovacích indikátorů.

Jediným rozdíl spočívá ve způsobu vyplňování, tzn. u OP LZZ je část zprávy vyplňována v on-line aplikaci Benefit7, a v rozsahu požadovaných informací, tzn. musí být konkrétněji rozepsány klíčové aktivity (popsat a zhodnotit jejich realizaci), rozepsat i plánované klíčové aktivity na následující období. S vyplňováním monitorovacích zpráv má organizace zkušenost, tudíž se nepředpokládají problémy ani s monitorovacími zprávami v rámci OP LZZ.

Sestavený projekt, resp. jeho harmonogram činností zahrnuje i dostatečný časový prostor pro zpracování zpráv (zpráva o zahájení realizace projektu, monitorovací zprávy, závěrečná zpráva). Harmonogram činností vede k bezproblémové realizaci a k bezproblémovému ukončení celého projektu. Bezproblémová realizace projektu vychází ze skutečnosti, že řada klíčových aktivit probíhala ještě před registrací sociální služby (tzn. v rámci Nadačního fondu Duševní zdraví), avšak z důvodu neustálého rozšiřování a zkvalitňování těchto aktivit se i v současnosti vytváří poptávka ze strany uživatelů. Datum ukončení celého projektu je nastavený na červen 2014, a to z toho důvodu, že zpravidla přes léto je využívání služby ze strany uživatelů méně časté – prostor pro zpracování výstupu projektu bude dostatečný.

Na druhou stranu je nutné podotknout fakt, že zapojením se do OP LZZ dojde k navýšení administrativní zátěže:

- jakékoli změny v projektu, byť i nepodstatné, musí být písemně zakomponovány do nejbližší monitorovací zprávy, v níž musí být zdůvodněné, popř. musí být písemně podána žádost o schválení změny
- v současnosti organizace vypisuje účetní doklady poměrně obecně (např. občerstvení, kancelářské potřeby, kopírování), po zapojení se do OP LZZ bude tento způsob formulace nevyhovující - musí být rozepsány podrobněji, alespoň podle skupin účtovaných položek

- organizace nemá některé faktury podložené písemně uzavřenou smlouvou s dodavatelem – po zapojení do OP LZZ bude třeba uzavřít písemné smlouvy, písemné objednávky potvrzené dodavatelem aj.
- organizace bude muset vést odděleně příjmy z prodeje svých výrobků a v monitorovacích zprávách o tyto příjmy ponížit způsobilé výdaje v jednotlivých žádostech o platbu
- organizace bude muset po dobu 10 let od ukončení projektu zajistit a uchovat jmenné seznamy s kontaktními údaji o jednotlivcích z cílových skupin, kteří se zúčastnili akcí uskutečněných v rámci projektu nebo pro které byly některé z činností projektu prováděny (vč. doprovodných opatření)
- finanční spoluúčast ESF musí být zdůrazněna během všech činností realizace projektu, při jeho zahájení, v průběhu realizace i při prezentaci projektu – vytvoření samolepek s logem ESF, označení vybavení zakoupeného v rámci projektu, označení účetních dokladů aj.

Duševní zdraví, o. p. s. musí počítat s pozdějším proplacením části dotace – první část dotace (obvykle ve výši 20 % z celkové dotace) by organizace měla obdržet do 30 dnů od data zahájení realizace projektu. Nutností je tedy zajistit financování projektu ze zástupného finančního zdroje. Jelikož organizace má vysokou úroveň likvidity, zajištění financování na první měsíc v roce 2013 by nemělo být problematické. Následující platby budou upraveny ve smluvním aktu.

Pro úspěšnou realizaci schváleného projektu je podstatné nastudování si všech příruček OP LZZ – doporučením je začít s Příručkou pro příjemce (D2), v níž jsou uvedeny veškeré informace vztahující se k realizaci projektu a případné odkazy na další příručky. Pozornost by měla být věnována zejména rozpočtu projektu (přesun prostředků mezi jednotlivými kapitolami, závaznost jednotkových cen, změny v počtu pořizovaných kusu aj.) a povinnosti zajistit udržitelnost aktivit (projekt Klub Denního stacionáře nevytváří pracovní místa (za vytvořená pracovní místa se nepovažují místa, která vzniknou v rámci realizačního týmu projektu**)**, proto se na něj vztahuje jen povinnost udržitelnosti v případě investic financovaných v rámci křížového financování.

V případě schválení projektu Klubu Denního stacionáře má organizace možnost opět o něco více přiblížit službu směrem k uživatelům. A to je cílem každé organizace, přiblížit se svým uživatelům.

ZÁVĚR

Zajištění sociální služby sociální rehabilitace poskytované Duševním zdravím, o. p. s. pro osoby s chronickým duševním onemocněním na Přerovsku je stále více nákladnější záležitostí. Na druhou stranu rostoucí náklady organizace jdou ruku v ruce s navyšováním pracovních úvazků, zkvalitňováním materiálního a technického vybavení, s rozšiřováním nabídky aktivit a činností, které reagují na poptávku po službě.

Plánované náklady organizace jsou v roce 2013 vyčísleny na částku ve výši 1 361 tis. Kč, v roce 2014 se předpokládá jejich stagnace. Při hledání možností k profinancování finančního plánu se vychází z principu neziskovosti, tzn. pozornost je věnována zejména zdrojům financování, které povedou k dosažení vyrovnaného VH.

Z rozboru jednotlivých zdrojů financování se jeví evropské fondy jako nejvíce vyhovující zdroj, který zajistí organizaci finanční stabilitu, a to prostřednictvím víceletého financování po dobu 19 měsíců. I navzdory sestavení finančního plánu pouze na rok 2013, je možné vytvořit si představu o nákladech v roce 2014 – organizace předpokládá zachování stejné nákladové úrovně jako v roce 2013.

V rámci OP LZZ výzvy č. 86 je podána projektová žádost na projekt s názvem Klub Denního stacionáře, který reaguje na dosavadní výsledky předchozích projektů. Do této doby nebyla podána žádná projektová žádost o peníze z evropských fondů.

Tento zdroj financování je doporučený z toho důvodu, že jednak umožňuje víceleté financování služby (finanční stabilita), jednak podmínky realizace projektu jsou nastaveny podobně jako v IPOK, se kterým má organizace velice dobré zkušenosti. Zapojení do IPOK je možné chápat jako „přípravu“ na čerpání prostředků z evropských fondů. Organizace je na čerpání evropských finančních prostředků připravena.

Dále hlavní přínosy v získání prostředků z tohoto zdroje spatřuji v možnosti financování vzdělávacích kurzů (z oblasti psychologie a psychiatrie) pro sociální pracovnice, a tak zajištění lepší provázanosti sociálních služeb se službami v oblasti zdravotnictví. Materiální vybavení v rámci ergoterapie umožní uživatelům naučit se novým technikám, způsobům práce. Celkově nabídka aktivit a činností bude pestřejší a provázanější. Jak bylo uvedené v případě IPOK, finanční stabilita výrazně ovlivní atmosféru v celé organizaci, která se promítne i do životů samotných uživatelů služby.

Na druhou stranu je nutné podotknout, že získání evropských finančních prostředků s sebou nese i určité povinnosti, které musí být v rámci realizace projektu naplňovány. Jedná se o důsledné vykazování činnosti a aktivit spojených s projektem, dodržování termínů pro zasílání monitorovacích zpráv, zajištění publicity, vedení odděleného účetnictví. Všeobecně je známo, že evropský projekt může „zkrachovat“ na jedné maličkosti – čerpání těchto prostředků podléhá striktním podmínkám, a nenaplnění některé z podmínek může mít fatální důsledky pro celou organizaci, např. vrácení finančních prostředků.

Důležité je důsledné nastudování podmínek pro čerpání prostředků v době realizace projektu. Opomenuto by nemělo být ani období po ukončení projektu, kdy musí být dodržena podmínka udržitelnosti projektu, která je specifikována v jednotlivých dokumentech. Vše musí být důkladně zvážené před samotným uzavřením smluvního aktu o poskytnutí prostředků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

[1] PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. Praha: ASPI Publishing, 2007. ISBN 978-80-7357-255-6.

[2] HUNČOVÁ, Magdalena. *Ekonomický rozměr občanské společnosti*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. ISBN 978-80-7357-545-8.

[3] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Vybrané statistické údaje o financování sociálních služeb a příspěvku na péči* [online]. 2010. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/9198/Analyza_fin_SS.pdf

[4] BOUKAL, P., H. VÁVROVÁ a J. NOVOTNÝ. *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 8024506041.

[5] Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Sociální služby* [online]. 2012 [cit. 2012-07-28]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/cs/9

[6] Zákon o sociálních službách č. 1008/2006. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika, 2006.

[7] MACELA, Miloslav. Transformace sociálních služeb je citlivá. *Noviny Práce a sociální politika* [online]. 2006 [cit. 2012-06-26]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/cs/4271

[8] LUKEŠ, M., J. NOVOTNÝ et al. *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1473-4.

[9] PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. Praha: ASPI Publishing, 2003. ISBN 80-86395-69-3.

[10] ZEMAN, Jiří. Sociální služby a venkovské prostředí. *Deník veřejné správy* [online]. 2008, č. 102 [cit. 2012-07-02]. Dostupné z: http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6331914

[11] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení v České republice*: *Ve vývojových řadách a grafech 2010* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-07-08]. ISBN 978-80-7421-028-0. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/11644/brozura_CZ_05.pdf

[12] V systému sociálních služeb nastanou pozitivní změny. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2009 [cit. 2012-07-06]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/cs/7462

[13] VÍŠEK, Petr a Ladislav PRŮŠA. *Optimalizace sociálních služeb* [online]. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., 2012 [cit. 2012-07-04]. ISBN 978-80-7416-099-8. Dostupné z: praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_343.pdf

[14] BERÁNKOVÁ, Kateřina. Věcný záměr zákona o sociálních službách. *Deník veřejné správy* [online]. 2004, č. 217 [cit. 2012-06-27]. Dostupné z: http://www.denik.obce.cz/clanek.asp?id=6081575

[15] MOLEK, Jan. *Řízení organizací sociálních služeb*: *vybrané problémy* [online]. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., 2011 [cit. 2012-07-04]. ISBN 978-80-7416-083-7. Dostupné z: praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_332.pdf

[16] Sociální služby čeká řada změn. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2010 [cit. 2012-07-09]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/cs/8491

[17] ŠKARABELOVÁ, Simona. Definice neziskového sektoru. In: *Sborník příspěvků z internetové diskuse CVN* [online]. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005 [cit. 2012-06-28] Dostupné z: http://www.e-cvns.cz/publikace/monograficke_publikace/9

[18] PROUZOVÁ, Zuzana a Kateřina Almani TŮMOVÁ. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2010*. Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2012. Dostupné z: http://vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/rozbor_2010.pdf>

[19] HYÁNEK, V., S. ŠKARABELOVÁ a M. ŘEŢUCHOVÁ: *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů: metody, problémy, řešení*. Brno: Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. ISBN 8023952625.

[20] BOUKAL, P., H. VÁVROVÁ et al. *Ekonomika a financování neziskových organizacích*. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1293-8.

[21] POSPÍŠIL, Miroslav, Michaela NEUMAYR et al. *Neziskové organizace a jejich funkce v demokratické společnosti*. Brno: Společnost pro studium neziskového

sektoru, 2009. ISBN 978-80-904150-3-4. Dostupné z: http://www.e-cvns.cz/publikace/monograficke_publikace/120

[22] Neziskovky.cz. *Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2012* [online]. [cit. 2012-07-08]. Dostupné z:http://www.neziskovky.cz/data/stat_NNO_tabulka_1990_2012txt12780.pdf

[23] DOHNALOVÁ, M., L. PRŮŠA et al. *Sociální ekonomika*. Praha: Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-573-1.

[24] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení.* Praha: EKOPRESS, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-86929-25-5.

[25] KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002, s. 99 - 143. Kapitola 5. Dílčí ukazatele finanční analýzy municipální firmy ISBN 80-7179-778-2.

[26] DRUCKER, P. Ferdinand. *Řízení neziskových organizací*: *Praxe a principy*. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-38-1.

[27] ŠEDIVÝ, M. a O. MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada Publishing, 2009. ISBN 978-80-247-2707-3.

[28] Program Phare na podporu podnikání. *Zlepšení finančního řízení/finanční životaschopnosti organizací (včetně členských příspěvků a dalších zdrojů příjmu)* [online]., s. 10 – 17. Kapitola II. Finanční řízení v neziskových organizací. Dostupné z: http://www.ueapme.com/business-support/Training%20tools/Czech%20Republik/CZ-SME%20Excellence%20Improvement%20of%20financial%20management.pdf

[29] PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ. *Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera*. Praha: Linde nakladatelství s. r. o., 2009, s. 194-205. Kapitola 2 Klasické ukazatele finanční výkonnosti podniku a využití finanční analýzy v řízení podniku. ISBN 80-86131-63-7.

[30] OTRUSINOVÁ, Milana. *Hospodaření nepodnikatelských organizací*: *Studijní pomůcka pro distanční studium*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009, s. 62-69. Kapitola 6. Analýza hospodaření nepodnikatelských subjektů. ISBN 978-80-7318-789-7.

[31] *Fondy Evropské unie* [online]. [cit. 2012-07-06]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/Uvodni-strana

[32] TAUER V., H. ZEMÁNKOVÁ a J. ŠUBRTOVÁ. *Získejte dotace z fondů EU: Tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem. Metodika, pravidla, návody*. Brno: Computer Press, a. s., 2009. ISBN 978-80-251-2649-3.

[33] MAREK D. a T. KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno: Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5.

[34] ŠKROMACH, Zdeněk. Evropský sociální fond v ČR. *Evropský sociální fond v ČR* [online]. 2004, č. 216 [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6084982

[35] Operační programy 2007 - 2013. *Evropský sociální fond ČR* [online]. © 2008 [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: http://www.esfcr.cz/07-13

[36] SÝKOROVÁ, Petra. Jak (si) firmy pomáhají. *Ekonom*. 2011, roč. LV, č. 49, s. 41-45. ISSN 1210-0714.

[37] SVEŘEPA, Milan. Systém přidělování příspěvků na péči nevyhovuje. *Sociální revue. Sociální práce a společenské otázky* [online]. © 2010 [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: http://socialnirevue.cz/item/system-pridelovani-prispevku-na-peci-nevyhovuje

[38] ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ A ODBOR INVESTIC A EVROPSKÝCH PROGRAMŮ. *Zajištění dostupnosti vybraných sociálních služeb v Olomouckém kraji*. Olomouc: Studio Trinity, s. r. o., 2012. ISBN 978-80-87535-38-7.

[39] Příjmy a výdaje státního rozpočtu. *Finance.cz* [online]. [cit. 2012-07-22]. Dostupné z: http://www.finance.cz/makrodata-eu/statni-rozpocet/statistiky/prijmy-vydaje/

[40] *Ministerstvo financí České republiky* [online]. MF, © 2005 [cit. 2012-07-26]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_sr_priprava_rozpoctu.html

[41] Dokumentace k veřejné zakázce

[42] PETRÁŠ, Miroslav. *Nadace Partnerství* [online]. Nadace Partnerství, © 2008 - 2012 [cit. 2012-07-26]. Dostupné z: http://www.nadacepartnerstvi.cz/blokovy-grant/treti-vyzva

[43] Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Statistická date čerpání. *Evropský sociální fond ČR* [online]. © 2008 [cit. 2012-07-28]. Dostupné z: http://www.esfcr.cz/statisticka-data-cerpani

[44] TRLIČÍKOVÁ, Michala. Ke stažení: Desatero OP LZZ – všechny verze. Evropský sociální fond ČR [online]. 2009 [cit. 2012-07-21]. Dostupné z: http://www.esfcr.cz/folder/4767/

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	a podobně
aj.	a jiné
CF	cash flow
č.	číslo
ČPK	čistý pracovní kapitál
ČR	Česká republika
CSR	společenská odpovědnost korporací
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
EFRD	Evropský fond regionálního rozvoje
EK	Evropská komise
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUR	euro
FO	fyzická osoba
GG	globální grant
GP	grantový program
HČ	hlavní činnost
Hod	hodina
HPP	hlavní pracovní poměr
IP	individuální projekt
IPOK	individuálního projektu Olomouckého kraje

KCZ	krátkodobé cizí zdroje
KFM	krátkodobý finanční majetek
Ks	kus
MF	Ministerstvo financí
mil.	milión
mld.	miliarda
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
N	náklady
např.	například
NID	neinvestiční dotace
NIP	neinvestiční příjmy
NNO	nestátní nezisková organizace
NO	nezisková organizace
OA	oběžná aktiva
obr.	obrázek
OP	operační program
OP LZZ	operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP RLZ	operační program Rozvoj lidských zdrojů
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
ØPo	průměrná hodnota krátkodobých pohledávek
PO	právnická osoba
popř.	popřípadě
pol.	polovina
RNNO	Rada vlády pro nestátní neziskové organizace
s. r. o.	s ručením omezením

tab.	tabulka
tis.	tisíc
tj.	to je
tzn.	to znamená
USC	územně samosprávný celek
V	výnosy
VH	výsledek hospodaření
VZZ	výkaz zisku a ztrát
tzv.	průměrná hodnota krátkodobých cizích zdrojů

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Trojúhelník blahobytu – postavení NNO v ekonomice [19, cit. podle Pestoffa, s. 6] 19
Obr. 2. Funkce NNO jako přispěvatelů do společenského subsystému [21, s. 10] 20
Obr. 3. Počet sociálních služeb dle druhu služby a právní formy poskytovatele v roce 2010 [vlastní zpracování] 21
Obr. 4. Cíle finančního řízení v NNO [28, s. 10] 25
Obr. 5. Rozložení nákladů služby mezi osobní a provozní náklady, 2008 – 2012 [vlastní zpracování] 42
Obr. 6. Struktura zdrojů financování za rok 2009 a 2012 [vlastní zpracování] 44
Obr. 7. Vývoj výdajů na sociální služby, 1995 – 2011 [28, s. 16] 47
Obr. 8. Podíl cizích a vlastních zdrojů organizace, 2008 – 2012 [vlastní zpracování] 52
Obr. 9. Vývoj výsledku hospodaření po zdanění [vlastní zpracování] 56
Obr. 10. Identifikace žádosti [vlastní zpracování] 71
Obr. 11. Adresa žadatele [vlastní zpracování] 74
Obr. 12. Osoby žadatele [vlastní zpracování] 74
Obr. 13. Realizační tým [vlastní zpracování] 75
Obr. 14 Klíčové aktivity [vlastní zpracování] 76
Obr. 15. Harmonogram realizace [vlastní zpracování] 78
Obr. 16. Rozpočet projektu – Osobní náklady [vlastní zpracování] 79
Obr. 17. Rozpočet projektu – Cestovné [vlastní zpracování] 80
Obr. 18. Rozpočet projektu – Zařízení a vybavení [vlastní zpracování] 81
Obr. 19. Rozpočet projektu – Nákup služeb [vlastní zpracování] 82
Obr. 20. Rozpočet projektu – Stavební úpravy [vlastní zpracování] 83
Obr. 21. Rozpočet projektu – Přímá podpora [vlastní zpracování] 83
Obr. 22. Rozpočet projektu – Křížové financování [vlastní zpracování] 84
Obr. 23. Rozpočet projekt – Rozložení nákladů [vlastní zpracování] 84
Obr. 24. Zdroje financování [vlastní zpracování] 85
Obr. 25. Finanční plán [vlastní zpracování] 86
Obr. 26. Hodnoty indikátorů [vlastní zpracování] 86
Obr. 27. Publicita [vlastní zpracování] 87
Obr. 28. Prioritní téma [vlastní zpracování] 88

Obr. 29. Přílohy projektu [vlastní zpracování] 88

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Statistika počtu NNO v letech 1990 – 2012 [22] 21
Tab. 2. Srovnání podnikatelské organizace s NNO [20, s. 42] 23
Tab. 3. Alokace prostředků z ESF a státního rozpočtu ČR, 2007 – 2013 [35] 34
Tab. 4. Největší firemní dárci roku 2011 [36, s. 42] 37
Tab. 5. Počet klientů a personální zajištění služby, 2008 – 2012 [vlastní zpracování] 41
Tab. 6. Zdroje financování sociální služby, 2008 – 2012 [vlastní zpracování] 43
Tab. 7. Vertikální analýza majetkové a finanční struktury celé organizace, 2008 – 2011 [vlastní zpracování] 50
Tab. 8. Horizontální analýza majetkové a finanční struktury celé organizace, 2008 – 2011 [vlastní zpracování] 51
Tab. 9. Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát za celou organizaci, 2008 – 2011 [vlastní zpracování] 54
Tab. 10. Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát za celou organizaci, 2008 – 2011 [vlastní zpracování] 55
Tab. 11. Vývoj toků peněžní hotovosti, 2009 – 2012 [vlastní zpracování] 56
Tab. 12 Vybrané ukazatele finanční analýzy organizace, 2008 – 2011 [*vlastní zpracování]* 57
Tab. 13. Finanční plán organizace na rok 2013 [vlastní zpracování] 60
Tab. 14. Plánované osobní náklady v roce 2013 [vlastní zpracování] 61
Tab. 15. Plánovaná spotřeba materiálu v roce 2013 [vlastní zpracování] 61
Tab. 16. Plánované služby v roce 2013 [vlastní zpracování] 61
Tab. 17. Základní informace k veřejné zakázce [vlastní zpracování] 63
Tab. 18 Informace k Blokovému grantu – Fond pro NNO [42] 63
Tab. 19. Čerpaní peněz na projekty v rámci OP LZZ, 2007-2013 [43] 64
Tab. 20. Počty projektů dle stavů a prioritních os, 2007 - 2013 [43] 65
Tab. 21. Finanční objem výzev a projektů v oblasti podpory 3.1 [43] 65
Tab. 22. Detail výzvy v OP LZZ [vlastní zpracování] 69

SEZNAM PŘÍLOH

P I: HLAVNÍ OBLASTI STÁTNÍ DOTAČNÍ POLITIKY VŮČI NNO PRO ROK 2012

P II: FINANČNÍ DAR VERSUS FIREMNÍ DOBROVOLNICTVÍ

PŘÍLOHA P I: HLAVNÍ OBLASTI STÁTNÍ DOTAČNÍ POLITIKY VŮČI NNO PRO ROK 2012

Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO pro rok 2012

(P ř í l o h a k usnesení vlády ze dne 15. června 2011 č. 450)

1) Tělesná výchova a sport

2) Kultura

3) Životní prostředí a udržitelný rozvoj

4) Sociální služby

5) Zahraniční aktivity

6) Národnostní menšiny a etnické skupiny

7) Romská menšina

8) Zdravotnictví

9) Rizikové chování

10) Protidrogová politika

11) Ochrana spotřebitele a nájemních vztahů

12) Vzdělávání a lidské zdroje

13) Děti a mládež

14) Rodinná politika

15) Ostatní (nezařazené)

PŘÍLOHA P II: FINANČNÍ DAR VERSUS FIREMNÍ DOBROVOLNICTVÍ

Tab. Výhody a nevýhody finančního daru

Firemní dar	
Výhody	**Nevýhody**
Možnost snížit základ daně. Odpočet daru je limitován do výše 5% základu daně.	V případě, že firma nemá s organizací navázanou užší spolupráci, mohou chybět informace o tom, jak s darem bylo naloženo.
Organizačně nenáročné, zaměstnanci neopouštějí pracoviště.	Zaměstnanci informaci o finančním daru často nevezmou na vědomí.
Obdarovaná organizace má více možností, jak s tímto typem pomoci naložit.	Veřejnost tuto formu pomoci může vnímat jako standard.

Zdroj: [36, s. 42]

Tab. Výhody a nevýhody firemního dobrovolnictví

Firemní dobrovolnictví	
Výhody	**Nevýhody**
Zlepšují se vztahy v pracovním týmu, jde vlastně o formu teambuildingu. Zvyšuje se loajality zaměstnanců vůči firmě.	Dobrovolníci nejsou na pracovišti, což může být ve výrobních firmách nepřekonatelným problémem.
Obvykle je viditelnější než finanční dárcovství, takže výrazně pomáhá budovat image společnosti.	V rámci neodborného dobrovolnictví zaměstnance obvykle nepodá výkon srovnatelný s prací profesionála.
O hodnotu poskytnutých služeb je možné snížit základ daně. (Hodnota poskytnutých služeb může být ovšem nižší než mzda za-	Veřejnost tyto akce může vnímat jako firemní PR více než jako skutečnou snahu pomoci.

městnanců – dobrovolníků.)	

Zdroj: [36, s. 42]